

Ως ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ νοείται μια συλλογική οντότητα με συγκεκριμένο έργο κοινού ενδιαφέροντος, όπου τουλάχιστον το 50% του κεφαλαίου της ανήκει σε έναν ή παραπάνω Ο.Τ.Α. ή λιγότερο από το 50%, εφόσον αυτοί οι Ο.Τ.Α. διατηρούν, πρακτικά, ουσιαστικό έλεγχο στις δραστηριότητες της επιχείρησης.

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η αποκέντρωση και η φιλελευθεροποίηση του δημόσιου τομέα, σε συνδυασμό με την τάση αύξησης των αναγκών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όσον αφορά στη χρηματοδότησή της, επέδρασαν καταλυτικά στη διαχείριση των τοπικών δημόσιων υπηρεσιών. Ο αυξανόμενος αριθμός αρμοδιοτήτων, που μεταβιβάστηκαν στην Τοπική Αυτοδιοίκηση Α΄ βαθμού αντικατοπτρίζεται στην αντίστοιχη αύξηση του αριθμού των δημοτικών επιχειρήσεων στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η επιχειρηματική δράση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αλληλεπιδρά με τη λειτουργία του συγκερασμού και της σύνθεσης αποκέντρωσης και προγραμματισμού της οικονομικής και πολιτικής εξουσίας και οδηγεί στο «δημοκρατικό προγραμματισμό», δηλαδή στην έκφραση με δημοκρατικό τρόπο των αναγκών, των συμφερόντων και των επιδιώξεων των διαφόρων ανθρωπογεωγραφικών ενοτήτων.

Οι Ο.Τ.Α. δεν περιορίζονται μόνο στην παροχή δημόσιων υπηρεσιών προς τους πολίτες, αλλά κυρίως λειτουργούν ως θεσμός πολιτικός, κοινωνικός και αναπτυξιακός. Προκειμένου λοιπόν να βελτιώνουν συστηματικά την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα της λειτουργίας τους, είναι αναγκαία η ανάπτυξη - στο εσωτερικό τους - ενός μηχανισμού προγραμματισμού.

Είναι φανερό ότι για να επιβιώσουν και να αναπτυχθούν σήμερα οι δημοτικές επιχειρήσεις δικαιολογώντας την ύπαρξή τους, χρειάζεται να εφαρμόσουν ένα πρόγραμμα εκσυγχρονισμού που να περιλαμβάνει και την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού τους.

Με το νέο νομοθετικό πλαίσιο, που εισάγεται ιδίως με τα άρθρα 252-270 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, αναμορφώνεται και εξορθολογίζεται πλήρως το καθεστώς ίδρυσης και λειτουργίας των δημοτικών επιχειρήσεων. Γνώμονας υπήρξε η διασφάλιση της οικονομικής τους βιωσιμότητας, η συνεχής εποπτεία λειτουργίας τους από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο, η στελέχωσή τους με ικανό προσωπικό και η αποτροπή προσλήψεων καθ' υπέρβαση των λειτουργικών τους αναγκών.

Σκοπός του θεσμικού πλαισίου που διέπει τις Επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. είναι να αντιμετωπισθούν οι δυσλειτουργίες που σωρεύθηκαν επί πολλά χρόνια, ιδίως λόγω του τρόπου με τον οποίο χρησιμοποιήθηκαν οι επιχειρήσεις και να επαναπροσδιορισθεί σαφώς ο ρόλος τους στην επιχειρηματική δραστηριότητα.

The decentralization and liberalization of the public sector, combined with the rising financial needs of Local Government, have drastically influenced the administration of local public services. The increasing number of competences devolved to Local Authority (Grade A'), is reflected by the corresponding growing numbers of municipal enterprises in all the member-states of the European Union.

The business activity of Local Government interacts with the synthesis between decentralization and central government planning and leads to “democratic planning”: the democratic expression of the needs, interests and objectives of different anthropogeographical unities.

Local Government Organizations are not confined to rendering services to the citizens, but mainly function as a political, social and developmental institution. Hence, in order to systematically improve the efficiency and productivity of their operations, they need to set up an internal mechanism of programming.

It is obvious that, for contemporary municipal enterprises to survive and grow, thus justifying their existence, they need to apply a plan of modernization that encompasses the increase of their manpower.

With the new legislative framework introduced mainly by the articles 252-270 of the Municipal and Community Code, the establishment and operation of municipal enterprises are thoroughly reformed and rationalized. Its objectives include the ensuring of their economic viability, the constant supervision of their operation by the city or town council, and the employment of well-qualified staff, without exceeding their operational needs.

The institutional framework for the enterprises of the Local Government aims at dealing with the accumulated dysfunctions of a long period of time, which can primarily be attributed to the way they were used, as well as at clearly redefining their place within the wider entrepreneurial activity.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	4
ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ	7
ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗΣ	8
Εισαγωγή	9
Σκοπός τελικής εργασίας.....	9
Στόχοι	9
Μεθοδολογία	10
Υποθέσεις εργασίας.....	11
Διάρθρωση κεφαλαίων	12
ΜΕΡΟΣ 1 ^ο : ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	13
Ανασκόπηση θεσμικού πλαισίου.....	13
Δυσλειτουργίες των δημοτικών και κοινοτικών επιχειρήσεων και επιδιώξεις του νέου θεσμικού πλαισίου (ν. 3463/2006).	13
Δημοτικές και κοινοτικές επιχειρήσεις	16
Γενικοί Κανόνες Οργάνωσης και Λειτουργίας	18
Αστικές Εταιρείες Ο.Τ.Α. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.....	22
Δημοτικές και κοινοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις Ο.Τ.Α.	24
Σκοπός	24
Σύσταση.....	25
Διοίκηση	26
Θητεία- Αντικατάσταση μελών του Διοικητικού Συμβουλίου	27
Αποζημίωση μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.....	27
Αποφάσεις Διοικητικού Συμβουλίου	28
Προσωπικό	29
Χρηματοδότηση.....	32
Οικονομική Διαχείριση	33
Διαχειριστικός Έλεγχος.....	36
Λύση και εκκαθάριση της επιχείρησης	36
Συγχώνευση	38

Κωλύματα, ασυμβίβαστα και άλλα θέματα που αφορούν τη λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου των κοινωφελών επιχειρήσεων	39
Περιεχόμενο διετούς προγράμματος δράσης κοινωφελούς δημοτικής ή κοινοτικής επιχείρησης.....	43
Καθορισμός των αναγκαίων στοιχείων της οικονομοτεχνικής μελέτης για τη σύσταση ή μετατροπή Επιχειρήσεων Ο.Τ.Α. και του ελέγχου αυτής	44
Περιεχόμενο και λειτουργία του Μητρώου Επιχειρήσεων Ο.Τ.Α.....	52
ΜΕΡΟΣ 2 ^ο : ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΑΜΙΓΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (ΤΟΥ Π.Δ. 410/1995) ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ	54
Παρουσίαση της Κοινωφελούς Δημοτικής Επιχείρησης Πατρών (ΚΑΔΕΠ) και της Αναπτυξιακής Δημοτικής Επιχείρησης Πατρών Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α. (ΑΔΕΠ Α.Ε.).....	55
Κοινωφελής Δημοτική Επιχείρηση Πατρών (ΚΔΕΠ).....	56
Αναπτυξιακή Δημοτική Επιχείρηση Πατρών Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α. (ΑΔΕΠ Α.Ε.) .	63
Μεταφορά προσωπικού	67
Τελικές παρατηρήσεις	67
Κοινωφελής Επιχείρηση Κοινωνικής Πρόνοιας Ηρακλείου Αττικής (Κ.Ε.ΚΟΙ.Π.Η.Α.)	69
Περιγραφή της Κοινωφελούς Επιχείρησης	69
Μεταφορά προσωπικού	72
Τελικές παρατηρήσεις	73
Κέντρο Τοπικής Ανάπτυξης Δυτικής Αχαΐας – Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α. (Κ.Τ.Α.Δ.Α. Αναπτυξιακή Α.Ε.)	74
Τελικές Παρατηρήσεις	77
ΜΕΡΟΣ 3 ^ο : ΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΑΝ ΤΜΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ.....	78
Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα των Δήμων.....	78
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δημοτικών ή Κοινοτικών Επιχειρήσεων	80
Σημασία των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων για το Δήμο.....	82
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	84
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	88

Πρωτογενείς Πηγές	88
Βιβλία	90
Άρθρα	91
Δικτυακές Πηγές.....	91

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
Α.Ε.	Ανώνυμη Εταιρεία
Α.Δ.Ε.Π.	Αναπτυξιακή Δημοτική Επιχείρηση Πάτρας
Δ.Ε.Κ.ΚΟΙ.Π.Η.Α.	Δημοτική Επιχείρηση Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας Ηρακλείου Αττικής
Δ.Ο.Υ.Π.	Δημοτικός Οργανισμός Υγείας και Πρόνοιας
Δ.Σ.	Διοικητικό Συμβούλιο
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε.Ε.Τ.Α.Α.	Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης
Ε.Π.Ε.	Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης
Ε.τ.Κ.	Εφημερίδα της Κυβερνήσεως
Ε.Σ.Π.Α.	Εθνικό Στρατηγική Πλαίσιο Αναφοράς
Κ.Β.Σ.	Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων
Κ.Δ.Ε.Π.	Κοινοφελής Δημοτική Επιχείρηση Πατρών
Κ.Δ.Κ.	Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων
Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.	Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων
Κ.Ε.ΚΟΙ.Π.Η.Α.	Κοινοφελής Επιχείρηση Κοινωνικής Πρόνοιας Ηρακλείου Αττικής
Κ.Ν.	Κοινός Νόμος
Κ.Τ.Α.Δ.Α.	Κέντρο Τοπικής Ανάπτυξης Δυτικής Αχαΐας
ΚΥΑ	Κοινή Υπουργική Απόφαση
ν.	Νόμος
ν.π.δ.δ.	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
ν.π.ι.δ.	Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
Ο.Ν.Α.Π.	Οργανισμός Νεολαίας και Άθλησης Πατρών
Ο.Τ.Α.	Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης
παρ.	Παράγραφος
Π.Ε.Τ.Α. Α.Ε.	Πληροφόρηση – Επιμόρφωση – Τοπική Ανάπτυξη Α.Ε.
π.δ.	Προεδρικό Διάταγμα
τ.	Τεύχος

ΥΠ.ΕΣ.	Υπουργείο Εσωτερικών
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗΣ

Πίνακας 1: Βήματα μετατροπής Αμιγούς Επιχείρησης σε Κοινωφελή	44
Εικόνα 1: Το οργανόγραμμα της Κοινωφελούς Επιχείρησης	61
Εικόνα 2: Το οργανόγραμμα της Αναπτυξιακής Α.Ε.....	66

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η σημασία του θέματος που αποτελεί αντικείμενο της παρούσας εργασίας υπογραμμίζεται από:

α) Το μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων των Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού.

β) Τους σκοπούς για τους οποίους επιτρέπεται να παρέχουν υπηρεσίες οι κοινωφελείς επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. και ειδικότερα, το γεγονός ότι η ικανοποίηση αναγκών της τοπικής κοινωνίας στους τομείς της Κοινωνικής Πολιτικής, του Περιβάλλοντος, του Πολιτισμού και του Αθλητισμού προβάλλουν ως πρόκληση για την αιρετή και διοικητική ηγεσία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

γ) Τη φιλοσοφία της αλλαγής, που πνέει σε νομοθετικό επίπεδο και η οποία μπορεί να συνδυαστεί με αλλαγές στην ευρύτερη διοικητική και οργανωτική λειτουργία των δημοτικών και κοινοτικών επιχειρήσεων.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η παρούσα εργασία έχει ως σκοπό την παρουσίαση του επιχειρησιακού περιβάλλοντος των δημοτικών και κοινοτικών επιχειρήσεων, έχοντας παράλληλα την πρόθεση να αποτελέσει «συνοπτικό οδηγό» για τους αιρετούς και τα διοικητικά στελέχη των Ο.Τ.Α., κατά τη διαδικασία μετατροπής της νομικής μορφής των ήδη υφιστάμενων δημοτικών και κοινοτικών επιχειρήσεων σε αυτή των κοινωφελών επιχειρήσεων, όπως προβλέπει ο ισχύων Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006).

ΣΤΟΧΟΙ

Βασικές επιδιώξεις μέσα από τη συγγραφή της τελικής εργασίας είναι:

α) Να παρουσιαστεί το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο των επιχειρήσεων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με έμφαση στις κοινωφελείς επιχειρήσεις, καθώς και οι αναγκαίες διαδικασίες για τη μετατροπή των υφιστάμενων επιχειρήσεων στις νέες μορφές του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων.

β) Να μελετηθούν περιπτώσεις δημοτικών επιχειρήσεων, ως φορείς προσαρμογής και εναρμόνισης στις επιταγές του νέου θεσμικού πλαισίου, με στόχο την ενίσχυση της διοικητικής λειτουργίας των οργανωτικών τους μονάδων.

γ) Να παρουσιαστούν τα αναγκαία στοιχεία του επιχειρησιακού προγράμματος των επιχειρήσεων και η συμβολή αυτών στον καθορισμό της συνολικής στρατηγικής από τους Δήμους.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Για την επίτευξη των στόχων, που αναφέρονται παραπάνω, ήταν αναγκαία η διεξοδική μελέτη του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου που αφορά στις δημοτικές και κοινοτικές επιχειρήσεις και στη συνέχεια η αναζήτηση φορέων, στους οποίους εφαρμόστηκαν ήδη οι διατάξεις του νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων. Παράλληλα, έπρεπε να αναζητηθούν στοιχεία σχετικά με το βαθμό υλοποίησης επιχειρησιακών προγραμμάτων από τις δημοτικές επιχειρήσεις αλλά και τους δήμους.

Κατά τη διαχείριση του θέματος προέκυψαν κάποιοι περιορισμοί και προβλήματα. Οι κυριότεροι από αυτούς ήταν:

- Το μικρό εύρος των βιβλιογραφικών αναφορών για την επιχειρηματική δραστηριότητα των Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού.
- Το νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο τελεί υπό διαμόρφωση αναφορικά με τη ρύθμιση ειδικότερων ζητημάτων του πεδίου των δημοτικών και κοινοτικών κοινωφελών επιχειρήσεων.
- Οι αδυναμίες στην καταγραφή της παρούσας κατάστασης του πεδίου των δημοτικών και κοινοτικών επιχειρήσεων, εξαιτίας της έλλειψης ενός μηχανισμού συστηματικής συλλογής επικαιροποιημένων στοιχείων.

Τα μεθοδολογικά εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν για την ολοκληρωμένη προσέγγιση και διερεύνηση του θέματος ήταν η αναζήτηση της κατάλληλης βιβλιογραφίας και η διεξαγωγή συνεντεύξεων, είτε με επισκέψεις στο χώρο εργασίας, είτε τηλεφωνικά.

Στο πλαίσιο αυτό, μελετήθηκαν μέσω της επιτόπου επίσκεψης σε βιβλιοθήκες και μέσω αναζήτησης στο διαδίκτυο με τη βοήθεια ηλεκτρονικού υπολογιστή:

- πρωτογενείς πηγές (νόμοι, προεδρικά διατάγματα, εγκύκλιοι, αποφάσεις)
- περιλήψεις ερευνητικών μελετών
- επιστημονικά περιοδικά
- δημοσιογραφικά άρθρα
- εκδόσεις της Κεντρικής Δημόσιας Διοίκησης και Φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Ο εφαρμοσμένος χαρακτήρας που υιοθετήθηκε ως προσέγγιση για τη διερεύνηση του θέματος, καθώς και το γεγονός ότι το πεδίο εφαρμογής βρίσκεται υπό το καθεστώς θεσμικής και οργανωτικής αναδιάρθρωσης, υπογραμμίζει τη μεγάλη συμβολή των συνεντεύξεων. Το εν λόγω μεθοδολογικό εργαλείο, συνέβαλε στη διατύπωση προβληματισμών και στην αποτύπωση της λογικής σύνταξης των σχετικών νομοθετημάτων. Ειδικότερα, οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν με τα παρακάτω πρόσωπα:

- Τον κ. Κώστα Ζαφειρίου, από το Τμήμα Οικονομικής Διοίκησης Ο.Τ.Α. στη Διεύθυνση Οικονομικών Ο.Τ.Α. του Υπουργείου Εσωτερικών.
- Τον κ. Γιάννη Γούπιο, Διευθυντή της Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Α.Ε..
- Τον κ. Νίκο Πανδή, Διευθύνοντα Σύμβουλο της Αναπτυξιακής Δημοτικής Επιχείρησης Πατρών - ΑΔΕΠ Αναπτυξιακή Α.Ε..
- Την κα. Ευαγγελία Ροζάκη, Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου της Κοινωφελούς Επιχείρησης Κοινωνικής Πρόνοιας Ηρακλείου Αττικής.
- Τον κ. Βασίλειο Τογαντζή, Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου του Κέντρου Τοπικής Ανάπτυξης Δυτικής Αχαΐας - Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α..
- Τον κ. Ανδρέα Αλεξόπουλο, Επιστημονικό Συνεργάτη του Τμήματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο ΤΕΙ Καλαμάτας.

Καθοριστική ήταν και η συμβολή της επιβλέπουσας καθηγήτριας κα. Ευγενίας Παπαδοπούλου, καθ' όλη τη διάρκεια συγγραφής της παρούσας εργασίας, που με την εποπτεία και την καθοδήγησή της ξεπεράστηκαν οι όποιες δυσκολίες και προέκυψε η μελέτη που ακολουθεί.

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Η κοινωφελής (μη εμπορική) δραστηριότητα των Επιχειρήσεων των Ο.Τ.Α. Α' βαθμού αποτελεί απόρροια του προϊσχύσαντος θεσμικού πλαισίου και διέπεται από ειδικές διατάξεις στον ισχύοντα Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα.
2. Οι δημοτικές επιχειρήσεις που μελετώνται έχουν ακολουθήσει τις προβλεπόμενες από το νόμο διαδικασίες για τη μετατροπή τους από αμιγείς και άλλες μορφές του π.δ. 410/1995 στις νέες μορφές.

3. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα των επιχειρήσεων αποτελεί το στρατηγικό τους προγραμματισμό και συμβάλλει στον καθορισμό της συνολικής στρατηγικής του Δήμου.
4. Το νομοθετικό πλαίσιο τελεί υπό διαμόρφωση και κάποια επιμέρους ζητήματα που αφορούν τη λειτουργία των δημοτικών και κοινοτικών κοινωφελών επιχειρήσεων δεν έχουν ακόμα ρυθμιστεί.

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Η παρούσα εργασία διαρθρώνεται σε τρία μέρη. Το πρώτο αφορά στο υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο των επιχειρήσεων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με έμφαση στις κοινωφελείς επιχειρήσεις, καθώς και οι αναγκαίες διαδικασίες για τη μετατροπή των υφιστάμενων επιχειρήσεων στις νέες μορφές του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων.

Στο δεύτερο μέρος αναλύονται τρεις επιχειρήσεις οι οποίες έχουν μετατραπεί, όπως ο νόμος ορίζει, σε νέες μορφές. Οι επιχειρήσεις αυτές είναι αντιπροσωπευτικές, ώστε να γίνει κατανοητό το καθεστώς θεσμικής και οργανωτικής αναδιάρθρωσης.

Τέλος, στο τρίτο μέρος της τελικής εργασίας παρουσιάζονται τα αναγκαία στοιχεία του επιχειρησιακού προγράμματος των επιχειρήσεων και η συμβολή αυτών στον καθορισμό της συνολικής στρατηγικής από τους Δήμους.

ΜΕΡΟΣ 1^ο: ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

Με το ν. 1065/1980 (ΦΕΚ Α'168) καθιερώθηκε ο θεσμός των επιχειρήσεων Δήμων και Κοινοτήτων. Με τις τροποποιήσεις και κωδικοποιήσεις που ακολούθησαν (π.δ. 75/1985, 323/1989 και 410/1995) διαμορφώθηκε το ισχύον θεσμικό πλαίσιο για τις Επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α., το οποίο, μεταξύ άλλων, παρείχε τη δυνατότητα συμμετοχής σε εθνικά και κοινοτικά προγράμματα, αφού μέσω των δημοτικών επιχειρήσεων κατέστη δυνατό να ξεπεραστούν νομικές δυσκολίες σχετικά με την ανάληψη ανάλογων δράσεων από αυτούς.

Με το π.δ. 410/1995 οι μορφές των επιχειρήσεων που μπορούσαν να συνιστούν ή να συμμετέχουν οι Δήμοι και οι Κοινότητες ήταν:

- α) αμιγής δημοτική ή κοινοτική επιχείρηση (άρθρα 277-284),
- β) ανώνυμη εταιρεία ή εταιρεία μικτής οικονομίας ή συνεταιρισμός ή συμμετοχή σε κοινοπραξία (άρθρα 277 παρ. 6, 291),
- γ) διαδημοτικές και διακοινοτικές επιχειρήσεις (άρθρο 285),
- δ) επιχειρήσεις συνεταιριστικού χαρακτήρα (άρθρο 288),
- ε) ανώνυμες εταιρείες με συνεταιρισμούς (άρθρο 289),
- στ) δημοτικές εταιρείες λαϊκής βάσης (άρθρο 290).

Επιπλέον, από ειδικές διατάξεις νόμων προβλέπεται η σύσταση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης - Αποχέτευσης (ΔΕΥΑ).

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι επιχειρήσεις ραδιοφωνίας και τηλεόρασης των Ο.Τ.Α. χαρακτηρίζονται ως «ιδιόμορφες», αλλά συνήθως οι Ο.Τ.Α. τις συνιστούν βάσει των διατάξεων του άρθρου 277 του π.δ. 410/1995, δηλαδή ως αμιγείς δημοτικές επιχειρήσεις.

Επίσης, με το ν. 3274/2004 αναγνωρίζεται η δυνατότητα σύστασης και λειτουργίας αστικών εταιρειών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα από τους Ο.Τ.Α..

Δυσλειτουργίες των δημοτικών και κοινοτικών επιχειρήσεων και επιδιώξεις του νέου θεσμικού πλαισίου (ν. 3463/2006).

Σκοπός του νέου θεσμικού πλαισίου που διέπει τις Επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. είναι να αντιμετωπισθούν οι δυσλειτουργίες που σωρεύθηκαν επί πολλά χρόνια, ιδίως λόγω του τρόπου

με τον οποίο χρησιμοποιήθηκαν οι επιχειρήσεις και να επαναπροσδιορισθεί σαφώς ο ρόλος τους στην επιχειρηματική δραστηριότητα. Οι δυσλειτουργίες αυτές κατά κύριο λόγο είναι οι εξής:

α. Η πολυμορφία των διαφόρων κατηγοριών επιχειρήσεων δημιούργησε συχνά προβλήματα προσδιορισμού της ακριβούς νομικής τους φύσης με ποικίλες εξ' αυτού συνέπειες ή συγχύσεις.

β. Η ανυπαρξία οριοθέτησης ενός κύκλου αρμοδιοτήτων, οδηγούσε στη δημιουργία επιχειρήσεων με πολλούς και αποκλίνοντες μεταξύ τους σκοπούς, ενώ συχνά περιλαμβάνονταν στις συστατικές τους πράξεις μελλοντικοί ή αόριστοι σκοποί, οι οποίοι στην πράξη ποτέ δεν υλοποιούνταν.

γ. Η εκμετάλλευση, σε πολλές περιπτώσεις, της νομικής φύσης τους (ως νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου) για προσλήψεις προσωπικού, το οποίο συχνά απασχολούνταν σε άλλες υπηρεσίες ή νομικά πρόσωπα του Ο.Τ.Α., δηλαδή οι χωρίς έλεγχο και χωρίς ορθολογικό προγραμματισμό προσλήψεις, οι οποίες οδήγησαν σε υπερδιόγκωση του προσωπικού και προκάλεσαν συνεχείς ανάγκες χρηματοδότησης, που συχνά αντιμετωπίζονταν με την καταχρηστική χρήση υπαρχουσών θεσμικών δυνατοτήτων (π.χ. προγραμματικών συμβάσεων), προκειμένου να αρθούν οι ρητές απαγορεύσεις άμεσης ή έμμεσης χρηματοδότησης των λειτουργικών δαπανών. Αναγκαία, οι κατά καιρούς νομοθετικές λύσεις μετέθεταν τα χρέη των επιχειρήσεων στους Ο.Τ.Α. που τις είχαν συστήσει.

Με το νέο θεσμικό πλαίσιο επιδιώκεται:

➤ Η απλοποίηση και αποσαφήνιση των κατηγοριών των επιχειρήσεων, ώστε να επιλέγεται η καταλληλότερη μορφή και να υπάρχει σαφής γνώση του κανονιστικού πλαισίου που τις διέπει.

➤ Η οριοθέτηση και αποσαφήνιση των σκοπών τους.

➤ Η εφαρμογή διαφάνειας στις πολιτικές πρόσληψης προσωπικού, εκτέλεσης έργων και διενέργειας προμηθειών.

➤ Η οικονομική βιωσιμότητά τους, με τη συγκέντρωση και την ορθολογική σύνδεση σκοπών και μέσων και, όπου αυτό είναι απολύτως αναγκαίο, η παύση της λειτουργίας τους, σε περίπτωση που τα οικονομικά δεδομένα και οι πραγματικές δραστηριότητες δεν επιτρέπουν την περαιτέρω λειτουργία τους.

➤ Η χρηματοδότηση, όπου είναι επιτρεπτή, για την εξυπηρέτηση αποκλειστικά συγκεκριμένων και προγραμματισμένων κοινωφελών δράσεων.

➤ Η συστηματική παρακολούθηση της λειτουργίας τους από την οικεία Περιφέρεια και το ΥΠ.ΕΣ. με τη δημιουργία Μητρώου Επιχειρήσεων Ο.Τ.Α..

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Με τις διατάξεις του νέου Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (άρθρο 252 παρ. 1 και 4), προσδιορίζονται επακριβώς οι μορφές των επιχειρήσεων, που οι Δήμοι και οι Κοινότητες μπορούν να συνιστούν.

Οι επιτρεπόμενες μορφές των επιχειρήσεων αυτών είναι οι εξής:

α. Δημοτικές και κοινοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις.

β. Ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α., οι οποίες περαιτέρω διακρίνονται, σύμφωνα και με την εισηγητική έκθεση του ν. 3463/2006 σε:

Κοινές ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. (του ν. 2190/1920, όπως αυτός ισχύει).

Αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α..

Δημοτικές ή κοινοτικές ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. (Μονομετοχικές).

γ. Επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. ειδικού σκοπού.

Ειδικότερα:

i. Οι δημοτικές ή κοινοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις έχουν ως σκοπό δραστηριότητες ή υπηρεσίες που συνδέονται με συγκεκριμένες αρμοδιότητες των Δήμων και των Κοινοτήτων, όπως είναι η κοινωνική προστασία και αλληλεγγύη, η παιδεία, ο πολιτισμός, ο αθλητισμός, η προστασία του περιβάλλοντος, καθώς και η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών για την οικονομική ανάπτυξη των Δήμων και των Κοινοτήτων. Συγχρόνως παρέχεται η δυνατότητα παράλληλης επιδίωξης περισσότερων σκοπών, οι οποίοι είναι μεταξύ τους συναφείς και, σε κάθε περίπτωση, δεν έχουν εμπορικό ή βιομηχανικό χαρακτήρα.

ii. Οι κοινές ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. συνιστώνται από έναν ή περισσότερους Δήμους ή Κοινότητες, είτε με τη συμμετοχή Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων ή άλλων φορέων Τοπικής Αυτοδιοίκησης, λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2190/1920, όπως αυτός ισχύει και θεωρούνται Επιχειρήσεις Ο.Τ.Α., εφόσον τα νομικά αυτά πρόσωπα διαθέτουν την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου (δηλαδή τουλάχιστον 50%+1 μετοχή). Το υπόλοιπο μετοχικό κεφάλαιο μπορεί να κατέχεται από άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Στην εταιρεία της μορφής αυτής είναι δυνατή η συμμετοχή και του Δημοσίου ή ν.π.δ.δ.. Κύριος σκοπός των επιχειρήσεων του τύπου αυτού είναι η άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας. Προβλέπεται η υποχρεωτική λύση τους, αν για τρεις συνεχείς εταιρικές χρήσεις μετά διετία από την ίδρυσή τους είναι ζημιογόνες ή, αν για ισάριθμες φορές εντός δεκαετίας τα ίδια αυτών κεφάλαια, όπως προσδιορίζονται στο

υπόδειγμα ισολογισμού που προβλέπεται από το άρθρο 42γ του ν. 2190/1920, όπως ισχύει, γίνουν κατώτερα του πενήντα τοις εκατό (50%) του μετοχικού κεφαλαίου (άρθρο 265, παρ. 8 Κ.Δ.Κ.).

iii. Οι αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες έχουν ως αποκλειστικό αντικείμενο την επιστημονική και τεχνική υποστήριξη των Ο.Τ.Α., την προώθηση της ανάπτυξης με τη συμμετοχή τους σε προγράμματα ή την εφαρμογή των σχετικών πολιτικών σε διαδημοτικό ή σε ευρύτερο γεωγραφικό χώρο. Στο μετοχικό κεφάλαιο αυτών των επιχειρήσεων συμμετέχουν μόνο φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή και φορείς του Δημοσίου. Μπορούν επίσης να συμμετέχουν συνεταιρισμοί και ενώσεις φορέων του δημόσιου τομέα, επιστημονικοί φορείς, επιμελητήρια, φορείς συλλογικών κοινωνικών ή οικονομικών συμφερόντων καθώς και τράπεζες και πιστωτικά ιδρύματα. Στην περίπτωση όμως αυτή οι Ο.Τ.Α. και οι λοιποί φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι απαραίτητο να κατέχουν την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου (άρθρο 252, παρ. 3 Κ.Δ.Κ.).

iv. Οι μονομετοχικές ανώνυμες εταιρείες, δηλαδή εκείνες που συνιστώνται μόνο από ένα Δήμο ή Κοινότητα, οι οποίοι εισφέρουν το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου, έχουν ως αποκλειστικό σκοπό την αξιοποίηση της ακίνητης δημοτικής ή κοινοτικής περιουσίας ή την εκμετάλλευση κοινόχρηστων χώρων. Στην εταιρεία αυτής της μορφής είναι δυνατή η συμμετοχή του Δημοσίου ή άλλων φυσικών ή νομικών προσώπων, από εκείνα που ορίζονται στο άρθρο 252 παράγραφος 3α του Κ.Δ.Κ., με εφαρμογή στην περίπτωση αυτή των διατάξεων για τις κοινές ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α.. Στην περίπτωση αυτή η μονομετοχική μετατρέπεται αυτόματα σε κοινή ανώνυμη εταιρεία Ο.Τ.Α. (άρθρο 266 Κ.Δ.Κ.).

Για όλες τις κατηγορίες ανωνύμων εταιρειών των Δήμων και των Κοινοτήτων τα στάδια ίδρυσής τους είναι τα εξής:

- Η εκπόνηση οικονομοτεχνικής μελέτης βιωσιμότητας (άρθρο 253, παρ. 2 του ν.3463/06).
- Απόφαση Δημοτικού/Κοινοτικού Συμβουλίου για τη σύσταση της εταιρείας. Η απόφαση λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του και πρέπει να περιλαμβάνει τους βασικούς όρους του καταστατικού (άρθρο 253, παρ.1 Κ.Δ.Κ.).
- Σύνταξη καταστατικού με συμβολαιογραφικό έγγραφο.
- Αναγγελία στο επιμελητήριο.

- Θεώρηση από την Εφορία.
- Υποβολή για έγκριση της σύστασης και του καταστατικού στον οικείο Νομάρχη όπου απαιτείται¹.
- Άδεια σύστασης από Νομάρχη.
- Καταχώρηση στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών που τηρείται στην οικεία Νομαρχία και ανακοίνωση της καταχώρησης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
- Καταχώρηση στο Μητρώο της Διεύθυνσης Τοπικής Αυτοδιοίκησης που τηρείται στην οικεία Περιφέρεια.

v. Οι επιχειρήσεις ειδικού σκοπού (π.χ. Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης - Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.), Δημοτικές Επιχειρήσεις Ραδιοφωνίας και Τηλεόρασης) συνιστώνται με ειδικές διατάξεις νόμου που διέπουν την οργάνωση και λειτουργία τους.

Το προσωπικό που απασχολείται στις δημοτικές και κοινοτικές επιχειρήσεις διέπεται από τις διατάξεις που ρυθμίζουν την πρόσληψή του με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου προσωπικού των Ο.Τ.Α.. Εξαιρέση ισχύει μόνο για τις ανώνυμες εταιρείες, οι οποίες, λόγω της ιδιαιτερότητας του κεφαλαιουχικού τους χαρακτήρα και για λόγους ευελιξίας, μπορούν να προσλαμβάνουν προσωπικό με βάση τον πρότυπο κανονισμό λειτουργίας τους, ο οποίος έχει τη μορφή προεδρικού διατάγματος.

Ως προς τα έργα, τις μελέτες, τις προμήθειες και την παροχή υπηρεσιών εφαρμόζονται για όλες τις μορφές των επιχειρήσεων των Δήμων και των Κοινοτήτων οι αντίστοιχες διατάξεις που ισχύουν για τους ίδιους τους Δήμους και τις Κοινότητες.

Γενικοί Κανόνες Οργάνωσης και Λειτουργίας

Οι Επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. κάθε κατηγορίας αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου σύμφωνα με το άρθρο 252 παρ. 5 του Κ.Δ.Κ..

Οι Ο.Τ.Α. δεν επιτρέπεται να συνιστούν ή να συμμετέχουν σε καμία άλλη εταιρεία ή κοινοπραξία οιασδήποτε μορφής, πέρα από αυτές που προβλέπονται στο άρθρο 252. Η

---

¹ Αν το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας δεν υπερβαίνει το ποσό των τριών εκατομμυρίων (3.000.000) ευρώ, δεν ασκείται από το Νομάρχη έλεγχος νομιμότητας της σύστασης της εταιρείας, καθώς και της τροποποίησης του καταστατικού της, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 4 του ν. 2190/1920, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Στις περιπτώσεις αυτές οι καταχωρήσεις στο Μητρώο γίνονται μετά από τυπικό έλεγχο των υποβαλλόμενων εγγράφων, χωρίς έκδοση διοικητικής εγκριτικής απόφασης (παρ. 2^α, άρθρο 4 του ν. 2190/20).

συγκεκριμένη απαγόρευση δεν ισχύει για τη συμμετοχή Ο.Τ.Α. σε ανώνυμη εταιρεία, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 265 παρ. 2 (δηλαδή εκτός από ποδοσφαιρικές, τραπεζικές και ασφαλιστικές ανώνυμες εταιρείες), ή σε εταιρικά σχήματα που προβλέπονται από ειδικούς κανόνες για την εφαρμογή εθνικών ή κοινοτικών προγραμμάτων.

Παράλληλα, δεν επιτρέπεται στα ιδρύματα και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των Ο.Τ.Α. να συνιστούν ή να συμμετέχουν σε οιασδήποτε μορφής Επιχείρηση Ο.Τ.Α.. Εξαιρέση αποτελούν οι Σύνδεσμοι Ο.Τ.Α. παρά το γεγονός ότι είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Η εξαίρεση αυτή θεμελιώνεται στις προβλέψεις των παρ. 3β και 9 του άρθρου 252 σε συνδυασμό με την παρ. 1 του άρθρου 265 Κ.Δ.Κ. αποκλειστικά και μόνο για τις αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες και για τις ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α., με το δεδομένο ότι οι Σύνδεσμοι υπάγονται ρητά στους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η ευθύνη του Δήμου ή της Κοινότητας, που συμμετέχει σε Επιχείρηση Ο.Τ.Α., περιορίζεται κατά το τμήμα της συμμετοχής του στο κεφάλαιο της επιχείρησης.

Σύμφωνα με τη ρητή αναφορά της παραγράφου 9 του άρθρου 252 του Κ.Δ.Κ., ως Φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης θεωρούνται:

- Η Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων (Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.).
- Η Ένωση Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων (Ε.Ν.Α.Ε.).
- Οι Τοπικές Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Ε.Δ.Κ.).
- Οι Σύνδεσμοι Ο.Τ.Α..
- Οι Ανώνυμες Εταιρείες Ο.Τ.Α..

Επισημαίνουμε ακόμα σύμφωνα με τα άρθρα 268-269 του Κ.Δ.Κ. ότι:

→ Για πρώτη φορά αποκλείονται ρητά από τις προγραμματικές συμβάσεις οι ανώνυμες εταιρείες με εξαίρεση τις αναπτυξιακές².

→ Δεν επιτρέπεται η σύσταση αστικών εταιρειών Ο.Τ.Α. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, εκτός και αν αυτό προβλέπεται ρητά από ειδική διάταξη νόμου, ενώ οι υφιστάμενες εξακολουθούν να λειτουργούν μέχρι τη λήξη του χρόνου που προβλέπεται στη συστατική τους πράξη.

---

² Πρόσφατα με το άρθρο 30 του ν. 3536/2007 δόθηκε κατ' εξαίρεση η δυνατότητα στην ανώνυμη εταιρεία Ο.Τ.Α., όταν λειτουργεί ως Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, να συμμετέχει ως κύριο συμβαλλόμενο μέρος στις προγραμματικές συμβάσεις.

→ Με απόφαση του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου επιτρέπεται η απευθείας ανάθεση σε κοινωφελείς επιχειρήσεις ή σε αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. ή σε επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. ειδικού σκοπού, της παροχής υπηρεσιών συναφών ή συνδεδεμένων με το αντικείμενο της δραστηριότητάς τους, αν ο προϋπολογισμός του αντικειμένου της ανάθεσης δεν υπερβαίνει το ποσό των 45.000€, και με την προϋπόθεση ότι οι υπηρεσίες παρέχονται από τις ίδιες τις επιχειρήσεις. Η συνολική αξία των αναθέσεων Δήμου ή Κοινότητας προς μια επιχείρηση δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 150.000€.

→ Τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.) των Δήμων ή των Κοινοτήτων έχουν τη μορφή της κοινωφελούς δημοτικής ή κοινοτικής επιχείρησης ή της κοινής ανώνυμης εταιρείας Ο.Τ.Α..

→ Δεν επιτρέπεται, επίσης, η σύσταση διαδημοτικών ή διακοινοτικών επιχειρήσεων και οι υφιστάμενες συνεχίζουν να λειτουργούν μέχρι τη λήξη του χρόνου που προβλέπεται στη συστατική τους πράξη, όπως ίσχυε κατά το χρόνο δημοσίευσης του νέου Κ.Δ.Κ., και διέπονται από την οικεία νομοθεσία.

→ Έχει γίνει δεκτό ότι οι διαδημοτικές επιχειρήσεις μπορούν να μετατραπούν σε κοινές ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. ή σε αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. (με διασταλτική ερμηνεία, ιδίως, κατόπιν της ρύθμισης του άρθρου 30 του ν. 3536/2007 για τους Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων).

→ Δεν επιτρέπεται η σύσταση κατασκευαστικών επιχειρήσεων, ενώ οι υφιστάμενες συνεχίζουν να λειτουργούν μέχρι τη λήξη του χρόνου που προβλέπεται στη συστατική τους πράξη, μετατρέπομενες, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις της οικείας νομοθεσίας, μέχρι τις 31/12/08, είτε σε κοινές ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α., είτε σε δημοτικές ή κοινοτικές ανώνυμες εταιρείες (μονομετοχικές), με τις υποχρεώσεις των αντίστοιχων εργοληπτικών επιχειρήσεων (άρθρο 269 παρ. 10 Κ.Δ.Κ., όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 25 του ν. 3613/2007).

→ Δημιουργείται Μητρώο Επιχειρήσεων Ο.Τ.Α., το οποίο περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν τη σύσταση και λειτουργία τους και τηρείται στην οικεία Περιφέρεια. Βάσει αυτού, εκδίδεται κάθε χρόνο βεβαίωση που συνυποβάλλεται στην οικεία Δ.Ο.Υ. μαζί με τη φορολογική δήλωση της επιχείρησης και αποτελεί προϋπόθεση για τη συμμετοχή της σε δημόσιο διαγωνισμό ή για την είσπραξη οποιουδήποτε χρηματικού ποσού από Ο.Τ.Α. ή φορέα του δημόσιου τομέα.

→ Είναι απαραίτητη η προσαρμογή όλων των επιχειρήσεων στις διατάξεις του νέου Κώδικα έως 31/12/2008 (άρθρο 25 του ν. 3516/2007), διαφορετικά θα λυθούν και θα τεθούν υπό εκκαθάριση.

→ Οι υφιστάμενες αμιγείς επιχειρήσεις (του π.δ. 410/1995) είναι δυνατό να συγχωνευθούν μέχρι 31/12/2008.

→ Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, είναι δυνατόν το πλεονάζον προσωπικό (των επιχειρήσεων που συγχωνεύονται, λύονται ή διασπώνται) να διατεθεί είτε στον Ο.Τ.Α. είτε στα νομικά του πρόσωπα, εφόσον το προσωπικό αυτό απασχολείτο στις επιχειρήσεις με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου μέχρι 31/12/2005.

ΑΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ Ο.Τ.Α. ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Οι αστικές εταιρείες Ο.Τ.Α. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα είναι εταιρείες που λειτουργούν με βάση τους κανόνες του ιδιωτικού δικαίου (Αστικού Κώδικα), καθώς και τις ειδικές διατάξεις, που προβλέπονται ρητά στο νέο Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων.

Οι υφιστάμενες αστικές εταιρείες Ο.Τ.Α. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του άρθρου 22 παρ. 9 του ν. 3274/2004 συνεχίζουν να λειτουργούν μέχρι τη λήξη του χρόνου που προβλέπεται στη συστατική τους πράξη, διεπόμενες σύμφωνα με το άρθρο 267 Κ.Δ.Κ. από τους εξής κανόνες:

- α) Ο διαχειριστικός έλεγχος της εταιρείας και η ευθύνη των μελών του οργάνου διοίκησης έναντι αυτής διέπονται, κατ' ανάλογη εφαρμογή, από τις διατάξεις που ισχύουν για τις δημοτικές ή κοινοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις. Έκτακτο διαχειριστικό έλεγχο μπορεί να ζητήσει οποιοσδήποτε εταίρος.
- β) Η ευθύνη των εταίρων περιορίζεται μέχρι το ύψος της εισφοράς τους.
- γ) Η πρόσληψη προσωπικού, η σύναψη συμβάσεων μισθώσεως έργου, καθώς και η σύναψη συμβάσεων ανάθεσης έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών από τις αστικές εταιρείες Ο.Τ.Α. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα διενεργούνται με βάση τους αντίστοιχους κανόνες που ισχύουν για τις δημοτικές ή κοινοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις.
- δ) Οι αστικές εταιρείες Ο.Τ.Α. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα τηρούν λογιστικά βιβλία Γ' κατηγορίας με τη διπλογραφική μέθοδο, για την οικονομική διοίκηση και τη διαχείριση της περιουσίας τους από την 1.1.2008 (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 25 παρ. 7 του ν. 3613/2007). Σε περίπτωση που τα βιβλία αυτά τηρούνται κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις του Κ.Β.Σ., υποκαθίσταται η οριζόμενη από το νέο Κώδικα υποχρέωση τήρησης βιβλίων Β' και Γ' κατηγορίας.

Εφεξής, η σύσταση από Δήμους ή Κοινοότητες ή άλλους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αστικής εταιρείας Ο.Τ.Α. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα είναι δυνατή, μόνον εφόσον τούτο προβλέπεται από ειδική νομοθετική ρύθμιση, ή από κανονιστικό πλαίσιο εθνικών ή κοινοτικών προγραμμάτων. Σε κάθε άλλη περίπτωση, από την έναρξη ισχύος του νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (8.6.2006) δεν επιτρέπεται η σύσταση αστικών εταιρειών Ο.Τ.Α. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Εφόσον υφιστάμενες εταιρείες της μορφής αυτής λυθούν,

εφαρμόζονται αναλόγως οι ρυθμίσεις των παρ. 3 έως 6 του άρθρου 269 για τη μεταφορά του προσωπικού τους, με την προϋπόθεση ότι οι εταίροι είναι αποκλειστικά Ο.Τ.Α. ή και νομικά τους πρόσωπα.

Η συμμετοχή αστικών εταιρειών Ο.Τ.Α. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα σε προγραμματικές συμβάσεις, εκτός ρητής αντιθέτου νομοθετικής ρυθμίσεως, δεν επιτρέπεται.

Επισημαίνουμε, ακόμα, ότι εντός ενός έτους από την έναρξη ισχύος του νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, οι υφιστάμενες αστικές εταιρείες Ο.Τ.Α. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα υποχρεούνται να κοινοποιήσουν στη διεύθυνση Τοπικής Αυτοδιοίκησης της οικείας Περιφέρειας επικυρωμένο αντίγραφο της συστατικής τους πράξης. Την ίδια υποχρέωση υπέχουν και για κάθε τροποποίηση αυτής.

Προβλέπεται, τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 8 του ν. 3613/2007, ότι οι ετήσιες εισφορές, τις οποίες οι Ο.Τ.Α. υποχρεούνται να καταβάλλουν ως εταίροι σε αστικές εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, όπου αυτοί συμμετέχουν, σύμφωνα με το καταστατικό τους, δεν αποτελούν επιχορήγηση. Οποιοδήποτε ποσό έχει καταβληθεί ή καταβάλλεται από Ο.Τ.Α. στο πλαίσιο συμμετοχής του στην αύξηση κεφαλαίου των ανωτέρω εταιρειών, δε συνιστά επιχορήγηση και η καταβολή του είναι νόμιμη.

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΦΕΛΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Ο.Τ.Α.

Σκοπός

Ο Δήμος ή η Κοινότητα έχει τη δυνατότητα να συνιστά δημοτικές ή κοινοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο αρμοδιότητες που μπορούν κατά το ισχύον θεσμικό πλαίσιο να ασκούν οι υπηρεσίες του Δήμου ή της Κοινότητας. Ο σκοπός των επιχειρήσεων αυτής της μορφής συνίσταται στην οργάνωση λειτουργιών και δραστηριοτήτων και την παροχή υπηρεσιών συναφών ή συνδεδεμένων με τις αρμοδιότητές τους, που αναφέρονται στους τομείς της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης, της παιδείας, του πολιτισμού του αθλητισμού και του περιβάλλοντος.

Σκοπός των ανωτέρω επιχειρήσεων μπορεί να είναι επίσης η οργάνωση δημοτικής συγκοινωνίας, καθώς και η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων έρευνας και τεχνολογίας για την ανάπτυξη της περιοχής τους.

Εξαιρέσεις

α. Η παροχή υπηρεσιών για την καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων, την αποκομιδή απορριμμάτων, τη δημιουργία και συντήρηση του πρασίνου, καθώς και για τη λειτουργία κοιμητηρίων και κέντρων αποτέφρωσης νεκρών δε μπορούν να αποτελέσουν σκοπούς των ανωτέρω επιχειρήσεων.

Σημειώνεται πάντως ότι, σύμφωνα με την επιφύλαξη της μεταβατικής ρύθμισης της παρ. 5 του άρθρου 270, αμιγείς δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις, στις οποίες είχε ανατεθεί σύμφωνα με το καταστατικό τους, ως αποκλειστική ή κύρια δραστηριότητα η παροχή υπηρεσιών για την καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων και την αποκομιδή των απορριμμάτων, συνεχίζουν τη λειτουργία τους έως τη λήξη του χρόνου που προβλέπεται στη συστατική τους πράξη, χωρίς δυνατότητα ανανέωσης αυτής και εξακολουθούν να διέπονται από τις διατάξεις, σύμφωνα με τις οποίες ιδρύθηκαν καθώς και από τους όρους του καταστατικού τους. Οι επιχειρήσεις αυτές όμως δεν μπορούν να ασκούν πλέον και άλλου είδους σκοπούς, που ενδεχομένως περιέχονται στο καταστατικό τους, μετά τις 31.12.2007. Οι σκοποί αυτοί μπορούν να επιδιωχθούν από άλλη Επιχείρηση Ο.Τ.Α., σύμφωνη με το νέο θεσμικό πλαίσιο.

β. Αντικείμενο δραστηριότητας της κοινωφελούς επιχείρησης δε μπορούν να αποτελέσουν οι παραχωρηθείσες στους Ο.Τ.Α. κρατικές αρμοδιότητες, όπως περιγράφονται στο

άρθρο 75 παρ. II του Κ.Δ.Κ. (π.χ. τέλεση πολιτικού γάμου, τήρηση δημοτολογίου και μητρώου αρρένων, τήρηση υποχρεώσεων που προκύπτουν από την ισχύουσα νομοθεσία περί ιθαγένειας, αλλοδαπών και μετανάστευσης κλπ).

Είναι δυνατή από τις επιχειρήσεις αυτής της κατηγορίας, η παράλληλη επιδίωξη περισσότερων σκοπών, από αυτούς που περιγράφονται παραπάνω, εφόσον είναι μεταξύ τους συναφείς και σε κάθε περίπτωση δεν έχουν εμπορικό ή βιομηχανικό χαρακτήρα. Δεν επιτρέπεται η συμμετοχή κοινωφελούς επιχείρησης σε άλλες ομοειδείς ή ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α..

Το χαρακτηριστικό στοιχείο αυτής της κατηγορίας επιχειρήσεων είναι ότι δεν πρόκειται για εμπορικές επιχειρήσεις, αφού σκοπός τους δεν είναι η επιδίωξη κέρδους. Αντίθετα, μέσω αυτών επιδιώκεται η καλύτερη και αποτελεσματικότερη άσκηση συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων κοινωφελούς χαρακτήρα.

Σύσταση

Η σύσταση κοινωφελούς επιχείρησης γίνεται ύστερα από απόφαση του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου και πράξη του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η πράξη του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία της οικείας απόφασης του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου, στα οποία περιγράφονται αναγκαία: η επωνυμία, η κατηγορία, ο σκοπός, η διάρκεια, η έδρα της επιχείρησης, το κεφάλαιο, η διοίκηση, οι πόροι καθώς και κάθε άλλο στοιχείο απαραίτητο κατά την κρίση του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου. Παράλληλα, στην ίδια απόφαση αναφέρεται ρητά, προς αποφυγή συγχύσεων ως προς το ιδρυτικό της καθεστώσ, η ειδικότερη κατηγορία επιχείρησης, στην οποία αυτή ανήκει.

Πριν από τη λήψη της παραπάνω απόφασης απαιτείται η εκπόνηση σχετικής οικονομοτεχνικής μελέτης βιωσιμότητας. Η ίδια υποχρέωση υφίσταται και σε κάθε περίπτωση αύξησης του κεφαλαίου ή της εισφοράς του Ο.Τ.Α. στην επιχείρηση, καθώς και στις αποφάσεις συγχώνευσης ή μετατροπής των υφισταμένων σήμερα δημοτικών επιχειρήσεων.

Η πράξη αυτή του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας αποτελεί ταυτόχρονα το καταστατικό της επιχείρησης και, σε περίπτωση σύστασης εμπράγματων δικαιωμάτων, μεταγραφτέο τίτλο στο υποθηκοφυλακείο (άρθρο 254 παρ. 4 Κ.Δ.Κ.).

Η εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων που εισφέρονται από Δήμο ή Κοινότητα σε Επιχείρηση Ο.Τ.Α. ενεργείται από την επιτροπή του άρθρου 9 του ν. 2190/1920, όπως ισχύει

κάθε φορά. Οι εκθέσεις εκτίμησης δημοσιεύονται στο Τεύχος Β' της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως.

Επισημαίνεται ότι η αναφορά της ιδιαίτερης κατηγορίας κάθε επιχείρησης, δηλαδή είτε αυτής που ιδρύεται, είτε αυτής στην οποία συμμετέχει ο Ο.Τ.Α., γίνεται υποχρεωτικά στο καταστατικό της, καθώς και σε όλα τα έγγραφα που η επιχείρηση απευθύνει προς τρίτους.

Τυχόν ειδικότεροι όροι ή προϋποθέσεις που αφορούν το περιεχόμενο της απόφασης του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου για σύσταση ή για συμμετοχή σε επιχείρηση, τα αναγκαία στοιχεία της μελέτης βιωσιμότητας, η διαδικασία και το όργανο ελέγχου αυτής, καθώς και κάθε άλλο ειδικό ζήτημα αναγκαίο για την εφαρμογή των οικείων διατάξεων, καθορίζεται με την Υπουργική Απόφαση 43886/3.8.2007 όπως αυτή περιγράφεται παρακάτω.

Επισημαίνεται ιδιαίτερα ότι πριν ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας προβεί στην έκδοση της σχετικής πράξης πρέπει να ελέγξει την ύπαρξη οικονομοτεχνικής μελέτης βιωσιμότητας, καθώς και εάν οι σκοποί της επιχείρησης είναι επιτρεπτοί, σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο. Σε περίπτωση που δε συνάδουν οι σκοποί με την επιλεγείσα μορφή επιχείρησης, η πράξη δεν εκδίδεται. Ο κανόνας αυτός ισχύει για όλες τις κατηγορίες Επιχειρήσεων Ο.Τ.Α..

Διοίκηση

Οι κοινωφελείς επιχειρήσεις διοικούνται, σύμφωνα με το άρθρο 255 παρ.1 Κ.Δ.Κ., από Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο αποτελείται από επτά έως έντεκα μέλη, τα οποία ορίζονται μαζί με τους αναπληρωτές τους από το Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο ως εξής:

- Τουλάχιστον τρεις είναι αιρετοί εκπρόσωποι του Δήμου ή της Κοινότητας, από τους οποίους τουλάχιστον ένας προέρχεται από τη μειοψηφία.

- Ένας είναι εκπρόσωπος των εργαζομένων στην επιχείρηση, αν αυτή απασχολεί περισσότερους από είκοσι εργαζόμενους, που υποδεικνύεται από την γενική συνέλευση των εργαζομένων.

- Ένας είναι εκπρόσωπος κοινωνικού φορέα της περιοχής της γεωγραφικής αρμοδιότητας του Ο.Τ.Α..

- Τα υπόλοιπα μέλη είναι δημότες ή κάτοικοι του Δήμου ή της Κοινότητας, που έχουν πείρα ή γνώσεις σχετικές με το αντικείμενο της επιχείρησης.

Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου ορίζονται από το Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο.

Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι το Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο οφείλει να ορίζει στο Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης πρόσωπα από κάθε φύλο, σε ποσοστό ίσο τουλάχιστον με το 1/3 των μελών του, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στην Υπουργική Απόφαση 43254/31.07.2007, σχετικά με τα κωλύματα, ασυμβίβαστα και άλλα θέματα που αφορούν τη λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου των κοινωφελών επιχειρήσεων, όπως περιγράφεται παρακάτω.

Η επιχείρηση προσλαμβάνει διευθυντή, με απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου, μετά από σχετική προκήρυξη και σύμφωνα με τα προσόντα που καθορίζονται από τον οικείο κανονισμό προσωπικού. Ως διευθυντής δεν μπορεί να ορισθεί μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης ή του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου.

Θητεία- Αντικατάσταση μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης ορίζονται με συγκεκριμένη θητεία, η οποία ακολουθεί αυτήν των μελών του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου, εκτός αν στην πράξη σύστασης της επιχείρησης προβλέπεται μικρότερη θητεία.

Σε κάθε περίπτωση η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου, όπως προβλέπεται στο άρθρο 255 Κ.Δ.Κ., λήγει το αργότερο τρεις μήνες μετά την εγκατάσταση του νέου Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, είναι δυνατόν να αντικατασταθούν, μόνο με αιτιολογημένη απόφαση του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου που τα όρισε, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του.

Για την αντικατάσταση των εκπροσώπων των εργαζομένων και του κοινωνικού φορέα της περιοχής απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του οργάνου που τους πρότεινε.

Αποζημίωση μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Στον Πρόεδρο ή στον Αντιπρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου (δηλ. σε έναν από τους δύο), ανάλογα με τις υπηρεσίες που παρέχει στην επιχείρηση, μπορεί να καταβάλλεται αποζημίωση (άρθρο 255 παρ. 5 Κ.Δ.Κ.), που καθορίζεται με απόφαση του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου, ύστερα από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης.

Με την ίδια διαδικασία στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί επίσης να καταβάλλεται αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του, η οποία καθορίζεται με την ίδια διαδικασία που περιγράφεται στην προηγούμενη παράγραφο.

Για τον καθορισμό των αποζημιώσεων αυτών λαμβάνεται οπωσδήποτε υπόψη η οικονομική κατάσταση της επιχείρησης, κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο. Η διαπίστωση αυτή συνιστά και την εκ του νόμου απαιτούμενη αιτιολογία της ανωτέρω πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης. Στην περίπτωση νεοσύστατων δημοτικών ή κοινοτικών κοινωφελών επιχειρήσεων, που δε διαθέτουν κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων προηγούμενης οικονομικής χρήσης, οι εν λόγω αποζημιώσεις υπολογίζονται, κατ' εξαίρεση, βάσει των συνολικών εσόδων των ανωτέρω επιχειρήσεων, όπως αυτά απεικονίζονται στον εγκεκριμένο προϋπολογισμό του πρώτου έτους λειτουργίας τους. Μετά τη δημοσίευση της πρώτης κατάστασης λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης, τυχόν διαφορές που θα προκύψουν ως προς το ύψος των αποζημιώσεων, σε σχέση με τις αρχικώς υπολογισθείσες, συμψηφίζονται με αυτές που θα λάβουν τα εν λόγω όργανα κατά το επόμενο οικονομικό έτος.

Το ανώτερο χρηματικό όριο των παραπάνω αποζημιώσεων καθορίζεται με την Υπουργική Απόφαση 61995/13-11-2007.

Αποφάσεις Διοικητικού Συμβουλίου

Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης σύμφωνα με το άρθρο 256 παρ. 1 Κ.Δ.Κ. εγκρίνονται από το Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο, μόνον εφόσον αφορούν:

- Την ψήφιση του προϋπολογισμού, του ισολογισμού και της έκθεσης πεπραγμένων.
- Την αγορά ή εκποίηση ακινήτων ή την επιβάρυνση αυτών με εμπράγματο δικαίωμα.
- Τη διάθεση των καθαρών κερδών ή τη διενέργεια επενδύσεων.
- Την αύξηση του κεφαλαίου της επιχείρησης.
- Τη συγχώνευση ή τη λύση της επιχείρησης.
- Τη σύναψη δανείων.
- Την έγκριση των κανονισμών του άρθρου 257 του Κ.Δ.Κ., καθώς και

- Την επιβολή εύλογης αποζημίωσης στους αποδέκτες υπηρεσιών που παρέχει μία κοινωφελής επιχείρηση, για κάλυψη μέρους του κόστους των προσφερόμενων υπηρεσιών.

Οι ανωτέρω αποφάσεις λαμβάνονται με την πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η έγκριση από το Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο παρέχεται, με την ίδια όπως παραπάνω πλειοψηφία, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία ενός μηνός από τότε που κοινοποιήθηκε η απόφαση στο Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο. Αν περάσει άπρακτη η προθεσμία αυτή, θεωρείται ότι η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου έχει εγκριθεί.

Στο σημείο αυτό σημειώνεται ότι οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου των επιχειρήσεων δεν υπόκεινται σε έγκριση από τον οικείο Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας, εφόσον προέρχονται από όργανα νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου και, ως εκ τούτου, δεν προσβάλλονται ενώπιον αυτού.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης συντάσσει υποχρεωτικά, όπως προβλέπεται στο άρθρο 256 του Κ.Δ.Κ., τους εξής κανονισμούς:

α. Εσωτερικό κανονισμό υπηρεσιών, όπου καθορίζονται η οργάνωση, η διάρθρωση και οι αρμοδιότητες των υπηρεσιών της επιχείρησης, οι θέσεις του προσωπικού κατά ειδικότητα, καθώς και το ανώτατο όριο του αριθμού αυτού.

β. Κανονισμό προσωπικού, ο οποίος καθορίζει την υπηρεσιακή κατάσταση αυτού, τα προσόντα πρόσληψης, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις, καθώς και τις πειθαρχικές του ευθύνες.

γ. Κανονισμό οικονομικής διαχείρισης.

Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης μπορεί να συντάσσονται και άλλοι κανονισμοί, οι οποίοι κρίνονται απαραίτητοι για τη λειτουργία της επιχείρησης.

Η σύναψη συμβάσεων ανάθεσης έργων, υπηρεσιών, μελετών και προμηθειών των κοινωφελών επιχειρήσεων, καθώς και η σύναψη συμβάσεων μίσθωσης έργου διενεργείται σύμφωνα με τις αντίστοιχες ρυθμίσεις, που ισχύουν για τους Ο.Τ.Α..

Προσωπικό

Το προσωπικό των κοινωφελών επιχειρήσεων, όπως περιγράφεται στο άρθρο 258 Κ.Δ.Κ., συνδέεται με αυτές με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου και προσλαμβάνεται με βάση

τις διατάξεις, που ισχύουν για την πρόσληψη του προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου των Δήμων και των Κοινοτήτων.

Συνεπώς, οι κοινωφελείς επιχειρήσεις μπορούν να προσλαμβάνουν προσωπικό, που συνδέεται με αυτές με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου (ΙΔΟΧ) ή αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ), σύμφωνα με τις θέσεις που έχουν καθορισθεί στον εσωτερικό κανονισμό υπηρεσιών του άρθρου 257, παρ. 1α Κ.Δ.Κ.. Η πρόσληψη του ανωτέρω προσωπικού διενεργείται σύμφωνα με όσα ισχύουν για την πρόσληψη αντίστοιχου προσωπικού των Ο.Τ.Α..

Είναι δυνατή, με αίτηση των ενδιαφερομένων, η απόσπαση υπαλλήλων Ο.Τ.Α. προς κοινωφελή του επιχείρηση για δύο έτη, που μπορεί να παραταθεί για άλλα δύο έτη, με την προϋπόθεση ότι η σχετική ανάγκη δικαιολογείται επαρκώς. Για την απόσπαση εκδίδεται απόφαση του Δημάρχου ή του Προέδρου της Κοινότητας μετά από σχετικό αίτημα του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης.

Είναι επίσης δυνατή η απόσπαση υπαλλήλων από μία κοινωφελή επιχείρηση προς άλλη κοινωφελή επιχείρηση του ίδιου ΟΤΑ ή προς δημοτική ή κοινοτική ανώνυμη εταιρεία (μονομετοχική) του ίδιου Ο.Τ.Α.. Η απόσπαση γίνεται για τα ίδια χρονικά διαστήματα, όπως παραπάνω, με απόφαση των οικείων διοικητικών συμβουλίων και έγκριση του Δημάρχου ή του Προέδρου της Κοινότητας.

Οι αποδοχές των αποσπασμένων υπαλλήλων καταβάλλονται από την επιχείρηση στην οποία αποσπάται ο υπάλληλος.

Μεταφορά πλεονάζοντος προσωπικού

Με την παρ. 2 του άρθρου 25 του ν. 3613/07, δίνεται η δυνατότητα στο πλεονάζον προσωπικό των επιχειρήσεων που δε μεταφέρεται στον οικείο Δήμο ή σε νομικό πρόσωπο αυτού ή σε ανώνυμη εταιρεία του, κατ' εφαρμογή των ρυθμίσεων του άρθρου 269 Κ.Δ.Κ., να μεταφερθεί σε οποιαδήποτε Περιφέρεια ή Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, καθώς και σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου του δημοσίου τομέα, με εξαίρεση τα εισηγμένα στο Χρηματιστήριο.

Προϋποθέσεις για την εφαρμογή της διάταξης αυτής είναι :

- Το προσωπικό αυτό να μην έχει μεταφερθεί ως πλεονάζον στο δήμο/κοινότητα, σε νομικά του πρόσωπα ή σε ανώνυμες εταιρείες του, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 269 παρ. 3, 7 και 8 Κ.Δ.Κ..

- Το προσωπικό αυτό να απασχολείται στην επιχείρηση με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου μέχρι 31-12-2005 ή οι συμβάσεις εργασίας του να αναγνωρίστηκαν ή να πρόκειται να αναγνωριστούν ως αορίστου χρόνου κατά τη διαδικασία του άρθρου 11 του π.δ. 164/2004.

Διαδικασία μεταφοράς

Για τη μεταφορά του προσωπικού απαιτείται:

- Απόφαση του Δημοτικού/Κοινοτικού Συμβουλίου, με την οποία καθορίζεται το πλεονάζον προσωπικό, που δεν έχει μεταφερθεί στον δήμο/κοινότητα ή στα νομικά του πρόσωπα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 269, παρ. 3, 7 και 8 του Κ.Δ.Κ..
- Αίτηση μεταφοράς του ενδιαφερόμενου, που υποβάλλεται στο φορέα υποδοχής, δηλαδή στην Περιφέρεια, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, ν.π.δ.δ. ή ν.π.ι.δ. του δημόσιου τομέα, μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση (ανάρτηση στον οικείο πίνακα ανακοινώσεων) της προαναφερόμενης απόφασης του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου.
- Απόφαση αποδοχής της αίτησης, που εκδίδεται μέσα σε δύο μήνες από την υποβολή της αίτησης και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η απόφαση αυτή λαμβάνεται από:
  - Το Γενικό Γραμματέα, για αίτηση που υποβλήθηκε σε Περιφέρεια,
  - το Νομαρχιακό Συμβούλιο, για αίτηση που υποβλήθηκε σε Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση,
  - το Διοικητικό Συμβούλιο του νομικού προσώπου, για αίτηση που υποβλήθηκε σε ν.π.δ.δ. ή ν.π.ι.δ. του δημόσιου τομέα.
- Απόφαση του αρμοδίου για το διορισμό οργάνου για τη σύσταση προσωποπαγών θέσεων αντίστοιχης ή παρεμφερούς ειδικότητας και την κατάταξη των ενδιαφερόμενων σε αυτές.

Από το χρόνο κατάταξής του στις ανωτέρω θέσεις, το μεταφερόμενο προσωπικό ανήκει πλέον στο φορέα υποδοχής και διέπεται από τους ίδιους όρους εργασίας και αμοιβής με το λοιπό προσωπικό ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του φορέα αυτού, λαμβανομένης υπόψη της προϋπηρεσίας του στην επιχείρηση από την οποία μεταφέρεται.

Χρηματοδότηση

Με το άρθρο 259 του νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων επιτρέπεται, σε αντίθεση με όσα ίσχυαν μέχρι σήμερα, η χρηματοδότηση κοινωφελούς επιχείρησης από τον Ο.Τ.Α. που τη συνέστησε, για το σύνολο των παρεχόμενων από αυτήν δραστηριοτήτων ή υπηρεσιών, μετά από απόφαση του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών αυτού και με τις εξής προϋποθέσεις:

α) Κατάθεση από την επιχείρηση διετούς προγράμματος δράσης, στο οποίο υποχρεωτικά αναφέρονται οι δραστηριότητες και οι παρεχόμενες υπηρεσίες αυτής, σύμφωνα με τους καταστατικούς της σκοπούς, η οικονομική δαπάνη αυτών και η ανάγκη τυχόν χρηματοδότησής της για αποζημιώσεις από παροχή υπηρεσιών της παρ. 3 του άρθρου 259, ή άλλους πόρους, καθώς και οι ειδικότεροι όροι άσκησής τους.

β) Σύμβαση σύμβασης μεταξύ του χρηματοδοτούντος Ο.Τ.Α. και της επιχείρησης, στην οποία περιλαμβάνονται τα στοιχεία που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, καθώς και εκείνα που συναφώς κρίνουν ως απαιτούμενα οι ως άνω συμβαλλόμενοι, μεταξύ των οποίων οπωσδήποτε τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των μερών, αλλά και οι ρήτρες σε περίπτωση παράβασης των συμφωνημένων όρων. Η σύμβαση αυτή έχει ειδικό και αποκλειστικό χαρακτήρα, δε συγγέεται δε καθ' οιονδήποτε τρόπο με τις προγραμματικές συμβάσεις του άρθρου 225 του Κ.Δ.Κ..

Απαγορεύεται ρητά να χρησιμοποιηθεί η χρηματοδότηση από την επιχείρηση για άλλους σκοπούς, εκτός αυτών που αναφέρονται στο πρόγραμμα δράσης, ή για να χρηματοδοτηθεί από το Δήμο ή την Κοινότητα άλλη Επιχείρηση Ο.Τ.Α..

Παράλληλα, εφόσον δραστηριότητες της επιχείρησης συνδέονται με την παροχή υπηρεσιών, είναι δυνατή, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου αυτής, η είσπραξη εύλογης αποζημίωσης από τους αποδέκτες αυτών για κάλυψη μέρους του κόστους των προσφερόμενων υπηρεσιών. Η σχετική απόφαση υπόκειται στην προηγούμενη έγκριση του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του.

Αύξηση κεφαλαίου κοινωφελούς επιχείρησης δεν επιτρέπεται πριν την πάροδο τετραετίας από τη σύστασή της ή από την ημερομηνία προσαρμογής του καταστατικού της. Το ποσό που προέρχεται από αύξηση κεφαλαίου μπορεί να καλύπτει μόνον επενδυτικό πρόγραμμα,

ή να αφορά επέκταση των σκοπών της επιχείρησης. Σε κάθε περίπτωση αποκλείεται ρητά η χρησιμοποίησή του για την κάλυψη λειτουργικών δαπανών της επιχείρησης.

Ο οικείος Ο.Τ.Α. με απόφαση του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου του είναι δυνατό να παραχωρεί χωρίς αντάλλαγμα προς την επιχείρηση, εφόσον αυτό κρίνεται αναγκαίο για την επιτέλεση των σκοπών της, τη χρήση εγκαταστάσεων, εξοπλισμού ή άλλων μέσων.

Η περαιτέρω παραχώρηση αυτών προς άλλη κοινωφελή επιχείρηση του ίδιου Ο.Τ.Α. επιτρέπεται, για συγκεκριμένο όμως χρόνο, αν τούτο εγκρίνεται από το Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο και με την προϋπόθεση ότι η τελευταία αναλαμβάνει και τις δαπάνες συντήρησής τους.

Στο σημείο αυτό τονίζεται ότι τα έσοδα που προέρχονται από τις προαναφερόμενες πηγές ή άλλες, που συνδέονται συμπληρωματικά με τους κύριους σκοπούς της επιχείρησης (όπως π.χ. η λειτουργία κυλικείου σε πολιτιστικό κέντρο ή μουσείο), δεν αλλοιώνουν τον κοινωφελή χαρακτήρα της επιχείρησης. Οι πόροι αυτοί διατίθενται από την επιχείρηση αποκλειστικά για την ικανοποίηση-χρηματοδότηση των καταστατικών της σκοπών.

Οι κοινωφελείς επιχειρήσεις μπορούν τέλος να συμμετέχουν, ως εκ τρίτου συμβαλλόμενοι, σε προγραμματικές συμβάσεις στο πλαίσιο που καθορίζεται από το άρθρο 225 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα.

Με απόφαση του ΥΠ.ΕΣ., που εκδόθηκε ύστερα από γνώμη της ΚΕΔΚΕ, προσδιορίζονται τα βασικά στοιχεία που περιέχει το πρόγραμμα δράσης, ο τρόπος καθορισμού του ύψους της χρηματοδότησης, οι προϋποθέσεις αναθεώρησής του και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 259. Η σχετική διαδικασία περιγράφεται παρακάτω.

Οικονομική Διαχείριση

Στο άρθρο 260 του Κ.Δ.Κ. και στην Υπουργική Απόφαση 50891/10-9-2007 περιγράφεται η οικονομική διαχείριση των κοινωφελών επιχειρήσεων. Αναφέρεται λοιπόν ότι το οικονομικό έτος της διαχείρισης συμπίπτει με το ημερολογιακό έτος δηλαδή, αρχίζει την 1^η Ιανουαρίου και λήγει την 31^η Δεκεμβρίου του ίδιου έτους.

Η διαχείριση των κοινωφελών επιχειρήσεων γίνεται σύμφωνα με ιδιαίτερο προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων, ενώ είναι ανεξάρτητη από την υπόλοιπη δημοτική ή κοινοτική διαχείριση.

Ο προϋπολογισμός καταρτίζεται από την οικονομική υπηρεσία, δύο μήνες πριν την έναρξη του οικονομικού έτους, βάσει προβλέψεων που στηρίζονται σε οικονομικά ή άλλα στοιχεία και υποβάλλεται προς έγκριση στο Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης, μετά από εισήγηση του Προέδρου. Μετά την έγκρισή του από το Διοικητικό Συμβούλιο, υποβάλλεται προς έγκριση στο Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο. Η έγκριση του προϋπολογισμού της επιχείρησης από το Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο, γίνεται το αργότερο εντός μηνός από την ψήφιση του προϋπολογισμού του Δήμου ή της Κοινότητας.

Σε περίπτωση χρηματοδότησης της επιχείρησης από τον Δήμο ή την Κοινότητα, ο προϋπολογισμός περιέχει το αντίστοιχο ετήσιο μέρος του διετούς προγράμματος δράσης, σύμφωνα με το άρθρο 259 του Κ.Δ.Κ..

Η επιχείρηση καταρτίζει μέσα στο πρώτο τετράμηνο, του επόμενου της διαχειριστικής περιόδου έτους, τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις. Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν:

- Την κατάσταση του ισολογισμού τέλους χρήσεως.
- Την κατάσταση του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως.
- Τον πίνακα διαθέσεως αποτελεσμάτων.
- Την κατάσταση του λογαριασμού γενικής εκμεταλλεύσεως.
- Το προσάρτημα του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσεως.

Ο ισολογισμός και ο απολογισμός υπογράφονται από τον Πρόεδρο ή τον Αντιπρόεδρο της επιχείρησης, από το Γενικό Διευθυντή και σε περίπτωση που δεν υπάρχει τέτοιος, από ένα μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και τον υπεύθυνο για την διεύθυνση του λογιστηρίου.

Ο ισολογισμός συνοδεύεται από αναλυτική έκθεση πεπραγμένων, που συντάσσεται από τον Πρόεδρο και εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Στην έκθεση περιλαμβάνεται ειδική αναφορά για την εκτέλεση του προγράμματος δράσης του άρθρου 259 του Κ.Δ.Κ. και βεβαιώνεται ότι τηρήθηκαν οι σχετικές νομοθετικές προβλέψεις και οι κανονισμοί της επιχείρησης. Η έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου προς το Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο, παρέχει σαφή και πραγματική εικόνα της εξέλιξεως των εργασιών και της οικονομικής θέσης της επιχείρησης, καθώς και πληροφορίες για την προβλεπόμενη πορεία αυτής.

Το Διοικητικό Συμβούλιο υποβάλλει ως το τέλος Απριλίου, του επόμενου της διαχειριστικής περιόδου έτους, τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, μαζί με την έκθεση των ελεγκτών και την έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου στο Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο

προς έγκριση. Το Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο αποφασίζει επ' αυτών, μέσα σε δύο μήνες από την υποβολή τους.

Μετά την έγκριση από το Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο, ο ισολογισμός, η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης, ο πίνακας διάθεσης αποτελεσμάτων και η έκθεση των ορκωτών ελεγκτών δημοσιεύεται σε μια ημερήσια ή εβδομαδιαία τοπική εφημερίδα, ή αν δεν υπάρχει τέτοια, σε εφημερίδα που εκδίδεται εντός των ορίων του νομού που εδρεύει η επιχείρηση, κατά την κρίση του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου αυτής.

Κάθε χρόνο, όπως προβλέπεται στο άρθρο 7 της Υπουργικής Απόφασης 50891/ 10-9-2007 αφαιρείται το 5% των κερδών, για το σχηματισμό του τακτικού αποθεματικού και μέχρι το 50% του κεφαλαίου. Το αποθεματικό αυτό είναι υποχρεωτικό για κάθε έτος.

Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, που εγκρίνεται από το Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο, μπορεί να δημιουργηθεί έκτακτο αποθεματικό. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται και το ύψος του έκτακτου αποθεματικού.

Σύμφωνα με το άρθρο 260 του Κ.Δ.Κ. ο Δήμος ή η Κοινότητα δεν ευθύνεται για οφειλές ή οποιεσδήποτε υποχρεώσεις έχει αναλάβει η επιχείρηση έναντι τρίτων.

Οι κοινωφελείς επιχειρήσεις υποχρεούνται να τηρούν τα βιβλία Γ' κατηγορίας, που προβλέπονται στον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, κατά την ισχύουσα νομοθεσία.

Τα καθαρά κέρδη που προκύπτουν από τη διαχείριση, μετά την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, την αφαίρεση των αποσβέσεων και τη δημιουργία του απαραίτητου αποθεματικού, μπορεί να διατίθενται για τη βελτίωση ή την επέκταση των εγκαταστάσεων της επιχείρησης ή να αποδίδονται στο Δήμο ή στην Κοινότητα για την εκτέλεση κοινωφελών έργων. Προς τούτο λαμβάνεται απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης, που εγκρίνεται από το Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο.

Η εκτέλεση των κοινωφελών έργων που χρηματοδοτούνται από τα καθαρά κέρδη της επιχείρησης μπορεί να γίνει είτε από την ίδια την επιχείρηση, για λογαριασμό του Δήμου ή της Κοινότητας, μετά από σχετική απόφαση του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου, είτε από τον ίδιο τον Ο.Τ.Α., στον οποίο θα αποδοθούν τα χρήματα αυτά. Όπως είναι ευνόητο, τα κέρδη των επιχειρήσεων δεν μπορεί να προέρχονται από το ποσό της χρηματοδότησής της από τον Ο.Τ.Α..

Διαχειριστικός Έλεγχος

Στο άρθρο 261 του Κ.Δ.Κ. προβλέπεται ότι ο τακτικός διαχειριστικός έλεγχος γίνεται από δύο ελεγκτές, που επιλέγονται και διορίζονται από το Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο στην αρχή κάθε οικονομικού έτους. Με την ίδια απόφαση ορίζεται και η αμοιβή τους. Ως ελεγκτές ορίζονται, είτε ορκωτοί ελεγκτές, είτε πρόσωπα που έχουν το δικαίωμα να ορισθούν ελεγκτές σε ανώνυμη εταιρεία. Ο ορισμός ορκωτών ελεγκτών είναι υποχρεωτικός στον έλεγχο επιχείρησης, που έχει ετήσιο κύκλο εργασιών μεγαλύτερο από ένα εκατομμύριο πεντακόσιες χιλιάδες ευρώ (1.500.000 €).

Σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση 50891/10-9-2007, ο τακτικός διαχειριστικός έλεγχος από τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 261 του Κ.Δ.Κ. διενεργείται μέχρι το τέλος Απριλίου, του επόμενου της διαχειριστικής περιόδου έτους.

Έκτακτος διαχειριστικός έλεγχος γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας ή του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου, και μπορεί να διενεργείται από ελεγκτές της παρ. 1 του άρθρου 261, καθώς και από οικονομικούς επιθεωρητές του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, ύστερα από αίτημα του Υπουργού Εσωτερικών, ή του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας.

Σε περίπτωση έκτακτου διαχειριστικού ελέγχου, σε εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 261 του Κ.Δ.Κ., η έκθεση των ελεγκτών αποστέλλεται στο όργανο που αποφάσισε τον έλεγχο και κοινοποιείται στην επιχείρηση και στο Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο, όπως ορίζεται στην Υπουργική Απόφαση 50891/10-9-2007.

Για την ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του ν. 2190/1920 περί ανωνύμων εταιρειών, ενώ σοβαρή παράβαση των καθηκόντων εκ μέρους των αιρετών μελών του Δ.Σ. είναι δυνατό να συνιστά και πειθαρχικό αδίκημα, κατά τις διατάξεις του άρθρου 142 του νέου Κ.Δ.Κ..

Λύση και εκκαθάριση της επιχείρησης

Δημοτική ή κοινοτική κοινωφελής επιχείρηση μπορεί να λυθεί, όπως περιγράφεται στο άρθρο 262 Κ.Δ.Κ., πριν την πάροδο της διάρκειάς της με αιτιολογημένη απόφαση του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του και πράξη του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με την ίδια διαδικασία λύεται η επιχείρηση υποχρεωτικά,

εάν: α) λήξει χωρίς να παραταθεί η διάρκειά της, β) πτωχέψει και γ) καταστεί ανενεργός για χρονικό διάστημα άνω των δύο (2) ετών.

Τη λύση της επιχείρησης ακολουθεί η εκκαθάριση αυτής. Μετά την εκκαθάριση της επιχείρησης, όσα περιουσιακά στοιχεία απομένουν περιέρχονται στο Δήμο ή την Κοινότητα που την είχε συστήσει. Η εκκαθάριση γίνεται μόνον από ορκωτούς ελεγκτές που ορίζονται από το Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο.

Με την Υπουργική Απόφαση 50891/10-9-2007 εξειδικεύεται η διαδικασία της εκκαθάρισης. Σύμφωνα με αυτήν, με τον ορισμό των εκκαθαριστών παύει αυτοδίκαια η εξουσία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και τις αρμοδιότητές του ασκούν οι εκκαθαριστές, εκτός από τις αρμοδιότητες που θα κρατήσει το ίδιο το Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο. Επίσης, με τον ορισμό των εκκαθαριστών παύει αυτοδίκαια η εξουσία των ελεγκτών. Οι διοριζόμενοι εκκαθαριστές οφείλουν, μόλις αναλάβουν τα καθήκοντά τους, να ενεργήσουν απογραφή της περιουσίας της επιχείρησης.

Στην εκκαθάριση διεκπεραιώνονται οι εκκρεμείς υποθέσεις, εισπράττονται οι απαιτήσεις, ρευστοποιείται η περιουσία και πληρώνονται τα χρέη της επιχείρησης. Το υπόλοιπο περιέρχεται στο Δήμο ή στην Κοινότητα που έχει συστήσει την επιχείρηση. Οι λογαριασμοί της εκκαθάρισης εγκρίνονται από το Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο, το οποίο επίσης αποφασίζει για την απαλλαγή των εκκαθαριστών από κάθε ευθύνη. Οι συζητήσεις και οι αποφάσεις των εκκαθαριστών καταχωρούνται περιληπτικά στο βιβλίο πρακτικών του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης.

Το στάδιο της εκκαθάρισης δεν μπορεί να υπερβεί την τριετία, από την ημερομηνία έναρξης της εκκαθάρισης. Για τη συνέχιση της εκκαθάρισης πέραν της τριετίας, απαιτείται σχετική πράξη του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας. Το στάδιο όμως της εκκαθάρισης δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερβεί την πενταετία.

Αν η διάλυση επιχείρησης έγινε λόγω λήξης της διάρκειας της ή λόγω πτώχευσης, που όμως ανακλήθηκε ή περατώθηκε με συμβιβασμό, είναι δυνατή η αναβίωση της επιχείρησης με απόφαση του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου και πράξη του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας.

Συγχώνευση

Δύο ή περισσότερες κοινωφελείς επιχειρήσεις του ίδιου Δήμου ή Κοινότητας είναι δυνατό να συγχωνευθούν, ύστερα από απόφαση του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου και πράξη του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η απόφαση λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου, μετά από εκτίμηση του ενεργητικού και παθητικού της περιουσίας των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων, κατά τις προβλέψεις του άρθρου 9 του ν. 2190/1920 και εκπόνηση σχετικής οικονομοτεχνικής μελέτης. Στην παραπάνω απόφαση περιέχονται επιπλέον τα στοιχεία του άρθρου 253 παρ. 1, δηλαδή η επωνυμία, η κατηγορία, ο σκοπός, η διάρκεια, η έδρα, το κεφάλαιο, η διοίκηση, οι πόροι και κάθε άλλο στοιχείο αναγκαίο κατά την κρίση του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου. Με την ίδια απόφαση λύνονται χωρίς εκκαθάριση οι συγχωνευόμενες επιχειρήσεις και συστήνεται νέα κοινωφελής επιχείρηση.

Επισημαίνεται, ότι ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας ελέγχει την απόφαση συγχώνευσης, ως προς τα απαραίτητα στοιχεία αυτής πριν προβεί στην έκδοση της σχετικής πράξης. Η πράξη αυτή δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σε εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 254 του Κ.Δ.Κ..

Η νέα επιχείρηση από τη σύστασή της υπεισέρχεται αυτοδίκαια, υπό τη μορφή καθολικού διαδόχου, στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις των καταργούμενων επιχειρήσεων.

Το προσωπικό με σχέση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, που υπηρετούσε στις επιχειρήσεις που συγχωνεύθηκαν, μεταφέρεται σε αντίστοιχες θέσεις της νέας επιχείρησης. Σε περίπτωση που ήθελε κριθεί από το Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο ότι υπάρχει πλεονάζον προσωπικό, αυτό απολύεται με απόφασή του, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, ύστερα από πρόταση του Δ.Σ. της νέας επιχείρησης. Η δαπάνη για την αποζημίωση του απολυόμενου προσωπικού βαρύνει τον προϋπολογισμό του οικείου Ο.Τ.Α..

Κωλύματα, ασυμβίβαστα και άλλα θέματα που αφορούν τη λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου των κοινωφελών επιχειρήσεων

Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δημοτικής ή κοινοτικής κοινωφελούς επιχείρησης δεν μπορούν να κατέχουν ανάλογη θέση σε ιδιωτικές επιχειρήσεις με συναφές επιχειρηματικό αντικείμενο ή να συνδέονται με την επιχείρηση με συμβάσεις προμήθειας ή εκτέλεσης έργου ή παροχής υπηρεσιών για ποσά μεγαλύτερα των 10.000 €, συνολικά.

Δεν επιτρέπεται να είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης όσοι:

- α. Έχουν στερηθεί τη διαχείριση της περιουσίας τους με τελεσίδικη δικαστική απόφαση.
- β. Έχουν στερηθεί τα πολιτικά τους δικαιώματα με αμετάκλητη δικαστική απόφαση.
- γ. Έχουν καταδικαστεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση ως αυτουργοί ή συμμετοχοί σε κακούργημα ή σε οποιαδήποτε ποινή για παραχάραξη, κιβδηλεία, πλαστογραφία, ψευδή βεβαίωση, δωροδοκία, εκβίαση, κλοπή, υπεξαίρεση, απιστία, απάτη, καταπίεση, αιμομιξία, μαστροπεία, σωματεμπορία, παράνομη διακίνηση αλλοδαπών, παράβαση της νομοθεσίας για την καταπολέμηση των ναρκωτικών, τη λαθρεμπορία, καθώς και για παράβαση καθήκοντος, εφόσον από τη διάπραξη του αδικήματος αυτού προξενείται οικονομική βλάβη στο Δήμο, στην Κοινότητα ή στα νομικά τους πρόσωπα. Η περίπτωση της παράβασης καθήκοντος, που αναφέρεται ανωτέρω αφορά μόνο τους αιρετούς.
- δ. Έχουν κηρυχθεί σε πτώχευση.

Διαδικασία διορισμού, θητεία και αντικατάσταση μελών Διοικητικού Συμβουλίου

Το Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο οφείλει να ορίσει τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εντός τριών μηνών, είτε από τη δημοσίευση της συστατικής πράξης της επιχείρησης, είτε από την εγκατάσταση του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου.

Σε περίπτωση που δεν υπάρχει σύλλογος εργαζομένων για να ορίσει εκπρόσωπο των εργαζομένων, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης συγκαλεί όλους τους εργαζόμενους σε γενική συνέλευση για το σκοπό αυτό.

Το Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο οφείλει να ορίζει στο Διοικητικό Συμβούλιο πρόσωπα από κάθε φύλο, σε ποσοστό ίσο τουλάχιστον με το 1/3 των μελών του. Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω.

Εάν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν αποδεχθούν τον ορισμό τους, μέσα σε τριάντα ημέρες από την επίδοση του σχετικού εγγράφου ή παραιτηθούν ή πεθάνουν ή αντικατασταθούν, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 255 του ν. 3463/2006 ή αν παραμείνουν κενές θέσεις μελών για οποιοδήποτε άλλο λόγο, το Διοικητικό Συμβούλιο μέχρι να ορισθούν οι αντικαταστάτες λειτουργεί νόμιμα με ελλιπή σύνθεση, που δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τον αριθμό των μελών που απαιτείται για την απαρτία. Κατά τα λοιπά ισχύουν τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 255 του ν. 3463/2006.

Σύγκληση και λειτουργία Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει ύστερα από πρόσκληση του προέδρου του τουλάχιστον μια φορά το μήνα. Συγκαλείται από τον Πρόεδρό του με γραπτή πρόσκληση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Το Διοικητικό Συμβούλιο συγκαλείται επίσης, όποτε το ζητήσει ο Δήμαρχος ή ο Πρόεδρος της Κοινότητας ή το Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο ή το 1/3 των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Στις δυο τελευταίες περιπτώσεις απαιτείται γραπτή αίτηση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα που θα συζητηθούν. Στις ίδιες περιπτώσεις δεν μπορεί να επανυποβληθεί αίτημα για το ίδιο θέμα, πριν παρέλθει δίμηνο, αφότου εκδόθηκε απορριπτική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, εκτός εάν γίνεται επίκληση νεότερων στοιχείων.

Η πρόσκληση επιδίδεται ή γνωστοποιείται στους συμβούλους τρεις τουλάχιστον πλήρεις ημέρες, πριν από την ημέρα που ορίζεται για τη συνεδρίαση. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, η πρόσκληση μπορεί να επιδοθεί ή να γνωστοποιηθεί την ημέρα της συνεδρίασης. Τέλος, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου καταρτίζει την ημερήσια διάταξη.

Απαρτία και λήψη αποφάσεων

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει απαρτία όταν τα παρόντα μέλη του είναι περισσότερα από τα απόντα. Εάν μετά από δύο συνεχείς προσκλήσεις το Διοικητικό Συμβούλιο δεν έχει απαρτία, συνεδριάζει ύστερα από τρίτη πρόσκληση και λαμβάνει αποφάσεις μόνο για τα θέματα που είχαν εγγραφεί στην αρχική ημερήσια διάταξη, εφόσον τα μέλη που είναι παρόντα αποτελούν το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των μελών του. Στην τρίτη πρόσκληση γίνεται ειδική αναφορά της διαδικασίας που προηγήθηκε.

Το Διοικητικό Συμβούλιο λαμβάνει τις αποφάσεις του με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση ισοψηφίας επικρατεί η ψήφος του Προέδρου. Αν κάποιο μέλος αρνηθεί ψήφο ή δώσει λευκή ψήφο λογίζεται ως παρόν στη συνεδρίαση και καταμετράται και στις δυο περιπτώσεις, ως αρνητική ψήφος.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου που ήταν παρόντα κατά την έναρξη της συνεδρίασης και με την παρουσία τους υπήρξε απαρτία, και αν αποχωρήσουν, μεταγενέστερα, θεωρούνται παρόντα μέχρι το τέλος της συνεδρίασης, ως προς την ύπαρξη απαρτίας.

Πρακτικά συνεδρίασης

Στη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου τηρούνται πρακτικά με ευθύνη του Γραμματέα του, ο οποίος είναι υπάλληλος της επιχείρησης, που ορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Τα πρακτικά υπογράφονται από τον Πρόεδρο και τον Γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου. Εφόσον διατυπώνεται μειοψηφούσα θέση, τα πρακτικά συνυπογράφονται από τα μειοψηφίσαντα μέλη. Η μη υπογραφή των πρακτικών δεν επηρεάζει το κύρος της απόφασης.

Κάθε απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου παίρνει ιδιαίτερο αριθμό και στην αρχή κάθε χρόνου γίνεται νέα αρίθμηση.

Αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο διοικεί και διαχειρίζεται τις υποθέσεις που αφορούν την επιχείρηση και ιδιαίτερα: Α) διορίζει και απολύει το υπαλληλικό και εργατοτεχνικό προσωπικό και αποφασίζει για όλες τις μεταβολές της υπηρεσιακής του κατάστασης, σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό υπηρεσιών του άρθρου 257 παρ. 1α του Κ.Δ.Κ., Β) ψηφίζει τον προϋπολογισμό, εγκρίνει τον ισολογισμό και καταρτίζει την έκθεση πεπραγμένων στο τέλος κάθε διαχειριστικής χρήσης, Γ) καθορίζει το αντίτιμο και τους όρους για τη χρήση των υπηρεσιών της ή τη διάθεση τυχόν προϊόντων της επιχείρησης, Δ) αποφασίζει για τον τρόπο ανάθεσης των μελετών, εκτέλεσης των έργων και διενέργειας των προμηθειών υλικών και υπηρεσιών, αναθέτει τη σύνταξη των μελετών και την εκτέλεση των έργων και εγκρίνει τις μελέτες και τις προμήθειες, στο πλαίσιο της ισχύουσας για τις επιχειρήσεις της κατηγορίας αυτής νομοθεσίας και στο πλαίσιο του κανονισμού της παρ. 2 του άρθρου 257 Κ.Δ.Κ., Ε) αποφασίζει την αγορά και τη μίσθωση ακινήτων και κινητών που είναι χρήσιμα στην επιχείρηση και την

εκποίηση και εκμίσθωση ακινήτων και κινητών που ανήκουν στην επιχείρηση, ΣΤ) αποφασίζει την άσκηση και παραίτηση από οποιοδήποτε ένδικο μέσο ενώπιον οποιουδήποτε δικαστηρίου και διοικητικής αρχής, καθώς και τα σχετικά με δικαστικούς ή εξώδικους συμβιβασμούς, Ζ) αποφασίζει τη σύναψη κάθε φύσης δανείων, για την ασφάλεια των οποίων μπορεί να εκχωρεί το σύνολο ή μέρος από τις προσόδους της επιχείρησης και αποφασίζει την παροχή δικαιωμάτων υποθήκης σε ακίνητά της, Η) παρέχει τη γνώμη του για όλα τα θέματα που αφορούν την επιχείρηση, εφόσον τα θέματα αυτά ανήκουν στην αποφασιστική αρμοδιότητα του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου.

Με απόφαση του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου, ύστερα από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης, μπορεί να ορίζεται η μερική ή η πλήρης απασχόληση στην επιχείρηση με αμοιβή, μέχρι του ενός τετάρτου των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Στην ίδια απόφαση καθορίζονται τα μέλη που θα απασχοληθούν, οι αρμοδιότητες και η αμοιβή τους.

Για την αποτελεσματικότερη λειτουργία της επιχείρησης, μπορεί το Διοικητικό Συμβούλιο να αναθέτει με απόφασή του την άσκηση του συνόλου ή μέρους των αρμοδιοτήτων του, εκτός των παραπάνω περιπτώσεων β', γ', ε', και ζ' στον Πρόεδρο και σε άλλα όργανα της επιχείρησης, στο διευθυντή και τους υπεύθυνους των λειτουργικών μονάδων της επιχείρησης.

Αρμοδιότητες του Προέδρου

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου εκπροσωπεί την επιχείρηση στα δικαστήρια και σε κάθε αρχή και δίνει τους όρκους που επιβάλλεται. Επίσης, μπορεί σε περίπτωση κινδύνου από αναβολή, χωρίς απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, να εγείρει και να αντικρούει αγωγές και να ασκεί ένδικα μέσα, να διορίζει πληρεξούσιους και να προβαίνει σε κάθε δικαστική ή εξώδικη πράξη, που προστατεύει τα συμφέροντα της επιχείρησης. Τις πράξεις αυτές υποβάλλει αμέσως στο Διοικητικό Συμβούλιο. Επίσης, ο Πρόεδρος υπογράφει τα συμβόλαια της επιχείρησης και συντάσσει τον προϋπολογισμό αυτής. Τον Πρόεδρο αναπληρώνει στα καθήκοντά του ο Αντιπρόεδρος.

Περιεχόμενο διετούς προγράμματος δράσης κοινωφελούς δημοτικής ή κοινοτικής επιχείρησης

Το πρόγραμμα δράσης δημοτικής ή κοινοτικής κοινωφελούς επιχείρησης περιλαμβάνει, σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση 43887/3.8.2007, τα εξής:

1. Περιγραφή και ανάλυση των δραστηριοτήτων που θα υλοποιήσει και των υπηρεσιών που θα παρέχει η επιχείρηση, κατά τη διετή περίοδο, κατανομή αυτών μέσα στη διετή περίοδο και αιτιολόγηση της σύνδεσής τους με τις αρμοδιότητες του Ο.Τ.Α. που τη συνέστησε.
2. Κοστολόγηση των δραστηριοτήτων και υπηρεσιών σε ετήσια βάση (προϋπολογισμοί επενδύσεων και λειτουργικών εξόδων).
3. Υπολογισμός των εσόδων της επιχείρησης που προκύπτουν από τις συγκεκριμένες δραστηριότητες σε ετήσια βάση (αποζημιώσεις για παροχή υπηρεσιών, επιχορηγήσεις κλπ).
4. Με βάση την κοστολόγηση και τον υπολογισμό των εσόδων, καθορίζεται το ύψος της χρηματοδότησης της επιχείρησης από τον δήμο ή την κοινότητα για τη διετή περίοδο.
5. Περιγραφή του διετούς ταμιακού προγράμματος (χρηματικές εισροές και εκροές καθώς και η χρηματοδότηση από τον Ο.Τ.Α.) και ανάλυση της εκτέλεσης του προγράμματος χρηματοδότησης σε ετήσια βάση, ανάλογα με την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και των παρεχομένων υπηρεσιών της επιχείρησης.
6. Πρόβλεψη της διαδικασίας εκτέλεσης του προγράμματος χρηματοδότησης, των οργάνων παρακολούθησης αυτού και της εκτέλεσης της σύμβασης που συνάπτεται με το Δήμο ή την Κοινότητα.

Το πρόγραμμα δράσης δεν απαιτείται να αναθεωρηθεί, εάν προκύψουν εντός της διετίας αυξομειώσεις των εξόδων και εσόδων κατά δραστηριότητα ή παρεχόμενη υπηρεσία, που δεν οδηγούν σε αύξηση της συνολικής χρηματοδότησης από το Δήμο ή την Κοινότητα. Σε διαφορετική περίπτωση απαιτείται η αναθεώρησή του και νέα απόφαση του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου, η οποία πάντως πρέπει να απέχει τουλάχιστον έξι (6) μήνες από τη σχετική προηγούμενη απόφασή του.

Καθορισμός των αναγκαίων στοιχείων της οικονομοτεχνικής μελέτης για τη σύσταση ή μετατροπή Επιχειρήσεων Ο.Τ.Α. και του ελέγχου αυτής

Οι υφιστάμενες αμιγείς δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις που ασκούν δραστηριότητες, οι οποίες είναι συναφείς με τους οριζόμενους εκ του νόμου ως σκοπών των κοινωφελών επιχειρήσεων του νέου Κ.Δ.Κ., θα πρέπει να ασκούνται από επιχειρήσεις της αντίστοιχης νομικής μορφής με, ό,τι αυτό συνεπάγεται (σύσταση νέας κοινωφελούς ή μετατροπή αμιγούς επιχείρησης σε κοινωφελή του νέου Κ.Δ.Κ.).

Στη συνέχεια γίνεται μια ενδεικτική περιγραφή των βημάτων που πρέπει να ακολουθήσουν οι Ο.Τ.Α. για τη μετατροπή μιας αμιγούς επιχείρησης σε κοινωφελή.

Πίνακας 1: Βήματα μετατροπής Αμιγούς Επιχείρησης σε Κοινωφελή

A/A	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
1.	Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου για την ανάθεση εκπόνησης οικονομοτεχνικής μελέτης (προδιαγραφές, πίστωση) και υπογραφή σύμβασης με τους μελετητές. Εναλλακτικά, απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης για την απευθείας ανάθεση της οικονομοτεχνικής μελέτης ή εκπόνησή της από τα στελέχη της.
2.	Ορισμός μικτής επιτροπής από αιρετούς και στελέχη του Ο.Τ.Α./επιχείρησης, που θα παρακολουθούν την εκπόνηση της μελέτης και θα εφοδιάζουν με στοιχεία τον μελετητή.
3.	Αξιολόγηση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης σε σχέση με τους στόχους που είχαν τεθεί κατά τη σύστασή της και σε συνάρτηση με την οικονομική της κατάσταση. Ποσοτική και ποιοτική εκτίμηση των βασικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει.
4.	Ο μελετητής επισημαίνει τις μη συμβατές δραστηριότητες της αμιγούς επιχείρησης με τους σκοπούς των κοινωφελών επιχειρήσεων.
5.	Εντοπίζει τα βασικά προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν π.χ. άσκηση αρμοδιοτήτων του δήμου, συμμετοχή σε κοινοτικά προγράμματα καθώς και τα αίτια των ζημιών (ανεπαρκή έσοδα, υπερβολικά έξοδα, υπεράριθμο προσωπικό, κακή οργάνωση κλπ.)
6.	Διατυπώνει προτάσεις με εναλλακτικές λύσεις (βασικά στοιχεία και επιπτώσεις): σκοποί κοινωφελούς επιχείρησης, μεταφορά δραστηριοτήτων στο Δήμο ή στα ν.π.δ.δ., ή διακοπή ορισμένων.
7.	Ολοκλήρωση της μελέτης και παρουσίασή της, επισήμανση πιθανών ελλείψεων ή αναγκαίων τροποποιήσεων.

8.	Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου, που λαμβάνεται με απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, για τη σύσταση της κοινωφελούς επιχείρησης, που περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία, που καθορίζουν τα ανάλογα άρθρα του Κ.Δ.Κ. (ν. 3463/07) και η σχετική υπουργική απόφαση.
9.	Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου για την τροποποίηση του προϋπολογισμού (Κ.Α.Ε. 10.7511), ώστε να προβλεφθεί η κάλυψη του κεφαλαίου της επιχείρησης.
10.	Υποβολή της απόφασης με την οικονομοτεχνική μελέτη στην Περιφέρεια.
11.	Έκδοση πράξης του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, που περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία της απόφασης του αιρετού οργάνου και αποτελεί το καταστατικό της επιχείρησης. Δημοσίευση της στην Ε.τ.Κ. (τεύχος Β').
12.	Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου για τον ορισμό του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης, σύμφωνα με την απόφαση σύστασής της (7 έως 11 μέλη με τους αναπληρωτές τους). Ταυτόχρονος ορισμός του Προέδρου και του Αντιπροέδρου του Δ.Σ..
13.	Αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου, που αφορούν την παροχή υπηρεσιών από την επιχείρηση π.χ. είσπραξη αντιτίμου, παραχώρηση εγκαταστάσεων ή εξοπλισμού.
14.	Εκπόνηση διετούς προγράμματος δράσης της επιχείρησης, με βάση τις κατευθύνσεις της οικονομοτεχνικής μελέτης και υποβολή για έγκριση στο Δημοτικό Συμβούλιο.
15.	Εκπόνηση εσωτερικού κανονισμού υπηρεσιών, κανονισμού προσωπικού και κανονισμού οικονομικής διαχείρισης από το Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης και έγκρισή τους από το Δημοτικό Συμβούλιο.
16.	Απόφαση του Δ.Σ. για την ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Πρόεδρο ή στον Αντιπρόεδρο της επιχείρησης.
17.	Μέσα σε ένα μήνα από τη σύσταση της κοινωφελούς επιχείρησης, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφασίζει για τη μεταφορά του προσωπικού στο δήμο ή στα νομικά του πρόσωπα, με βάση τις υφιστάμενες ανάγκες σε προσωπικό (η τεκμηρίωση των αναγκών περιλαμβάνεται στην οικονομοτεχνική μελέτη).
18.	Το προσωπικό που μεταφέρεται στο Δήμο ή σε ν.π.δ.δ. καταλαμβάνει κενές οργανικές θέσεις ή συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου, αντίστοιχης ή παρεμφερούς ειδικότητας και διέπεται ως προς τους όρους και το ύψος της αμοιβής του από τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας, που ισχύουν για το προσωπικό των Ο.Τ.Α.. Η πράξη σύστασης προσωποπαγών θέσεων εκδίδεται από το Δήμαρχο ή τον Πρόεδρο του νομικού προσώπου και δημοσιεύεται στην Ε.τ.Κ.

Ο καθορισμός των αναγκαίων στοιχείων της οικονομοτεχνικής μελέτης για τη σύσταση ή μετατροπή Επιχειρήσεων Ο.Τ.Α. και του ελέγχου αυτής περιγράφεται στην Υπουργική Απόφαση 43886/3-8-2007. Τα επιμέρους στοιχεία αυτής αναλύονται παρακάτω.

Μελέτη σύστασης δημοτικής ή κοινοτικής κοινωφελούς επιχείρησης

Η οικονομοτεχνική μελέτη βιωσιμότητας δημοτικής ή κοινοτικής κοινωφελούς επιχείρησης περιλαμβάνει απαραίτητα τα παρακάτω στοιχεία:

1. Εισαγωγή - γενικά στοιχεία

- Μεθοδολογία εκπόνησης μελέτης, παραδοχές.
- Στοιχεία του Δήμου / Κοινότητας (επωνυμία, έδρα, διεύθυνση).
- Συνοπτική περιγραφή της υπό σύσταση επιχείρησης.

2. Βασικά στοιχεία του Ο.Τ.Α.

- Βασικά δημογραφικά, πολεοδομικά, κοινωνικά και αναπτυξιακά χαρακτηριστικά του Ο.Τ.Α., που προσδιορίζουν συνοπτικά τα προβλήματα και τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας.

- Σύντομη περιγραφή της εσωτερικής οργάνωσης του Ο.Τ.Α. με έμφαση στις υπηρεσίες, που σχετίζονται με την υπό ίδρυση επιχείρηση (δραστηριότητες, προσωπικό, έργα, υπηρεσίες κλπ.).

- Συνοπτικά στοιχεία για τα νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου του Ο.Τ.Α., εφόσον σχετίζονται με την υπό ίδρυση επιχείρηση: νομική μορφή, αντικείμενο, δραστηριότητες, οικονομικά στοιχεία (συνολικό ύψος τελευταίου προϋπολογισμού - απολογισμού), οργάνωση, προσωπικό.

3. Αντικείμενο και δραστηριότητες

- Σκοπιμότητα και προοπτικές της υπό σύσταση επιχείρησης: επισήμανση των προβλημάτων, ελλείψεων, αδυναμιών που θα καλύψει, με κριτήριο τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας, καθώς και των ευκαιριών και δυνατοτήτων που θα αξιοποιήσει.

- Περιγραφή του αντικειμένου και δραστηριότητες της υπό σύσταση επιχείρησης.

4. Οργάνωση - λειτουργία - στελέχωση

- Συνοπτική αναφορά στο θεσμικό πλαίσιο.

- Ανάλυση λειτουργιών, οργανόγραμμα.

- Αριθμός μελών και σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου, αρμοδιότητες και βασικά προσόντα διευθυντή.

- Απαιτούμενο προσωπικό (αριθμός, ειδικότητες, προσόντα).

- Βασικά στοιχεία κανονισμών: Εσωτερικός Κανονισμός Υπηρεσιών, Κανονισμοί Προσωπικού και Διαχείρισης.

5. Τεχνικά και οικονομικά στοιχεία

α) Προϋπολογισμός επενδυτικού προγράμματος

Παρουσίαση του επενδυτικού προγράμματος και χρονοδιαγράμματος υλοποίησής του:

- Περιγραφή και προϋπολογισμός (εδαφικές εκτάσεις, κτίρια, εγκαταστάσεις - τεχνικά έργα, μηχανολογικός και λοιπός εξοπλισμός).

- Έξοδα ίδρυσης και πρώτης εγκατάστασης.

- Συνολικό κόστος επενδυτικού προγράμματος.

- Πηγές χρηματοδότησης (ίδια δημοτικά κεφάλαια, μακροπρόθεσμος και βραχυπρόθεσμος δανεισμός, επιχορηγήσεις Δημοσίου).

β) Προσδιορισμός λειτουργικού κόστους

- Κόστος δραστηριοτήτων: αμοιβές - έξοδα προσωπικού και τρίτων, παροχές τρίτων, αναλώσεις υλικών, γενικά έξοδα, αποσβέσεις κλπ.

- Έξοδα διοικητικής λειτουργίας, λειτουργίας διάθεσης και χρηματοοικονομικής λειτουργίας.

- Συνολικό κόστος λειτουργίας.

γ) Προσδιορισμός εσόδων

- Έσοδα παροχής υπηρεσιών, πωλήσεις, έσοδα από παρεπόμενες δραστηριότητες.

- Επιχορηγήσεις από κοινοτικά / εθνικά προγράμματα, συμμετοχή σε προγραμματικές συμβάσεις.

- Χρηματοδότηση Ο.Τ.Α. (μέσω του προγράμματος δράσης και της αντίστοιχης σύμβασης) για την κάλυψη του κόστους των δραστηριοτήτων και των παρεχόμενων από αυτήν υπηρεσιών.

δ) Πρόβλεψη αποτελεσμάτων - βιωσιμότητα

- Υπολογισμός κεφαλαίου κίνησης.

- Προβλέψεις βιωσιμότητας (λογαριασμός εκμετάλλευσης και ροές κεφαλαίων) για την πρώτη τετραετία λειτουργίας.

- Άξονες διετούς προγράμματος δράσης.

- Προσχέδιο σύμβασης με το Δήμο ή την Κοινότητα.

6. Κοινωνικο-οικονομική αξιολόγηση

- Συμβολή στην άσκηση αρμοδιοτήτων του Ο.Τ.Α. και στην κάλυψη κοινωνικών, πολιτιστικών, αθλητικών και άλλων αναγκών σε τοπικό επίπεδο.

- Συμβολή στην τοπική ανάπτυξη (αναβάθμιση τοπικής αγοράς, εισαγωγή καινοτομιών, βελτίωση δεξιοτήτων εργατικού δυναμικού, διασφάλιση εθνικών ή ευρωπαϊκών προγραμμάτων, συμβολή στην απασχόληση, αξιοποίηση φυσικών πόρων, ανάδειξη συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής κλπ.).

Μελέτη προσαρμογής αμιγούς δημοτικής ή κοινοτικής επιχείρησης σε κοινωφελή επιχείρηση Ο.Τ.Α.

Η οικονομοτεχνική μελέτη βιωσιμότητας της δημοτικής ή κοινοτικής κοινωφελούς επιχείρησης που προσαρμόζεται, περιλαμβάνει αναγκαία τα παρακάτω στοιχεία:

1. Βασικά στοιχεία της υπό προσαρμογή επιχείρησης

Περιγραφή των σκοπών, των δραστηριοτήτων, του προσωπικού και των οικονομικών στοιχείων της υφιστάμενης επιχείρησης.

2. Αντικείμενο και δραστηριότητες

- Περιγραφή του αντικειμένου και των δραστηριοτήτων της νέας επιχείρησης.

3. Οργάνωση - λειτουργία - στελέχωση

- Ανάλυση λειτουργιών, οργανόγραμμα υφιστάμενης και νέας επιχείρησης
- Απασχολούμενο προσωπικό, απαιτούμενο προσωπικό και πλεονάζον προσωπικό (αριθμός, ειδικότητες, προσόντα).

- Βασικά στοιχεία των νέων κανονισμών: Εσωτερικός Κανονισμός Υπηρεσιών, Κανονισμοί Προσωπικού και Διαχείρισης.

4. Τεχνικά και οικονομικά στοιχεία

α) Αξιολόγηση οικονομικής κατάστασης - κεφάλαιο επιχείρησης

- Αξιολόγηση οικονομικής κατάστασης υφιστάμενης επιχείρησης.
- Προσδιορισμός ποσού αύξησης του κεφαλαίου της επιχείρησης.

β) Προϋπολογισμός επενδυτικού προγράμματος (εφ' όσον υπάρχει)

Παρουσίαση του επενδυτικού προγράμματος και χρονοδιαγράμματος υλοποίησής του:

- Περιγραφή και προϋπολογισμός (εδαφικές εκτάσεις, κτίρια, εγκαταστάσεις - τεχνικά έργα, μηχανολογικός και λοιπός εξοπλισμός).

- Πηγές χρηματοδότησης (ίδια δημοτικά κεφάλαια, μακροπρόθεσμος και βραχυπρόθεσμος δανεισμός, επιχορηγήσεις Δημοσίου).

γ) Προσδιορισμός λειτουργικού κόστους (υφιστάμενης και νέας)

- Κόστος δραστηριοτήτων: αμοιβές - έξοδα προσωπικού και τρίτων, παροχές τρίτων, αναλώσεις υλικών, γενικά έξοδα, αποσβέσεις κλπ.

- Έξοδα διοικητικής λειτουργίας, λειτουργίας διάθεσης και χρηματοοικονομικής λειτουργίας.

- Συνολικό κόστος λειτουργίας.

δ) Προσδιορισμός εσόδων (υφιστάμενης και νέας)

- Έσοδα παροχής υπηρεσιών, πωλήσεις, έσοδα από παρεπόμενες δραστηριότητες.

- Επιχορηγήσεις από κοινοτικά / εθνικά προγράμματα, συμμετοχή σε προγραμματικές συμβάσεις.

- Χρηματοδότηση Ο.Τ.Α. (μέσω του προγράμματος δράσης και της αντίστοιχης σύμβασης) για την κάλυψη του κόστους των δραστηριοτήτων και των παρεχόμενων από αυτήν υπηρεσιών.

ε) Πρόβλεψη αποτελεσμάτων - βιωσιμότητα της νέας επιχείρησης για την επόμενη διετία

- Υπολογισμός κεφαλαίου κίνησης.

- Προβλέψεις βιωσιμότητας (λογαριασμός εκμετάλλευσης).

- Προσδιορισμός του ποσού αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου.

- Άξονες διετούς προγράμματος δράσης.

- Προσχέδιο σύμβασης με το Δήμο ή την Κοινότητα.

Μελέτη σύστασης Ανώνυμης Εταιρείας Ο.Τ.Α.

1. Εισαγωγή

- Μεθοδολογία εκπόνησης μελέτης, παραδοχές.

- Συνοπτική περιγραφή και σκοπιμότητα της υπό σύσταση επιχείρησης.

- Στοιχεία φορέων - μετόχων της τοπικής αυτοδιοίκησης, συνοπτική αναφορά στους υπόλοιπους μετόχους.

2. Στοιχεία Αγοράς

Συνθήκες περιφερειακής / ελληνικής / διεθνούς αγοράς, εγχώρια παραγωγή / κατανάλωση / εισαγωγές / εξαγωγές, κύριοι ανταγωνιστές στο εσωτερικό / εξωτερικό, δίκτυα διανομής, προσδιορισμός βιώσιμης δυναμικότητας της προτεινόμενης επένδυσης, παραγόμενες ποσότητες, τιμές διάθεσης.

3. Στοιχεία τύπου πραγματοποίησης της επένδυσης (όπου απαιτείται)

Γενικά στοιχεία για την περιοχή εγκατάστασης, εξασφάλιση πρώτων υλών και προσωπικού, επάρκεια υποδομών και δικτύων, χωροταξικά και περιφερειακά πλεονεκτήματα.

4. Οργάνωση - λειτουργία - στελέχωση

- Συνοπτική αναφορά στο θεσμικό πλαίσιο.
- Στοιχεία μετόχων - εταίρων: σύντομη περιγραφή δραστηριοτήτων, τεκμηρίωση συμμετοχής και συμβολής καθενός.
- Ανάλυση λειτουργιών, διαδικασίες προγραμματισμού και ελέγχου, όργανα εισήγησης και λήψης αποφάσεων.
- Οργανόγραμμα, αριθμός μελών και σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου, αρμοδιότητες και βασικά προσόντα γενικού διευθυντή.
- Απαιτούμενο προσωπικό (αριθμός, ειδικότητες, προσόντα).
- Βασικά στοιχεία προτεινόμενων Κανονισμών: οργάνωσης και διαχείρισης, ανάθεσης έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών.

5. Τεχνικά και οικονομικά στοιχεία

α) Προϋπολογισμός επενδυτικού προγράμματος

Παρουσίαση του επενδυτικού προγράμματος και χρονοδιαγράμματος υλοποίησής του:

- Περιγραφή και προϋπολογισμός (εδαφικές εκτάσεις, κτίρια, εγκαταστάσεις - τεχνικά έργα, μηχανολογικός και λοιπός εξοπλισμός).
- Έξοδα ίδρυσης και πρώτης εγκατάστασης.
- Συνολικό κόστος επενδυτικού προγράμματος.
- Πηγές χρηματοδότησης (ίδια κεφάλαια, μακροπρόθεσμος και βραχυπρόθεσμος δανεισμός, επιχορηγήσεις Δημοσίου).

β) Προσδιορισμός συνολικού κόστους

- Προσδιορισμός βιώσιμης δυναμικότητας της επένδυσης.
- Κόστος παραγωγής - δραστηριοτήτων: αμοιβές - έξοδα προσωπικού και τρίτων, παροχές τρίτων, αναλώσεις υλικών, γενικά έξοδα, αποσβέσεις κλπ.
- Έξοδα διοικητικής λειτουργίας, λειτουργίας διάθεσης και χρηματοοικονομικής λειτουργίας.
- Συνολικό κόστος.

γ) Προσδιορισμός εσόδων

- Έσοδα παροχής υπηρεσιών, πωλήσεις.
- Επιχορηγήσεις από κοινοτικά / εθνικά προγράμματα.

- Έσοδα από παρεπόμενες δραστηριότητες.
- Συμμετοχή σε προγραμματικές συμβάσεις (μόνο για τις Αναπτυξιακές Α.Ε. Ο.Τ.Α.).

δ) Πρόβλεψη αποτελεσμάτων - βιωσιμότητα

- Υπολογισμός κεφαλαίου κίνησης.
- Προσδιορισμός μετοχικού κεφαλαίου.
- Προβλέψεις βιωσιμότητας (λογαριασμός εκμετάλλευσης και ροές κεφαλαίων), για την πρώτη τετραετία λειτουργίας.
- Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων.
- Ανάλυση νεκρού σημείου.

6. Κοινωνική-οικονομική- αναπτυξιακή αξιολόγηση

- Συμβολή στην τοπική ανάπτυξη (ενίσχυση τοπικών αγορών, εισαγωγή καινοτομιών και τεχνογνωσίας, αναβάθμιση δεξιοτήτων εργατικού δυναμικού, εξασφάλιση πόρων, συμβολή στην απασχόληση, αξιοποίηση φυσικών πόρων, ανάδειξη συγκριτικών πλεονεκτημάτων κλπ).

- Επιπτώσεις στις δραστηριότητες των υποστηριζόμενων φορέων.
- Πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από τη συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα.

Δεν απαιτείται η σύνταξη οικονομοτεχνικής μελέτης βιωσιμότητας στην περίπτωση της απλής προσαρμογής του καταστατικού Ανώνυμης Εταιρείας Ο.Τ.Α., εφόσον με αυτήν δε μεταβάλλονται οι βασικές λειτουργικές δομές της εταιρείας (όπως επιτελούμενοι σκοποί, ύψος μετοχικού κεφαλαίου, σύνθεση μετόχων).

Την οικονομοτεχνική μελέτη βιωσιμότητας παραλαμβάνει η αρμόδια για τα θέματα των Επιχειρήσεων Ο.Τ.Α. υπηρεσία του οικείου δήμου ή κοινότητας και την υποβάλλει προς το Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο για έγκριση.

Περιεχόμενο και λειτουργία του Μητρώου Επιχειρήσεων Ο.Τ.Α.

Το Μητρώο Επιχειρήσεων Ο.Τ.Α. βρίσκεται στη φάση της τελικής του διαμόρφωσης και δεν έχει εκδοθεί ακόμα η Υπουργική Απόφαση. Αναμένεται να δημοσιευθεί τις επόμενες ημέρες αφού έχει λάβει ήδη τη γνώμη της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.. Τα στοιχεία που παρουσιάζονται παρακάτω προέρχονται από το προσχέδιο της απόφασης και κάποια στοιχεία, ειδικά σε ό,τι αφορά στις ημερομηνίες, πιθανόν να τροποποιηθούν στο τελικό κείμενο.

Στο Μητρώο Επιχειρήσεων εντάσσονται:

- Οι Δημοτικές και Κοινοτικές Κοινωφελείς Επιχειρήσεις.
- Οι Ανώνυμες Εταιρείες Ο.Τ.Α..
- Οι Επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. ειδικού σκοπού.
- Οι Επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. των άρθρων 269 παρ. 10 και 270 παρ. 5.
- Οι Διαδημοτικές Επιχειρήσεις του άρθρου 269 παρ. 9, για όσο χρονικό διάστημα συνεχίζεται μεταβατικά η λειτουργία τους.
- Οι Αστικές Εταιρείες Ο.Τ.Α. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του άρθρου 267 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, για όσο χρονικό διάστημα συνεχίζεται η λειτουργία τους, καθώς και αυτές που συνιστώνται και λειτουργούν με ειδικές νομοθετικές ρυθμίσεις ή με βάση το κανονιστικό πλαίσιο εθνικών ή κοινοτικών προγραμμάτων.

Κάθε Επιχείρηση που εντάσσεται στο Μητρώο, αποκτά και τον αντίστοιχο αριθμό μητρώου, ο οποίος χαρακτηρίζει το συγκεκριμένο νομικό πρόσωπο και προσδιορίζει τη νομική του μορφή. Ο αριθμός μητρώου αποδίδεται αυτόματα από το σύστημα, σύμφωνα με το λογισμικό που θα επιλεγεί και δε μεταβάλλεται.

Ο εξοπλισμός του συστήματος με το σχετικό λογισμικό θα εγκατασταθεί στο Υπουργείο Εσωτερικών, σε ειδική υπηρεσιακή μονάδα της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας Ο.Τ.Α.. Σε κάθε Περιφέρεια θα δημιουργηθεί επίσης, ειδική υπηρεσιακή μονάδα που θα υπάγεται στις Διευθύνσεις Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης των Περιφερειών της χώρας ή θα ανατεθεί σε συγκεκριμένους υπαλλήλους αυτών, η παρακολούθηση της εισαγωγής των στοιχείων και ο έλεγχός τους.

Η υπηρεσιακή μονάδα του Υπουργείου Εσωτερικών θα λειτουργεί ως κεντρικός κόμβος ενός δικτύου, που θα επικοινωνεί με άλλους δεκατρείς (13) περιφερειακούς κόμβους και θα τροφοδοτείται με στοιχεία από τους τελευταίους. Με τον κεντρικό κόμβο του συστήματος θα συνδέεται η Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας και η

Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.). Η Ε.Ε.Τ.Α.Α. θα αναλάβει το σχεδιασμό, υλοποίηση, εγκατάσταση και συντήρηση του λογισμικού, την εκπαίδευση των χρηστών, καθώς και την εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών και ερευνών με βάση τις οδηγίες και προδιαγραφές του Υπουργείου.

Οι Επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. θα συνδέονται με κωδικό πρόσβασης στον περιφερειακό κόμβο του Μητρώου και θα συμπληρώνουν ηλεκτρονικά το δελτίο απογραφής, μέσα στο πρώτο δίμηνο κάθε έτους, με τα στοιχεία του προηγούμενου έτους.

Τα στοιχεία των επιχειρήσεων που γνωστοποιούνται και περιλαμβάνονται στο Μητρώο Επιχειρήσεων είναι αυτά που προβλέπονται αναλυτικά ανάλογα με την κατηγορία επιχείρησης, στα δελτία απογραφής στο παράρτημα της παρούσας εργασίας.

Η λειτουργία του Μητρώου Επιχειρήσεων Ο.Τ.Α. θα αρχίσει το 2009, μετά την προσαρμογή των επιχειρήσεων στις ρυθμίσεις του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων. Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειωθεί ότι, η ημερομηνία αυτή ίσως τροποποιηθεί στο τελικό κείμενο της απόφασης, αφού οι περισσότερες επιχειρήσεις δεν έχουν ξεκινήσει τη διαδικασία προσαρμογής τους και πιθανόν να πάρει παράταση.

**ΜΕΡΟΣ 2^ο: ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ
ΑΜΙΓΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (ΤΟΥ Π.Δ.
410/1995) ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ**

Οι φορείς, οι οποίοι θα μελετηθούν παρακάτω ως περιπτώσεις εφαρμογής του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου, επιλέχθηκαν με βάση τα παρακάτω κριτήρια:

- Να έχει γίνει η μετατροπή τους σε κοινωφελείς επιχειρήσεις ή σε ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού.
- Να είναι ενδεικτικές των περιπτώσεων μετατροπής δημοτικών ή κοινοτικών επιχειρήσεων, που προβλέπει ο νέος Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων.

Τέλος, οι βασικοί στόχοι της διαχείρισης των μελετών περίπτωσης ήταν η συνάφεια του περιεχομένου της σχετικής ενότητας της τελικής εργασίας με την υπόθεση εργασίας και η επίτευξη συνοχής και συνέχειας κατά τη συγγραφή του τελικού κειμένου.

Συνοψίζοντας, στην ανάλυση που ακολουθεί έχουν μελετηθεί τρεις περιπτώσεις δημοτικών επιχειρήσεων από διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές, που έχουν μετατραπεί σε διαφορετική νομική μορφή η καθεμία. Αυτές είναι:

1. Η αμιγής δημοτική επιχείρηση με την επωνυμία «Αναπτυξιακή Δημοτική Επιχείρηση Πάτρας» (ΑΔΕΠ), που διασπάστηκε σε Κοινωφελή Επιχείρηση του Δήμου Πατρέων με την επωνυμία «Κοινωφελής Δημοτική Επιχείρηση Πατρών» (ΚΔΕΠ) και σε «Αναπτυξιακή Δημοτική Επιχείρηση Πατρών Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α.» (ΑΔΕΠ Α.Ε.).
2. Η αμιγής δημοτική επιχείρηση με την επωνυμία «Δημοτική Επιχείρηση Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας Ηρακλείου Αττικής» (Δ.Ε.Κ.ΚΟΙ.Π.Η.Α.), που μετατράπηκε σε κοινωφελή δημοτική επιχείρηση με την επωνυμία «Κοινωφελής Επιχείρηση Κοινωνικής Πρόνοιας Ηρακλείου Αττικής» και με διακριτικό τίτλο «Κ.Ε.ΚΟΙ.Π.Η.Α.».
3. Η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Κέντρο Τοπικής Ανάπτυξης Δυτικής Αχαΐας - Αναπτυξιακή Εταιρεία Τοπικής Αυτοδιοίκησης» (Κ.Τ.Α.Δ.Α. Α.Ε.), που μετατράπηκε σε αναπτυξιακή ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Κέντρο Τοπικής Ανάπτυξης Δυτικής Αχαΐας - Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α.» και με διακριτικό τίτλο «Κ.Τ.Α.Δ.Α.-Αναπτυξιακή Α.Ε.».

**ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΦΕΛΟΥΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ
ΠΑΤΡΩΝ (ΚΔΕΠ) ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ
ΠΑΤΡΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Ο.Τ.Α. (ΑΔΕΠ Α.Ε.)**

Το Νοέμβριο του 1993, ο Δήμος Πατρέων συνέστησε την «Αναπτυξιακή Δημοτική Επιχείρηση Πάτρας - ΑΔΕΠ». Πρόκειται για μια αμιγή δημοτική επιχείρηση, με έδρα την Πάτρα.

Η ΑΔΕΠ σύμφωνα με το καταστατικό της, είχε ως θεμελιώδεις σκοπούς:

- Την προώθηση της κοινωνικής, οικονομικής, τουριστικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης του Δήμου Πατρέων.
- Τη δημιουργία των προϋποθέσεων για την ορθολογική αξιοποίηση των δυνατοτήτων του Δήμου, αξιοποιώντας εθνικές και κοινοτικές χρηματοδοτήσεις.

Σύμφωνα με την υπ' αριθμό 56/1.2.2008 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Πατρέων του Νομού Αχαΐας, όπως αυτή εγκρίθηκε από το Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος (ΦΕΚ τ. Β' 331/29.2.2008), αποφασίστηκε η διάσπαση της αμιγούς δημοτικής επιχείρησης του π.δ. 410/95 με την επωνυμία «Αναπτυξιακή Δημοτική Επιχείρηση Πάτρας» (ΑΔΕΠ), που συστήθηκε με την αριθ. Α 37781/24.11.1993 Απόφαση Νομάρχη Αχαΐας (ΦΕΚ τ. Β' 893/10.12.1993) σε κοινωφελή επιχείρηση του Δήμου Πατρέων με την επωνυμία «Κοινωφελής Δημοτική Επιχείρηση Πατρών» (ΚΔΕΠ) και σε αναπτυξιακή επιχείρηση με την επωνυμία «Αναπτυξιακή Δημοτική Επιχείρηση Πατρών Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α.» (ΑΔΕΠ Α.Ε.).

Οι λόγοι που επέβαλαν τη διάσπαση της αμιγούς δημοτικής επιχείρησης είναι:

- α) Η προσαρμογή της ΑΔΕΠ στο καθεστώς λειτουργίας του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα.
- β) Η ανάγκη κάλυψης κοινωφελών αναγκών της πόλης και
- γ) Η ανάγκη κάλυψης των αναπτυξιακών αναγκών του Δήμου.

Ο κοινωνικός τομέας εξυπηρετείται μέσω της Κοινωφελούς Επιχείρησης Ο.Τ.Α. ενώ ο αναπτυξιακός τομέας εξυπηρετείται μέσω της Αναπτυξιακής Ανώνυμης Εταιρείας Ο.Τ.Α..

Η παραπάνω απόφαση του Γενικού Γραμματέα αποτελεί και το καταστατικό της Κοινωφελούς Επιχείρησης ενώ για την Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α., η οποία διέπεται από τις διατάξεις του ν. 2190/1920 περί ανωνύμων εταιρειών, το καταστατικό της δημοσιεύθηκε στο Τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. της Ε.τ.Κ., ΦΕΚ 2179/14.4.2008.

Κοινωφελής Δημοτική Επιχείρηση Πατρών (ΚΔΕΠ)

Σύσταση - επωνυμία

Συνιστάται, όπως ορίζεται στην απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος (ΦΕΚ τ. Β΄ 331/29.2.2008), στο Δήμο Πατρέων του Νομού Αχαΐας κοινωφελής δημοτική επιχείρηση με την επωνυμία «Κοινωφελής Δημοτική Επιχείρηση Πατρών» και με τα διακριτικά «Κ.Δ.Ε.Π.», ως ίδιο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, το οποίο διέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 254-264 και 268 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006).

Σκοπός

Σκοπός της Επιχείρησης είναι η ανάληψη δραστηριοτήτων στους ακόλουθους τομείς:

- Δημιουργία θέσεων απασχόλησης.
- Προώθηση των ίσων ευκαιριών.
- Αύξηση της απασχολησιμότητας των γυναικών.
- Βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τα ηλικιωμένα και τα ανήμπορα άτομα.
- Ανάπτυξη και βελτίωση της κοινωνικής πολιτικής και μέριμνας για τους δημότες.
- Αναβάθμιση του επιπέδου ζωής των δημοτών.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την υπ' αριθμό 36/5.6.2008 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΔΕΠ για τροποποίηση του καταστατικού της, σκοπός της Επιχείρησης είναι η ανάληψη δραστηριοτήτων στους παρακάτω τομείς, που αφορούν:

1) Την κοινωνική προστασία και αλληλεγγύη και συγκεκριμένα:

- α) Το σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών κοινωνικής προστασίας, την αναζήτηση, μελέτη και εφαρμογή σχετικών δράσεων.
- β) Το σχεδιασμό, συντονισμό, εφαρμογή και συμμετοχή σε προγράμματα, πρωτοβουλίες και δράσεις ανάλογου σκοπού.
- δ) Την υποστήριξη και την παροχή υπηρεσιών των λιγότερο ανταγωνιστικών ομάδων του πληθυσμού με δράσεις, που στοχεύουν στην εξασφάλιση ίσων ευκαιριών προς όλους τους πολίτες, μέσω της πρόληψης και της καταπολέμησης των διακρίσεων για την αντιμετώπιση της απειλής του αποκλεισμού.
- στ) Την παροχή σχετικών συνοδευτικών κοινωνικών υποστηρικτικών υπηρεσιών.

ε) Την ανάπτυξη και βελτίωση της μέριμνας για τους δημότες και ειδικότερα των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τα άτομα που χρήζουν ιδιαίτερης φροντίδας (ηλικιωμένα, ανήμπορα, ΑΜΕΑ).

2) Την τεκμηρίωση και διαδικασία ωρίμανσης για την εφαρμογή σχεδίων και συγκεκριμένα:

α) Τη συλλογή, επεξεργασία και οργάνωση στοιχείων με σκοπό την υποστήριξη, τεκμηρίωση και σχεδιασμό προτάσεων ορθών πρακτικών για την κοινωνική πολιτική της περιοχής.

β) Τον εντοπισμό και τη διάγνωση αναγκών ειδικών ομάδων του πληθυσμού και το σχεδιασμό και εφαρμογή προσαρμοσμένων υπηρεσιών για την ενίσχυση των ικανοτήτων, των δεξιοτήτων και των προσόντων, με απώτερο στόχο την ενίσχυση της κινητικότητας και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και της περιοχής.

γ) Τη σύνταξη και έκδοση μεθοδολογικών εργαλείων και προτάσεων για την κοινωνική πολιτική και χρήσιμων βοηθημάτων για τις κοινωνικο-οικονομικές ή πολιτισμικές ομάδες-στόχους των ενεργειών.

3) Την ανάπτυξη συνεργασιών με οργανισμούς καθώς και το σχεδιασμό, σύσταση, οργάνωση, υποστήριξη και συμμετοχή σε οργανωμένα δίκτυα φορέων, που παρέχουν συμπληρωματικές υπηρεσίες, αλληλοσυμπληρούμενες κοινωνικές πολιτικές ή άλλες δράσεις συναφείς με τους σκοπούς της Επιχείρησης.

4) Το σχεδιασμό και την υλοποίηση καινοτόμων, ευέλικτων και προσαρμοσμένων υπηρεσιών επιμόρφωσης στις ανάγκες των μειονεκτούντων ατόμων και συγκεκριμένα:

α) Ενέργειες με στόχο την ανάπτυξη δεξιοτήτων και προσόντων (κοινωνικών, προσωπικών, τυπικών και άτυπων) και την άρση της μειονεξίας των ατόμων που παρουσιάζουν δυσκολίες προσπελασιμότητας, εξαιτίας της οποίας απειλούνται ή πλήττονται από τον αποκλεισμό.

β) Την ηλεκτρονική δικτύωση των ομάδων και των ατόμων αυτών, με απώτερο στόχο την εξασφάλιση της προσβασιμότητας στην πληροφορία, την άρση του κοινωνικού αποκλεισμού και τις ίσες ευκαιρίες.

Περιγραφή του αντικειμένου και των δραστηριοτήτων που θα μεταφερθούν στη νέα Κοινωφελή Επιχείρηση.

1. ΑΔΕΠ NET

Η δραστηριότητα αυτή καλύπτει ανάγκες ενημέρωσης του κοινού για τις νέες τεχνολογίες και την εξοικείωσή του με αυτές. Πρόκειται για μια πρωτοβουλία η οποία παρέχει τη δυνατότητα στους πολίτες της πόλης - και κυρίως στους νέους - να εκπαιδευτούν στις βασικές εφαρμογές γραφείου όπως Windows, Word, Excel, Access, Internet και Powerpoint.

Το πρόγραμμα λειτουργεί σε περιόδους. Δημιουργήθηκαν πρωινά και απογευματινά τμήματα από την πρώτη περίοδο, έτσι ώστε να μεγιστοποιηθεί ο αριθμός των ατόμων που μπορούν να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα. Έτσι το ΑΔΕΠ NET λειτουργεί καθημερινά από Δευτέρα έως και Σάββατο.

2. ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ

Η λειτουργία της δομής «Βοήθεια στο Σπίτι (ΒσΣ)» αποτελεί τμήμα μιας συνολικής στρατηγικής του Δήμου για την αναβάθμιση της περιοχής. Η λειτουργία της δραστηριότητας στην περιοχή έχει σκοπό την εξυπηρέτηση των ηλικιωμένων κατοίκων και των ατόμων που χρήζουν βοήθειας. Σημαντική επίσης θεωρείται η συμβολή της δομής στην προώθηση των ίσων ευκαιριών απασχόλησης μεταξύ ανδρών και γυναικών και στην αύξηση της απασχολησιμότητας των γυναικών.

Η λειτουργία της δομής προσφέρει υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας, όπως η κατ' οίκον νοσηλεία, η ψυχολογική στήριξη και η συμβουλευτική, η οικιακή φροντίδα κλπ.

3. Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας

Αντικείμενο του προγράμματος είναι η κατ' οίκον εξυπηρέτηση ηλικιωμένων και ανήμπορων ατόμων που κατοικούν στο Δήμο Πατρέων, καθώς και των οικογενειών τους και ειδικότερα των γυναικών με την απεμπλοκή τους από τη φροντίδα αυτών.

Η ενέργεια αυτή αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση ηλικιωμένων κατοίκων της περιοχής και γενικά των ατόμων που χρήζουν βοήθειας. Παράλληλα, στοχεύει στην προώθηση των ίσων ευκαιριών απασχόλησης μεταξύ ανδρών και γυναικών και στην αύξηση της απασχολησιμότητας των γυναικών.

4. Πρόγραμμα ΥΠΕΡ

Αφορά δράσεις υποστήριξης της προσωπικής ενεργοποίησης των πολιτών της Πάτρας, που πλήττονται ή απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό για τη διασύνδεσή τους με την αγορά εργασίας.

Σκοπός είναι η παροχή εξειδικευμένων κοινωνικών υποστηρικτικών υπηρεσιών με χαρακτήρα συμβουλευτικής για την απασχόληση, ώστε να δώσει τη δυνατότητα σε όσους έχουν υποστεί κοινωνικό αποκλεισμό ή κινδυνεύουν από αυτόν να έχουν πρόσβαση στην

αναγκαία, χρήσιμη και προσαρμοσμένη στις δυνατότητές τους πληροφόρηση. Απώτερος στόχος είναι τα άτομα αυτά να διαχειριστούν αποτελεσματικότερα τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν και έτσι τελικά, με την ανάληψη πρωτοβουλιών τους να άρουν τον αποκλεισμό τους από την αγορά εργασίας.

5. Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΕΔΑΠ)

Η δραστηριότητα αυτή αφορά στη δημιουργική απασχόληση παιδιών ηλικίας 5-12 χρονών σε θέματα εικαστικά, μουσικοκινητικά, οπτικοακουστικά, εκπαιδευτικά προγράμματα Η/Υ, θεατρικά παιχνίδια, περιβαλλοντική αγωγή, ομαδικά παιχνίδια.

Καλύπτει ανάγκες δημιουργικής απασχόλησης των παιδιών και παράλληλη απελευθέρωση των γυναικών που επιθυμούν να ενταχθούν ή να επανενταχθούν στην αμειβόμενη ενεργό οικονομική ζωή, μέσω της εν μέρει ελάφρυνσής τους από τις οικογενειακές υποχρεώσεις και γενικότερα αυξάνεται το οικογενειακό εισόδημα μέσω της δυνατότητας που δημιουργείται για απασχόληση των γυναικών.

6. Τοπικές Πρωτοβουλίες

Οι τοπικές πρωτοβουλίες με 3 υποπρογράμματα (Δικτύωση - Δημοσιότητα - Συμβουλευτική) και με το κατάλληλα καταρτισμένο προσωπικό, προσφέρει πληροφορίες για την απασχόληση και την κατάρτιση, τον επαγγελματικό προσανατολισμό και την προώθηση στην απασχόληση, διασφαλίζοντας την αντιστοιχία των υπηρεσιών με τις ειδικότερες ανάγκες και ικανότητες του ενδιαφερόμενου ανέργου υπό - ή ετεροαπασχολούμενου κατοίκου του Δήμου Πατρέων.

Οι τοπικές πρωτοβουλίες διαθέτουν λειτουργική διασύνδεση με τους φορείς προώθησης της απασχόλησης, όπως με το Γραφείο Εύρεσης Εργασίας καθώς και με όλες τις προϋπάρχουσες δομές των συναρμόδιων Υπουργείων. Στο πλαίσιο αυτό, ο ενδιαφερόμενος θα καθίσταται ενεργητικός δέκτης της διαδικασίας επαγγελματικής του αποκατάστασης και θα ενισχύεται η ικανότητα διεκδίκησης της θέσης του στην αγορά εργασίας.

7. ΔΥΕΠ (Δράσεις Υποστήριξης Επιχειρηματικής Πρωτοβουλίας)

Οι Δράσεις Υποστήριξης Επιχειρηματικής Πρωτοβουλίας υλοποιούνται προς όφελος όλων όσων ενδιαφέρονται να δημιουργήσουν τη δική τους επιχείρηση, καθώς και όσων έχουν μια επιχείρηση και επιθυμούν να αναζητήσουν προσωπικό για απασχόληση ή να αναζητήσουν προγράμματα επιδότησης.

Οι ενέργειες δικτύωσης προβλέπουν τη διευκόλυνση των ωφελουμένων υποψηφίων νέων επιχειρηματιών στην αντιμετώπιση πιθανών δυσκολιών μέσω: επαφών τόσο με άλλους επιχειρηματίες και επιχειρήσεις όσο και με διάφορους φορείς (επιμελητήρια, επαγγελματικές ενώσεις), ειδικών στους οποίους οι νέοι επιχειρηματίες μπορούν να απευθυνθούν για

Οι Δημοτικές και Κοινοτικές Κοινοφελείς Επιχειρήσεις

ενημέρωση και συμβουλευτική υποστήριξη σε πιο εξειδικευμένα θέματα (νομικά, οικονομικά κ.ά.), ιστοσελίδων και βάσεων δεδομένων για άντληση πληροφοριών, επαφών με άλλους υποστηριζόμενους νέους επιχειρηματίες για ανταλλαγή εμπειριών και απόψεων.

8. ΔΡΑΣΥΝΑ (Δράσεις Συμβουλευτικής και Υποστήριξης Νέων Ατόμων)

Αφορά δράσεις που υλοποιούνται προς όφελος νέων ανέργων ή υποαπασχολούμενων της ευρύτερης περιοχής της Άνω Πόλης Πατρών και περιλαμβάνουν ενέργειες Συμβουλευτικής, Δικτύωσης & Δημοσιότητας-Ευαισθητοποίησης.

Βασικός σκοπός των Δράσεων είναι να βοηθηθούν οι νέοι στην προσπάθειά τους να ενταχθούν ή να επανενταχθούν στην αγορά εργασίας αλλά και οι υποαπασχολούμενοι που επιθυμούν να διαφοροποιήσουν την επαγγελματική τους πορεία. Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από την παροχή ενός δικτύου υπηρεσιών ατομικής και ομαδικής συμβουλευτικής, εξοικείωσης σε θέματα διαχείρισης σταδιοδρομίας, πληροφόρησης και δικτύωσης με την αγορά εργασίας.

Μέσω των ΔΡΑΣΥΝΑ οι νέοι μπορούν:

- Να αναπτύξουν και να αξιοποιήσουν σωστά τις δυνατότητες και δεξιότητές τους.
- Να μάθουν να αναζητούν και να διαχειρίζονται αποτελεσματικά την πληροφορία.
- Να χρησιμοποιούν σύγχρονες εφαρμογές και εργαλεία στην αναζήτηση εργασίας.

9. Παιδικό Παρατηρητήριο Πάτρας

Το Παιδικό Παρατηρητήριο είναι μια δραστηριότητα, η οποία ξεκίνησε από τη νέα Κοινωφελή Επιχείρηση.

Αποτελεί ένα ευέλικτο συντονιστικό μηχανισμό, με ευρύτερο δημοτικό χαρακτήρα αφιερωμένο στα παιδιά της πόλης και τις ανάγκες τους, την ανάπτυξη, την ασφάλεια και την προστασία τους. Έχει βασικό ρόλο συντονισμού όλων των θεμάτων που αφορούν τους μικρούς πολίτες της Πάτρας. Συνεργάζεται και υποστηρίζει όλους τους τομείς του Δήμου σε θέματα που αφορούν το παιδί (Κοινωνικός Τομέας, Δημοτική Μέριμνα, Περιβάλλον, Τομέας Παιδείας, Τεχνικός Τομέας, Οργανισμός Νεολαίας και Άθλησης κ.ά.).

Έδρα -Διάρκεια

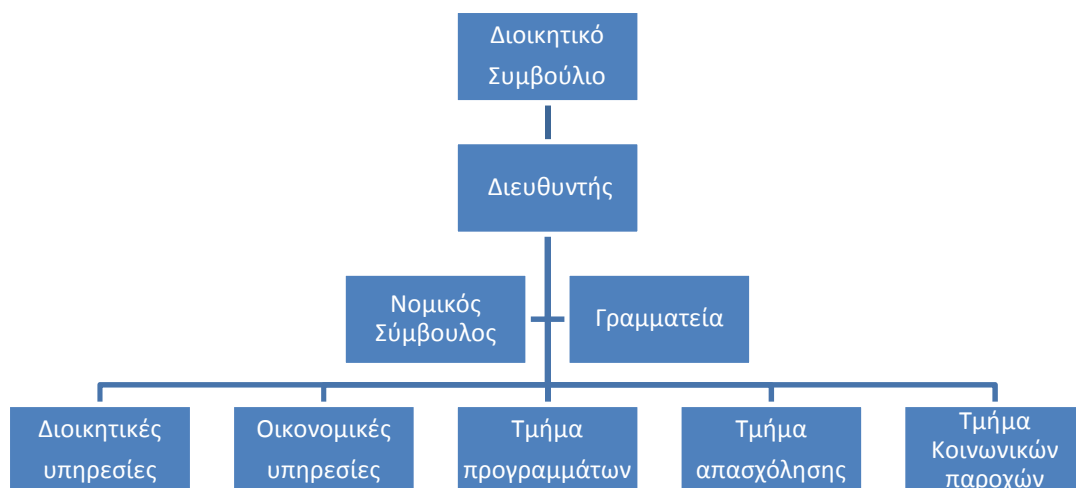
Έδρα της Επιχείρησης είναι η πόλη της Πάτρας του Νομού Αχαΐας. Η διάρκειά της ορίζεται στα δεκαπέντε (15) χρόνια και αρχίζει από τη δημοσίευση της πράξης του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Διοίκηση

Η Επιχείρηση διοικείται από ενδεκαμελές (11) Διοικητικό Συμβούλιο που τα μέλη του ορίζονται μαζί με τους αναπληρωτές τους, από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου οι επτά (7) τουλάχιστον θα είναι αιρετοί εκπρόσωποι του Δήμου Πατρέων (εκ των οποίων δύο (2) τουλάχιστον της μειοψηφίας), ένας (1) εκπρόσωπος των εργαζομένων στην Επιχείρηση, όταν αυτή απασχολεί περισσότερους από 20 εργαζομένους, ένας (1) εκπρόσωπος κοινωνικού φορέα της περιοχής και τα υπόλοιπα δύο (2) μέλη, δημότες ή κάτοικοι του δήμου που διαθέτουν εμπειρία ή γνώσεις σχετικές με το αντικείμενο της επιχείρησης. Όταν δεν προκύπτει εκπρόσωπος των εργαζομένων λόγω μη απασχόλησης προσωπικού περισσότερων των είκοσι ατόμων στην δημοτική επιχείρηση, τότε στη θέση του θα ορίζεται ένας (1) επιπλέον δημότης.

Εικόνα 1: Το οργανόγραμμα της Κοινωφελούς Επιχείρησης

Πηγή: Οικονομοτεχνική μελέτη για τη Κοινωφελή Δημοτική Επιχείρηση Πατρέων-Κ.Δ.Ε.Π. (πρώην ΑΔΕΠ) σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/06), τεύχος Β, σελ 65.

Περιουσία

Τα περιουσιακά στοιχεία που διαθέτει ο Δήμος Πατρέων στην Επιχείρηση είναι το μέρος των περιουσιακών στοιχείων της ΑΔΕΠ που παραμένουν στην ΚΔΕΠ και αποτιμήθηκαν λογιστικά βάσει έκθεσης ορκωτού λογιστή-ελεγκτή, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2166/1993.

Ο Δήμος δε διαθέτει εκ νέου στην Επιχείρηση χρηματικό ποσό και το κεφάλαιο της «Κοινωφελούς Δημοτικής Επιχείρησης Πατρέων» προσδιορίστηκε λογιστικά από τον Ισολογισμό της 31.12.2007 της ΑΔΕΠ, αφού αφαιρέθηκε το ποσό που αντιστοιχεί στο Οι Δημοτικές και Κοινοτικές Κοινωφελείς Επιχειρήσεις

κεφάλαιο της δημιουργουμένης με απόσχιση Ανωνύμου Εταιρείας και συνεπώς η δημιουργία του κεφαλαίου της Επιχείρησης δε βάρυνε οικονομικά ούτε τον προϋπολογισμό του Δήμου, ούτε τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Οι πόροι της Επιχείρησης θα προέλθουν από:

α) Χρηματοδότηση του Δήμου με βάση το πρόγραμμα δράσης που θα υποβάλει το Διοικητικό Συμβούλιο της Επιχείρησης και θα εγκριθεί από το Δημοτικό Συμβούλιο (άρθρο 259 του Κ.Δ.Κ.).

β) Είσπραξη αποζημίωσης από τους αποδέκτες των υπηρεσιών της Επιχείρησης, το ύψος της οποίας εγκρίνεται από το Δημοτικό Συμβούλιο (άρθρο 259 του Κ.Δ.Κ.).

γ) Επιχορηγήσεις εθνικών και ευρωπαϊκών προγραμμάτων στα οποία θα ενταχθεί και γενικά κάθε είδους επιχορηγήσεις.

δ) Εκμετάλλευση και αξιοποίηση της περιουσίας της.

ε) Έσοδα από την άσκηση των δραστηριοτήτων της.

στ) Δάνεια, κληρονομίες, δωρεές και κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

Διάλυση

Η Επιχείρηση διαλύεται:

α) με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, σύμφωνα με την διαδικασία που καθορίζεται στο άρθρο 262 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων,

β) όταν λήξει η διάρκεια της επιχείρησης και

γ) σε περίπτωση πτώχευσης της επιχείρησης.

Τη διάλυση της επιχείρησης ακολουθεί η εκκαθάριση.

Εκτός από την περίπτωση της πτώχευσης, η εκκαθάριση γίνεται από εκκαθαριστές που ορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο. Στην εκκαθάριση διεκπεραιώνονται οι εκκρεμείς υποθέσεις και πληρώνονται τα χρέη της Επιχείρησης. Το υπόλοιπο περιέρχεται στο Δήμο.

Η συγκρότηση, η λειτουργία και οι αρμοδιότητες των οργάνων διοίκησης, η οργάνωση, η λειτουργία, η διαχείριση και η εποπτεία της Επιχείρησης διέπονται από τις σχετικές με τις κοινωφελείς δημοτικές και κοινοτικές επιχειρήσεις διατάξεις του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων.

Συμβολή στην τοπική ανάπτυξη

Η επιχείρηση απευθύνεται στους πολίτες της Πάτρας, κυρίως σε ανέργους, σε τμήματα του πληθυσμού που έχουν ανάγκη υποστήριξης, όπως οι γυναίκες και οι νέοι, ώστε να τους δοθεί η δυνατότητα να βγουν στην αγορά εργασίας.

Η δραστηριοποίηση της κοινωφελούς επιχείρησης στους τομείς που έχουν προαναφερθεί συμβάλλουν στη τοπική ανάπτυξη:

- Ενισχύει την τοπική αγορά, μέσω της συνεργασίας με τις επιχειρήσεις της πόλης, στο τομέα της απασχόλησης.
- Τα προγράμματα για την απασχόληση συμβάλλουν στη μείωση της ανεργίας των νέων και στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού.
- Η ανάπτυξη δράσεων, μέσω της εκπαίδευσης νέων και ανέργων σε νέες τεχνολογίες, εισάγει σε ένα βαθμό καινοτομία και τεχνογνωσία στη τοπική κοινωνία.
- Η δραστηριοποίηση της κοινωφελούς επιχείρησης σε επιδοτούμενα κοινωνικά προγράμματα συμβάλλει στην εξεύρεση πόρων και στην εισαγωγή πόρων στην τοπική κοινωνία και αγορά.

Αναπτυξιακή Δημοτική Επιχείρηση Πατρών Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α. (ΑΔΕΠ Α.Ε.)

Σύσταση-Επωνυμία

Συνιστάται, ύστερα από απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, η οποία ελήφθη με απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, στο Δήμο Πατρέων του Νομού Αχαΐας Ανώνυμος Εταιρεία Ο.Τ.Α. του άρθρου 265 του ν. 3463/2006, με την επωνυμία «Αναπτυξιακή Δημοτική Επιχείρηση Πατρών Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α.» και το διακριτικό τίτλο «ΑΔΕΠ Α.Ε.», ως ίδιο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, το οποίο διέπεται από τις διατάξεις των σχετικών άρθρων του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και του Κ.Ν. 2190/1920.

Σκοπός

Σκοπός της εταιρείας είναι η ανάληψη δραστηριοτήτων στους ακόλουθους τομείς:

1. Η προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της περιφέρειας (περιφερειακής ανάπτυξης), μέσα από τις διαδικασίες του δημοκρατικού προγραμματισμού.
2. Η δημιουργία προϋποθέσεων για τη συνεχή και αυτοδύναμη ανάπτυξη της περιοχής, με βάση τις τοπικές δυνάμεις και γενικότερα η προώθηση της ενδογενούς ανάπτυξης.
3. Η ανάδειξη του αναπτυξιακού ρόλου του κοινωνικού τομέα της οικονομίας (Ο.Τ.Α., Συνεταιρισμών κλπ.).

4. Η υποβοήθηση και προώθηση των τοπικών αναπτυξιακών πρωτοβουλιών και των καινοτομιών, η ανάπτυξη του ανθρωπίνου δυναμικού, η διεύρυνση της τοπικής αγοράς εργασίας.
5. Η προστασία του περιβάλλοντος κατά την προώθηση της περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης.
6. Υποβοήθηση του προγραμματισμού ανάπτυξης της περιοχής.
7. Μέριμνα για βελτίωση-επέκταση τεχνικής και κοινωνικο-πολιτιστικής υποδομής της περιοχής.
8. Υποβοήθηση δημιουργίας προϋποθέσεων για την ενδογενή ανάπτυξη της περιοχής, μέσω βελτίωσης του επιπέδου ενημέρωσης των πολιτών και των τοπικών φορέων και μέσω βελτίωσης - προσέλκυσης ανθρώπινου δυναμικού.
9. Υποβοήθηση δημιουργίας προϋποθέσεων για την ανάληψη και υλοποίηση νέων παραγωγικών μονάδων και γενικότερα των αναπτυξιακών φορέων της περιοχής.
10. Προώθηση της ανάπτυξης και παράλληλα προστασία του περιβάλλοντος.
11. Η ανάληψη και εκπόνηση πάσης φύσεως μελετών τεχνικών έργων Δημοσίου, φυσικών ή νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου.
12. Η ανάληψη και σύνταξη σχεδίων και τεχνο-οικονομικών μελετών πάσης φύσεως έργων.
13. Η ανάληψη και σύνταξη σχεδίων και μελετών πάσης φύσεως έργων πρασίνου και προστασίας του περιβάλλοντος.
14. Η παραγωγή και εμπορία βιβλίων και λοιπών εντύπων.
15. Η διακίνηση και εμπορία τροφίμων προς εξυπηρέτηση ασθενέστερων οικονομικά ομάδων του κοινωνικού συνόλου.
16. Η υλοποίηση, διοίκηση και διαχείριση έργων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΣΠΑ, ή φορείς που ανήκουν στην εθνική αρχή συντονισμού.
17. Η υλοποίηση, διοίκηση και διαχείριση έργων που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, με διακρατικό ή εθνικό χαρακτήρα, καθώς και η συμμετοχή σε αντίστοιχα δίκτυα εθνικά ή διακρατικά.

Για την επίτευξη του σκοπού της η εταιρεία μπορεί: α) Να συνεργάζεται με οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο. Ειδικότερα μπορεί να συμμετέχει στο κεφάλαιο ή στη διοίκηση εταιρείας οιασδήποτε μορφής καθώς και κοινοπραξίας ελληνικής ή αλλοδαπής που επιδιώκουν τον αυτό ή παρεμφερή σκοπό. β) Να ιδρύει υποκαταστήματα, πρακτορεία και γραφεία στην Ελλάδα ή την αλλοδαπή. γ) Να παρέχει εγγυήσεις υπέρ τρίτων υπό τους

Οι Δημοτικές και Κοινοτικές Κοινοφελείς Επιχειρήσεις

περιορισμούς του άρθρου 23α Κ.Ν. 2190/1920, όπως τροποποιούμενος κάθε φορά ισχύει. δ) Να προβαίνει σε οποιαδήποτε δικαιοπραξία ή ενέργεια αναγκαία ή χρήσιμη για την επίτευξη του σκοπού της.

Οι λειτουργίες της Αναπτυξιακής Ανώνυμης Εταιρείας που μεταφέρθηκαν από την αμιγή

Οι αναγκαίες λειτουργίες που πρέπει να καλύπτει η Αναπτυξιακή Εταιρεία για την αποτελεσματική και αποδοτική επίτευξη των στόχων της είναι:

1. Επιτελική/τεχνική υποστήριξη του προγραμματισμού της ανάπτυξης της περιφέρειας, (υποβοήθηση των αρμόδιων φορέων για τη κατάρτιση τοπικών, νομαρχιακών, περιφερειακών ή ειδικών αναπτυξιακών προγραμμάτων, παρακολούθηση και υποστήριξη της υλοποίησης των προγραμμάτων, αξιολόγηση της διαδικασίας του προγραμματισμού κλπ.).
2. Εκπόνηση ή επίβλεψη εκπόνησης ή επίβλεψη εφαρμογής μελετών, οι οποίες μπορεί να αφορούν: χωροταξικές/πολεοδομικές/κοινωνικές/οικονομικές μελέτες, κλαδικές μελέτες για την περιφέρεια, μελέτες για την προστασία του περιβάλλοντος κ.ά..
3. Παροχή συμβουλών σε θέματα χρηματοδότησης, ανάπτυξης στελεχών, νομικά, πληροφόρησης, δημοσιότητας και δημοσίων σχέσεων.
4. Κατάρτιση-επιμόρφωση (σχεδιασμός/υλοποίηση/αξιολόγηση προγραμμάτων κατάρτισης/επιμόρφωσης).

Έδρα-Διάρκεια

Έδρα της εταιρείας είναι η πόλη των Πατρών του Νομού Αχαΐας. Η διάρκεια της εταιρείας ορίζεται για δεκαπέντε (15) χρόνια αρχίζει δε από την καταχώρηση του καταστατικού της στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών του Υπουργείου Εμπορίου και λήγει στην αντίστοιχη ημερομηνία συμπληρώσεως των δεκαπέντε (15) χρόνων.

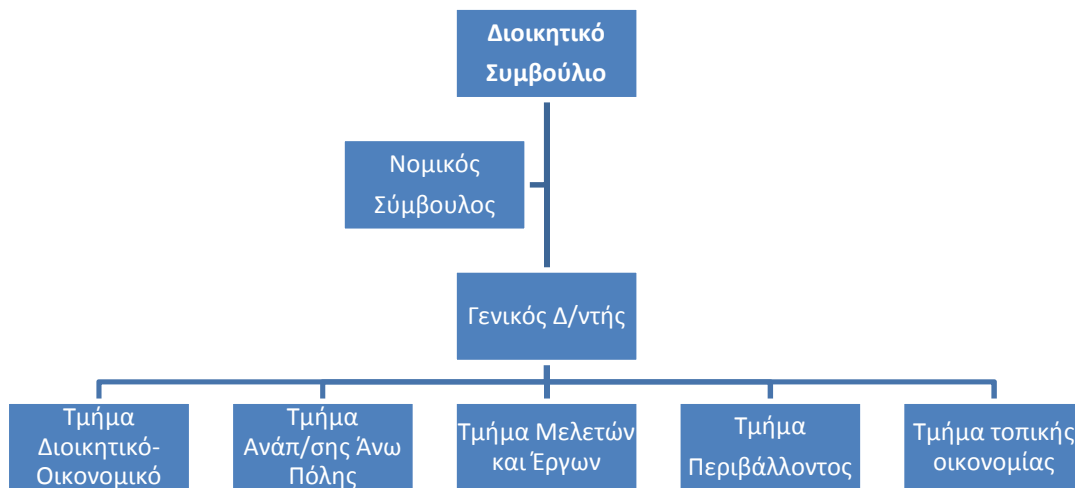
Διοίκηση

Το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας αποτελείται από εννέα (9) συμβούλους. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, μέτοχοι και μη μέτοχοι, μπορούν να επανεκλεγούν και είναι πάντοτε ελεύθερα ανακλητοί. Η εκλογή Διοικητικού Συμβουλίου ρυθμίζεται από τις διατάξεις του ν. 2190/1920, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του ν. 3463/2006.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων της εταιρείας για 4ετή θητεία (αντίστοιχη με την θητεία του Δημοτικού Συμβουλίου). Από τα μέλη αυτά τουλάχιστον τρεις (3) είναι αιρετοί εκπρόσωποι του Δήμου,

ένας (1) είναι εκπρόσωπος των εργαζομένων στην επιχείρηση, αφού αυτή απασχολεί περισσότερους από είκοσι (20) εργαζόμενους, υποδεικνυόμενος από τη γενική συνέλευση αυτών και ένας (1) είναι εκπρόσωπος κοινωνικού φορέα της περιοχής. Τα υπόλοιπα μέλη είναι δημότες ή κάτοικοι του Δήμου που έχουν πείρα ή γνώσεις σχετικές με το αντικείμενο της Επιχείρησης.

Εικόνα 2: Το οργανόγραμμα της Αναπτυξιακής Α.Ε.

Πηγή: Οικονομοτεχνική μελέτη για την Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Πατρέων (πρώην ΑΔΕΠ) σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/06), τεύχος Γ', σελ.69.

Περιουσία

Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ανέρχεται σε 687.550 ευρώ διαιρούμενο σε 68.755 κοινές μετοχές ονομαστικής αξίας δέκα ευρώ (€10) η καθεμία. Όλες οι μετοχές είναι ονομαστικές και δεν εισάγονται στο Χρηματιστήριο Αξιών.

Τα περιουσιακά στοιχεία που διαθέτει ο Δήμος Πατρέων στην Επιχείρηση είναι το μέρος των περιουσιακών στοιχείων της ΑΔΕΠ που παραμένουν στην Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία και αποτιμήθηκαν λογιστικά βάσει έκθεσης ορκωτού λογιστή-ελεγκτή, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2166/1993.

Συμβολή της Αναπτυξιακής Α.Ε. στην τοπική ανάπτυξη

Η δραστηριοποίηση της Αναπτυξιακής Α.Ε. στους τομείς που έχουν προαναφερθεί συμβάλλουν στην τοπική ανάπτυξη:

- Ενισχύει την τοπική αγορά μέσω της συνεργασίας με τις επιχειρήσεις της πόλης στο τομέα της απασχόλησης.
- Οι υποστηρικτικές δραστηριότητες προς το Δήμο της Πάτρας και τους γύρω Ο.Τ.Α. και οργανισμούς συμβάλλουν στη τοπική ανάπτυξη. Η ίδια η επιχείρηση αποτελεί σημαντικό μοχλό ανάπτυξης.
- Η ανάπτυξη δράσεων μέσω της εκπαίδευσης νέων και ανέργων σε νέες τεχνολογίες, εισάγει σε ένα βαθμό καινοτομία και τεχνογνωσία στην τοπική κοινωνία.
- Η δραστηριοποίηση επιχείρησης σε επιδοτούμενα προγράμματα συμβάλλει στην εξεύρεση και στην εισαγωγή πόρων στη τοπική κοινωνία και αγορά.

Μεταφορά προσωπικού

Από το σύνολο του προσωπικού που εργάζονταν στην αμιγή δημοτική επιχείρηση με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, μόνο πέντε (5) εργαζόμενοι παρέμειναν στην ΑΔΕΠ Α.Ε. και ένας (1) στην κοινωφελή επιχείρηση. Όλοι οι υπόλοιποι μεταφέρθηκαν με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου στο Δήμο Πατρέων και στα δημοτικά ν.π.δ.δ. (ΟΝΑΠ, ΔΟΥΠ, Δημοτική Βιβλιοθήκη, Δημοτικό Ωδείο). Σε αυτό το σημείο να προσθέσουμε ότι, τρεις με τέσσερεις εργαζόμενοι, από αυτούς που χαρακτηρίστηκαν ως πλεονάζον προσωπικό, εξακολουθούν να εργάζονται σιωπηρά για την κοινωφελή δημοτική επιχείρηση, έως ότου καλυφθούν οι ανάγκες της με νέο προσωπικό.

Τελικές παρατηρήσεις

Όπως προκύπτει από την έρευνα που διεξήχθη στο πλαίσιο αυτής της εργασίας η «Αναπτυξιακή Δημοτική Επιχείρηση Πάτρας» (ΑΔΕΠ) ήταν από τις πρώτες επιχειρήσεις που προχώρησε στη μετατροπή της σε νέες μορφές, σε εφαρμογή του νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων. Οι λόγοι που επέβαλαν την άμεση προσαρμογή της ήταν: α) να πάψει η δημοτική επιχείρηση να αποτελεί μηχανισμό πρόσληψης προσωπικού από το Δήμο και β) να συνεχιστεί η χρηματοδότηση από τα ευρωπαϊκά προγράμματα. Έχουν σχεδόν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες μετατροπής, όπως αυτές προβλέπονται από το νόμο και τώρα η Επιχείρηση βρίσκεται στη φάση χρηματοδότησης από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας» για τη δημιουργία του νέου διαδικτυακού της τόπου. Είναι επίσης, σε εξέλιξη η διαδικασία για την απόκτηση πιστοποίησης διαχειριστικής επάρκειας.

Η ανάπτυξη κοινωνικών δραστηριοτήτων από τη Κοινοφελή Δημοτική Επιχείρηση Πατρών και αναπτυξιακών δραστηριοτήτων από την Αναπτυξιακή Α.Ε. λειτουργεί συμπληρωματικά στις υπάρχουσες δομές του Δήμου και των νομικών του προσώπων ειδικότερα.

Οι δραστηριότητες, ιδιαίτερα εκείνες με προσανατολισμό στα θέματα της απασχόλησης βρίσκονται εγγύτερα με την ιδιωτική οικονομία. Οι συνεργατικές σχέσεις που αναπτύσσονται συμβάλλουν στην αύξηση της απασχόλησης των επιχειρήσεων και οδηγούν αντίστοιχα στη μείωση της ανεργίας.

Οι δύο νεοσυσταθείσες επιχειρήσεις έχουν τα μέσα και τη δυνατότητα να αναλάβουν δραστηριότητες για την υλοποίηση των σκοπών τους. Ωστόσο, ειδικά όσον αφορά στην ΑΔΕΠ Α.Ε., αν και της ανατίθενται έργα δε διατίθενται και τα απαραίτητα κονδύλια από τους ενδιαφερόμενους φορείς για την υλοποίησή τους. Πρόσφατα, για παράδειγμα, ανατέθηκε στην ΑΔΕΠ Α.Ε. από το Δήμο Πατρέων η ανάπλαση του Παναχαϊκού Όρους αλλά η Εταιρεία δεν έχει ακόμα λάβει τα αναγκαία κονδύλια για την πραγματοποίηση του έργου.

ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ (Κ.Ε.ΚΟΙ.Π.Η.Α.)

Το Νοέμβριο του 1991 ο Δήμος Ηρακλείου Αττικής, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου η οποία εγκρίθηκε από το Νομάρχη Ανατολικής Αττικής (ΦΕΚ τ. Β, 973/27.11.1991), συνέστησε αμιγή δημοτική επιχείρηση με την επωνυμία «Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας Ηρακλείου Αττικής», ως ίδιο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, το οποίο διέπονταν από τις διατάξεις των άρθρων 260-267, 270, 274 και 278 του π.δ. 323/1989 (Δ.Κ.Κ.).

Σκοπός της Επιχείρησης ήταν η παροχή υπηρεσιών που έχουν σκοπό την εξυπηρέτηση του κοινού με την κάλυψη των αναγκών των δημοτών και των κατοίκων του δήμου για παιδιά προσχολικής ηλικίας, καθώς και η αντιμετώπιση των ήδη σοβαρών προβλημάτων λειτουργίας του Βρεφονηπιακού Κέντρου και η απαλλαγή της Δημοτικής Επιχείρησης Τεχνικών Έργων από την πρόσθετη επιβάρυνση του προϋπολογισμού της.

Σύμφωνα με την υπ' αριθμό 165/2008 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Ηρακλείου Αττικής, όπως αυτή εγκρίθηκε από το Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής (ΦΕΚ τ. Β' 1684/21.8.2008, αποφασίστηκε η μετατροπή της αμιγούς δημοτικής επιχείρησης «Δημοτική επιχείρηση Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας Ηρακλείου Αττικής» σε κοινωφελή δημοτική επιχείρηση με την επωνυμία «Κοινωφελής Επιχείρηση Κοινωνικής Πρόνοιας Ηρακλείου Αττικής».

Οι λόγοι που επέβαλαν τη διάσπαση της αμιγούς δημοτικής επιχείρησης ήταν:

- α) Η προσαρμογή της Δ.Ε.Κ.ΚΟΙ.Π.Η.Α. στο καθεστώς λειτουργίας του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, και
- β) Η ανάγκη κάλυψης κοινωφελών αναγκών της πόλης.

Περιγραφή της Κοινωφελούς Επιχείρησης

Σύσταση-Επωνυμία

Συνιστάται, όπως ορίζεται στην απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Αττικής (ΦΕΚ τ. Β' 1684/21.8.2008), στο Δήμο Ηρακλείου Αττικής δημοτική κοινωφελής επιχείρηση με την επωνυμία «Κοινωφελής Επιχείρηση Κοινωνικής Πρόνοιας Ηρακλείου Αττικής» και σύντομο διακριτικό τίτλο «Κ.Ε.ΚΟΙ.Π.Η.Α.», ως ίδιο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, το οποίο διέπεται από τις διατάξεις του ν. 3463/06 και ειδικότερα των άρθρων 252-264 και 268-270.

Σκοπός

Για την ανάπτυξη του Δήμου Ηρακλείου Αττικής, ο σκοπός της «Κοινοφελούς Επιχείρησης Κοινωνικής Πρόνοιας Ηρακλείου Αττικής» είναι η οργάνωση λειτουργιών, δραστηριοτήτων και η παροχή υπηρεσιών που αναφέρονται μεταξύ των ακόλουθων τομέων:

α) Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης, στον οποίο περιλαμβάνεται ιδίως:

1. Η εφαρμογή πολιτικών ή η συμμετοχή σε δράσεις που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής και παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας, με την ίδρυση και λειτουργία δομών, όπως παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, κέντρων ημερήσιας φροντίδας, ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων και τη μελέτη και εφαρμογή σχετικών κοινωνικών προγραμμάτων.
2. Η εφαρμογή πολιτικών ή η συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα, που στοχεύουν στη μέριμνα, υποστήριξη και φροντίδα ευπαθών ομάδων με την παροχή υπηρεσιών υγείας και την προαγωγή ψυχικής υγείας, όπως λειτουργία δημοτικών ιατρείων, κέντρων αγωγής υγείας, υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρία, κέντρο ψυχικής υγείας, συμβουλευτικής στήριξης των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας και βίας κατά συνοικούντων προσώπων και κέντρων πρόληψης κατά εξαρτησιογόνων ουσιών.
3. Ο σχεδιασμός και εφαρμογή προγραμμάτων ή συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη παλιννοστούντων ομογενών, μεταναστών και προσφύγων στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας.
4. Η προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία τοπικών δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών που θα δραστηριοποιούνται για την επίτευξη στόχων και την υποβοήθηση του έργου της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης του Δήμου.

β) Οργάνωσης της τοπικής συγκοινωνίας.

γ) Εκπόνησης και εφαρμογής προγραμμάτων έρευνας και τεχνολογίας για την ανάπτυξη του Δήμου, καθώς και

δ) Κάθε άλλο αντικείμενο που έχει συνάφεια με το σκοπό της Επιχείρησης και αποσκοπεί στην υποστήριξη και ανάπτυξη του δημοτικού έργου και σε κάθε περίπτωση δεν έχει εμπορικό ή βιομηχανικό χαρακτήρα ούτε εμπίπτει στις κρατικές αρμοδιότητες, όπως Οι Δημοτικές και Κοινοτικές Κοινοφελείς Επιχειρήσεις

αυτές περιγράφονται στο άρθρο 75, παράγραφος 2 του ν. 3463/2006, που έχουν εκχωρηθεί στους Δήμους ή αυτές που εξαιρούνται, σύμφωνα με την υπ' αριθμό 77/19.12.2007 εγκύκλιο του ΥΠ.ΕΣ..

Έδρα-Διάρκεια

Ως έδρα της Επιχείρησης ορίζεται ο Δήμος Ηρακλείου Αττικής. Η διάρκεια της ορίζεται στα πενήντα (50) έτη, από την ημερομηνία δημοσίευσης της πράξης του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Αττικής στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Διοίκηση

Η «Κοινοφελής Επιχείρηση Κοινωνικής Πρόνοιας Ηρακλείου Αττικής» διοικείται από επταμελές (7) Διοικητικό Συμβούλιο, που ορίζεται από το Δημοτικό Συμβούλιο (άρθρο 255, παρ. 1 του ν. 3463/2006) μαζί με τους αναπληρωτές του. Το Διοικητικό Συμβούλιο απαρτίζεται από τέσσερεις (4) αιρετούς εκπροσώπους του Δήμου (ένας από τη μειοψηφία), έναν (1) εκπρόσωπο των εργαζομένων στην Επιχείρηση, όταν αυτή απασχολεί περισσότερους από 20 εργαζομένους, ένα (1) δημότη με γνώση ή επαγγελματική εμπειρία συναφή με το αντικείμενο δραστηριότητας της Επιχείρησης και έναν (1) εκπρόσωπο κοινωνικού φορέα της περιοχής. Όταν δεν προκύπτει εκπρόσωπος των εργαζομένων, λόγω μη απασχόλησης προσωπικού περισσότερων των είκοσι ατόμων στην δημοτική επιχείρηση, τότε στη θέση του ορίζεται ένας (1) επιπλέον δημότης.

Περιουσία

Οι πόροι-πηγές εσόδων της Κοινοφελούς Επιχείρησης Κοινωνικής Πρόνοιας Ηρακλείου Αττικής είναι:

1. Έσοδα από χρηματοδοτήσεις του Δήμου για τις δραστηριότητες και τις παρεχόμενες υπηρεσίες, με βάση τα διετή προγράμματα δράσης της Επιχείρησης (άρθρο 259 του ν. 3463/2006)
2. Έσοδα από αποδέκτες των προσφερόμενων από την Επιχείρηση υπηρεσιών.
3. Επιχορηγήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο.
4. Έσοδα από ενισχύσεις από νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου.
5. Έσοδα από αναθέσεις υλοποίησης εθνικών και ευρωπαϊκών προγραμμάτων και κοινοτικών πρωτοβουλιών, καθώς και έσοδα από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία και τις Ευρωπαϊκές Τράπεζες και τα ειδικά προγράμματα αυτών.
6. Έσοδα από Προγραμματικές Συμβάσεις.
7. Έσοδα από εισφορές, δωρεές διαφόρων τύπων και κληροδοτήματα.

8. Δάνεια από τράπεζες και πιστωτικούς οργανισμούς της Ελλάδος ή και κάθε κράτους-μέλους της Ε.Ε. και τις τράπεζες και τα ταμεία της Ε.Ε..
9. Αύξηση κεφαλαίου της Επιχείρησης. Πρέπει εδώ να σημειώσουμε, ότι σύμφωνα με το καταστατικό της, το μετοχικό κεφάλαιο της Επιχείρησης αυξήθηκε κατά 1.000.000,00 ευρώ.
10. Έσοδα από λοιπές πηγές.

Λύση της Επιχείρησης

Η Επιχείρηση μπορεί να λυθεί πριν την πάροδο της διάρκειάς της με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του και πράξη του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, που δημοσιεύεται στη Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με την ίδια διαδικασία λύεται η Επιχείρηση υποχρεωτικά, εάν καταστεί ανενεργός για χρονικό διάστημα άνω των δυο (2) ετών. Τη λύση της Επιχείρησης ακολουθεί η εκκαθάριση αυτής. Μετά την εκκαθάριση της Επιχείρησης όσα περιουσιακά στοιχεία απομένουν περιέρχονται στο Δήμο. Η εκκαθάριση γίνεται από εκκαθαριστές που ορίζει το Δημοτικό Συμβούλιο.

Η συγκρότηση, η λειτουργία και οι αρμοδιότητες των οργάνων διοίκησης, η οργάνωση, η λειτουργία, η διαχείριση και η εποπτεία της Επιχείρησης διέπονται από τις σχετικές με τις δημοτικές επιχειρήσεις διατάξεις του ν. 3463/2006.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, όπως αυτά προβλέπονται στο καταστατικό της Επιχείρησης, προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Προϋπολογισμού του Δήμου Ηρακλείου Αττικής ύψους 1.000.000 ευρώ για το οικονομικό έτος 2008.

Μεταφορά προσωπικού

Σύμφωνα με την υπ' αριθμό 165/2008 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου για τροποποίηση της συστατικής πράξης της Δ.Ε.Κ.ΚΟΙ.Π.Η.Α., σε εφαρμογή των άρθρων 254, 268 και 269 του ν. 3463/2006, το προσωπικό που δεν παρέχει ειδικευμένες υπηρεσίες για τη λειτουργία των Βρεφονηπιακών Σταθμών κρίθηκε ως πλεονάζον. Με την υπ' αριθμό 213/19-9-2008 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου οι 57 πλεονάζοντες εργαζόμενοι από την κοινωφελή δημοτική επιχείρηση με την επωνυμία Κ.Ε.ΚΟΙ.Π.Η.Α. μεταφέρονται στο Δήμο ή στα ν.π.δ.δ. και καταλαμβάνουν προσωρινές προσωποπαγείς θέσεις εργασίας.

Τελικές παρατηρήσεις

Η «Κοινοφελής Επιχείρηση Κοινωνικής Πρόνοιας Ηρακλείου Αττικής» βρίσκεται ακόμα σε διαδικασία μετατροπής, καθώς δεν έχουν ολοκληρωθεί όλες οι διαδικασίες που προβλέπει ο νόμος.

Από τα στοιχεία της έρευνας η οποία διεξήχθη στο πλαίσιο αυτής της εργασίας διαπιστώθηκε ότι το πλεονάζον προσωπικό, αν και έχει ληφθεί απόφαση για τη μεταφορά του, στην παρούσα φάση εξακολουθεί να εργάζεται στην Επιχείρηση. Το προσωπικό αυτό καταλαμβάνει νευραλγικές θέσεις μέσα στην Επιχείρηση, όπως στο λογιστήριο, στην κουζίνα κ.α., οπότε αν αυτοί οι εργαζόμενοι τελικά αποφασίσουν να εργαστούν για το Δήμο θα δημιουργηθούν σημαντικά προβλήματα για την καθημερινή λειτουργία της Επιχείρησης.

Επιπλέον, αν και στην Επιχείρηση έχουν ανατεθεί δραστηριότητες, οι οποίες είναι συναφείς με τους οριζόμενους εκ του νόμου ως σκοπών της, η Κ.Ε.ΚΟΙ.Π.Η.Α. σήμερα λειτουργεί και εποπτεύει μόνο δυο βρεφονηπιακούς σταθμούς στην περιοχή του Ηρακλείου Αττικής.

Αξίζει πάντως να σημειωθεί ότι οι Βρεφονηπιακοί Σταθμοί που λειτουργούν μέσω της Δημοτικής Επιχείρησης αποτελούν πρότυπους σταθμούς και επιτελούν υποδειγματικό από κάθε άποψη έργο και κατατάσσονται ανάμεσα στους άρτιους, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, χώρους προσχολικής φροντίδας και αγωγής.

**ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΧΑΪΑΣ – ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ
ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Ο.Τ.Α. (Κ.Τ.Α.Δ.Α. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε.)**

Το Μάιο του 1995 συστήθηκε σε συμβολαιογράφο του Δήμου Δύμης στην Κάτω Αχαΐα, η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Κέντρο Τοπικής Ανάπτυξης Δυτικής Αχαΐας-Αναπτυξιακή Εταιρεία Τοπικής Αυτοδιοίκησης» (Κ.Τ.Α.Δ.Α. Α.Ε.).

Με την υπ' αριθμό 18 απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης της Κ.Τ.Α.Δ.Α. Α.Ε., όπως αυτή εγκρίθηκε από το Νομάρχη Αχαΐας και καταχωρήθηκε στο μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών της Νομαρχίας (ΦΕΚ 8067/23.7.2008, τεύχος ΑΕ-ΕΠΕ) αποφασίστηκε η τροποποίηση του καταστατικού της Εταιρείας ώστε να εναρμονιστεί με το νέο Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων ν. 3463/2006.

Σύμφωνα με το νέο καταστατικό ιδρύεται Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α. με την επωνυμία «Κέντρο Τοπικής Ανάπτυξης Δυτικής Αχαΐας - Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α.», με διακριτικό τίτλο «Κ.Τ.Α.Δ.Α.- Αναπτυξιακή Α.Ε.».

Σκοπός

Σκοπός της Εταιρείας είναι:

- α) Η συμβολή στην ανάπτυξη του Νομού Αχαΐας.
- β) Η υλοποίηση και διαχείριση Εθνικών και Κοινοτικών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων και Πρωτοβουλιών.
- γ) Ο συντονισμός πολιτικών και προγραμμάτων στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης και αειφόρου ανάπτυξης του Νομού Αχαΐας.
- δ) Η συνεργασία με άλλους φορείς σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.
- ε) Η συμμετοχή σε άλλες εταιρείες αναπτυξιακών σκοπών αντίστοιχων ή συναφών με εκείνους που περιγράφονται στο άρθρο 252 παρ. 3β του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006).
- ζ) Η συμμετοχή της σε προγράμματα ή η εφαρμογή σχετικών πολιτικών σε διαδημοτικό ή σε ευρύτερο γεωγραφικό χώρο.

Συγκεκριμένα, οι ανωτέρω σκοποί εξειδικεύονται στις ακόλουθες δραστηριότητες:

- Επιστημονική και τεχνική στήριξη Ο.Τ.Α., των ενώσεών τους, αλλά και όλων των φορέων που συμβάλλουν στην ανάπτυξη καθώς και της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης.

- Σχεδιασμός, προετοιμασία, σύνταξη και υλοποίηση σχεδίων/μελετών/έργων/προγραμμάτων, για την ανάπτυξη της Αχαΐας με προοπτική την ένταξη για χρηματοδότηση σε εθνικά ή άλλα ευρωπαϊκά προγράμματα ή πρωτοβουλίες.
- Εφαρμογή του κοινοτικού και εθνικού δικαίου σε ζητήματα εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων, που συνδέονται με τους σκοπούς της Εταιρείας. Ειδικότερα, η Εταιρεία είναι δυνατόν ως Αναθέτουσα Αρχή να αναλαμβάνει και να εκπονεί για λογαριασμό δημοσίων κρατικών ή αποκεντρωμένων νομικών υπηρεσιών μελέτες και να παρέχει συναφείς υπηρεσίες, που συνδέονται με δράσεις χρηματοδοτούμενες από εθνικούς ή και κοινοτικούς πόρους. Επιπλέον, η Εταιρεία μπορεί να δρα ως Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης, αξιοποιώντας τις θεσμικές δυνατότητες που παρέχει το θεσμικό πλαίσιο.
- Προώθηση της επιχειρηματικής, οικονομικής και γενικότερα βιώσιμης ανάπτυξης του Νομού Αχαΐας.
- Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης.
- Ανάπτυξη δραστηριοτήτων και προώθησης των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών στον τομέα της ενέργειας.
- Διαχείριση της τεχνογνωσίας και διάχυσή της στην αυτοδιοίκηση και στους τοπικούς συντελεστές ανάπτυξης.
- Ενημέρωση και υποστήριξη τελικών δικαιούχων δράσεων ή έργων.
- Σχεδιασμός προτύπων, προδιαγραφών και μεθοδολογιών για την προβολή του Νομού Αχαΐας.
- Σχεδιασμός προγραμμάτων/δράσεων υποστήριξης και ενίσχυσης του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής του νομού.
- Συνεργασία με κάθε δημόσια υπηρεσία, νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, οργανισμούς, ιδρύματα εσωτερικού ή εξωτερικού που σκοπό έχουν την έρευνα και βελτίωση όλων των προϋποθέσεων ανάπτυξης της περιοχής.
- Ανάπτυξη δικτύου διακρατικών συνεργασιών για την προώθηση των στόχων της εταιρείας και την κάλυψη των αναγκών των προγραμμάτων που υλοποιούνται από αυτήν.

- Συμμετοχή σε δίκτυα ανταλλαγής εμπειριών τόσο με την τοπική αυτοδιοίκηση, τους τοπικούς φορείς και τις αναπτυξιακές εταιρείες, όσο και σε συνεργασία με αντίστοιχους φορείς της χώρας και ευρύτερα της Ευρώπης.
- Προγραμματισμός, σχεδιασμός και υλοποίηση με ίδια μέσα ή μέσω τρίτων, ενεργώντας για λογαριασμό φορέων του δημοσίου, φορέων κοινωνικού και ιδιωτικού τομέα των περιοχών, προγραμμάτων κατάρτισης και ανάπτυξης της αγοράς εργασίας και της απασχόλησης της περιοχής.
- Αξιοποίηση και ανάπτυξη των τεχνολογιών για την εκπλήρωση των παραπάνω σκοπών.
- Η στελέχωση και λειτουργία τουριστικού γραφείου, η τουριστική προβολή και προώθηση της περιοχής σε συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλους φορείς.
- Η πολιτιστική ανάπτυξη της περιοχής σε συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και πολιτιστικούς φορείς.

Η Εταιρεία μπορεί να εκπληρώσει όλους τους παραπάνω σκοπούς αναλαμβάνοντας συναφή έργα, εργασίες ή παρέχοντας τις ανάλογες υπηρεσίες.

Σε αυτό το σημείο πρέπει να τονίσουμε ότι, μετά τη μετατροπή της Εταιρείας οι αναθέσεις εργασιών των Δήμων προς την Εταιρεία θα έχουν ως ανώτατο όριο το ποσό των 150.000 €.

Έδρα-Διάρκεια

Έδρα της Εταιρείας ορίζεται ο Δήμος Δύμης στην Κάτω Αχαΐα του νομού Αχαΐας.

Η διάρκεια της Εταιρείας είναι τα 50 χρόνια και αρχίζει από την καταχώρηση στο Μητρώο Α.Ε. της Νομαρχίας Αχαΐας της εγκριτικής απόφασης της άδειας σύστασής της. Η διάρκεια της Εταιρείας μπορεί να παραταθεί μετά από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων με την προϋπόθεση ότι η απόφαση αυτή θα ληφθεί πριν τη λήξη του χρόνου διάρκειας της Εταιρείας.

Διοίκηση

Η Εταιρεία διοικείται από το Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο αποτελείται από δεκαπέντε (15) μέλη με τετραετή θητεία. Το Διοικητικό Συμβούλιο εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση και τα μέλη του είναι πάντοτε επανεκλέξιμα.

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο για τη διοίκηση και εκπροσώπηση της Εταιρείας και τη διαχείριση της περιουσίας της και την εν γένει επιδίωξη των σκοπών της. Αποφασίζει για όλα γενικά τα ζητήματα που αφορούν την Εταιρεία, μέσα στα πλαίσια του

Οι Δημοτικές και Κοινοτικές Κοινοφελείς Επιχειρήσεις

εταιρικού σκοπού, με εξαίρεση εκείνα που σύμφωνα με το νόμο ή το καταστατικό ανήκουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης.

Εταιρικό Κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ορίζεται σε 262.416 ευρώ και διαιρείται σε 2.982 μετοχές ονομαστικής αξίας 88 ευρώ, η καθεμία.

Οι μετοχές της Εταιρείας είναι κοινές και ονομαστικές. Είναι, επίσης, αδιαίρετες και η Εταιρεία αναγνωρίζει ένα μόνο κύριο της καθεμιάς.

Κάθε μετοχή δεν παρέχει κανένα άλλο οικονομικό δικαίωμα στον κάτοχό της, εκτός από την αξίωσή του στο κατά το καταστατικό διανεμόμενο μέρισμα και σε περίπτωση διάλυσης της Εταιρείας, σ' αυτό που αναλογεί μετά την εκκαθάριση της περιουσίας.

Τελικές Παρατηρήσεις

Η μετατροπή της Εταιρείας από Ανώνυμη Εταιρεία σε Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ήταν αναγκαία για λόγους βιωσιμότητάς της. Η Εταιρεία έπρεπε να μετατραπεί προκειμένου να συνεχίσει να υφίσταται στο νέο επιχειρησιακό περιβάλλον, που εισάγει για τις δημοτικές και κοινοτικές επιχειρήσεις ο νέος Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων.

Από την ανάλυση της παραπάνω μελέτης περίπτωσης παρατηρούμε ότι η διαδικασία μετατροπής μιας ανώνυμης εταιρείας σε αναπτυξιακή ανώνυμη εταιρεία του ν. 3463/2006 διαφέρει από αυτή που ακολουθείται για τη μετατροπή μιας αμιγούς επιχείρησης σε ανάλογη νομική μορφή.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2190/1920, όπως αυτός ισχύει, απαιτείται καταστατικό με τύπο συμβολαιογραφικού εγγράφου, απόφαση του οικείου Νομάρχη, καταχώρηση στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών που τηρείται στην οικεία Νομαρχία καθώς και δημοσίευση/ καταχώρηση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΜΕΡΟΣ 3^ο: ΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΑΝ ΤΜΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ

Στο πλαίσιο της διαδικασίας εκσυγχρονισμού της οργάνωσης και λειτουργίας της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης και με απώτερο σκοπό τη δημιουργία μόνιμων δομών προγραμματισμού, υλοποίησης και παρακολούθησης των αποτελεσμάτων της δράσης των Ο.Τ.Α., θεσπίστηκε για πρώτη φορά, με τα άρθρα 203-207 του νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Κ.Δ.Κ.), η υποχρέωση εκπόνησης επιχειρησιακών προγραμμάτων από τους Ο.Τ.Α..

Ειδικότερα, η σύνταξη επιχειρησιακών προγραμμάτων από τους Ο.Τ.Α., αποσκοπεί στην εισαγωγή μόνιμων εσωτερικών διαδικασιών και συστημάτων προγραμματισμού στην πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση. Στόχος είναι η διαδικασία του προγραμματισμού, της παρακολούθησης και της μέτρησης των αποτελεσμάτων των δράσεων του Ο.Τ.Α., να αποτελέσει μια σταθερή εσωτερική λειτουργία και διαδικασία, στην οποία θα συμμετέχει σε όλες τις φάσεις, με συγκεκριμένο ρόλο, το ανθρώπινο δυναμικό του.

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα των Ο.Τ.Α. συνιστά ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής και οργανωτικής - λειτουργικής ανάπτυξης, σε εναρμόνιση με τις κατευθύνσεις αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Δηλαδή αφορά όχι μόνο στις υποδομές και στις τοπικές επενδύσεις, αλλά και στη βελτίωση της υφιστάμενης οργάνωσης και λειτουργίας των Ο.Τ.Α., στο πλαίσιο του γενικότερου περιβάλλοντος στο οποίο δρουν, μεριμνώντας για τη βελτίωση της διαβίωσης των πολιτών και την παροχή ποιοτικότερων υπηρεσιών.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα των Δήμων

Υποχρέωση εκπόνηση επιχειρησιακών προγραμμάτων σύμφωνα με το άρθρο 204 Κ.Δ.Κ. έχουν:

α) Οι Δήμοι με πληθυσμό άνω των δέκα χιλιάδων (10.000) κατοίκων και Δήμοι πρωτευουσών νομών.

β) Οι Δήμοι που προέρχονται από εθελούσια συνένωση σύμφωνα με το άρθρο 3 του Κ.Δ.Κ..

γ) Οι Δήμοι, οι Κοινότητες και οι Σύνδεσμοι που καλύπτουν τις προϋποθέσεις, οι οποίες καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.

δ) Μπορούν επίσης, να εκπονούν επιχειρησιακά προγράμματα εκουσίως και άλλοι Δήμοι ή Κοινότητες με απόφαση του οικείου Ο.Τ.Α..

Ο αριθμός των υπόχρεων Δήμων για την εκπόνηση επιχειρησιακού προγράμματος στο σύνολο της χώρας ανέρχεται σε 230.

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα καταρτίζεται από το Δημοτικό Συμβούλιο στο πρώτο εξάμηνο της δημοτικής περιόδου και καλύπτει το σύνολο των δράσεων τοπικής ανάπτυξης, καθώς και οργάνωσης των υπηρεσιών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Πρόκειται για ένα τετραετές πρόγραμμα στο οποίο καθαρίζονται οι στρατηγικοί στόχοι, οι προτεραιότητες της τοπικής ανάπτυξης, καθώς και η οργάνωση των υπηρεσιών των Ο.Τ.Α. και των επιχειρήσεών τους, με παράλληλη εξειδίκευση των δράσεων της τετραετίας για την επίτευξη των στόχων.

Συμπεριλαμβάνει όλες τις δράσεις των δημοτικών ή κοινοτικών κοινωφελών επιχειρήσεων, των δημοτικών ή κοινοτικών ανωνύμων εταιρειών, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και των δημοτικών ή κοινοτικών ιδρυμάτων τους, εφόσον οι σχετικές αποφάσεις των οργάνων διοίκησής τους έχουν εγκριθεί από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα, μετά τον έλεγχο νομιμότητας για την τήρηση της διαδικασίας κατάρτισής του από την Περιφέρεια, εξειδικεύεται σε Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και διακεκριμένα Ετήσια Προγράμματα Δράσης των δημοτικών ή κοινοτικών κοινωφελών επιχειρήσεων, των δημοτικών ή κοινοτικών ανωνύμων εταιρειών, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και των δημοτικών ή κοινοτικών ιδρυμάτων τους. Αντίστοιχη ετήσια εξειδίκευση απαιτείται και για το επιχειρησιακό πρόγραμμα των Συνδέσμων.

Στο Ετήσιο Πρόγραμμα δράσης προσδιορίζονται οι δράσεις ή τμήματα πολυετών δράσεων του επιχειρησιακού προγράμματος, που θα υλοποιηθούν από τις υπηρεσίες του Ο.Τ.Α. και των νομικών του προσώπων τα οποία καταρτίζονται κάθε έτος της δημοτικής περιόδου, μαζί με τον ετήσιο προϋπολογισμό αυτών. Ο ετήσιος προϋπολογισμός του Δήμου και των νομικών του προσώπων καλύπτει τις δράσεις που προβλέπονται στο αντίστοιχο ετήσιο πρόγραμμα δράσης. Δράσεις ωστόσο, υλοποιούνται μόνον εφόσον περιλαμβάνονται στο Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης και καλύπτονται από τον προϋπολογισμό.

Ως εκ τούτου, επειδή το επιχειρησιακό πρόγραμμα έχει πολυτομεακό χαρακτήρα, με μεγάλο εύρος θεματικού αντικειμένου, αντίστοιχο του φάσματος των θεμάτων που απασχολούν καθημερινά τις δημοτικές αρχές ενώ παράλληλα, καλύπτει όλο το φάσμα αρμοδιοτήτων ενός Ο.Τ.Α. και εν δυνάμει το σύνολο των τοπικών υποθέσεων, η εκπόνησή του απαιτεί τη συμμετοχή τόσο των αιρετών και υπηρεσιακών στελεχών των Ο.Τ.Α. όσο και

Οι Δημοτικές και Κοινοτικές Κοινωφελείς Επιχειρήσεις

τις τοπικής κοινωνίας, όπως αυτή εκφράζεται μέσα από τους μεμονωμένους δημότες αλλά και τους κοινωνικούς και οικονομικούς φορείς. Μ' αυτόν τον τρόπο, το όραμα της εκάστοτε δημοτικής αρχής μπορεί να γίνει ρεαλιστικό και η τοπική και εσωτερική ανάπτυξη του Ο.Τ.Α. να εναρμονιστεί με τις κατευθύνσεις του περιφερειακού και εθνικού αναπτυξιακού σχεδιασμού.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δημοτικών ή Κοινοτικών Επιχειρήσεων

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω, οι δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις υποχρεούνται να εκπονήσουν επιχειρησιακά προγράμματα για τον προγραμματισμό των δράσεών τους. Τα προγράμματα αυτά θα αποτελέσουν στη συνέχεια μέρος του επιχειρησιακού προγράμματος του Δήμου.

Υποχρέωση εκπόνησης έχουν, σύμφωνα με το άρθρο 204 του Κ.Δ.Κ. οι δημοτικές ή κοινοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις και οι δημοτικές ή κοινοτικές ανώνυμες εταιρείες. Η αναφορά στις ανώνυμες εταιρείες αφορά κυρίως στις μονομετοχικές διότι μόνο αυτές μπορούν να χρηματοδοτηθούν από τον οικείο Ο.Τ.Α..

Με βάση τα σχετικά άρθρα του νέου Κ.Δ.Κ., το πρόγραμμα δράσης της κοινωφελούς επιχείρησης περιλαμβάνει συνοπτικά τα εξής:

- τους συγκεκριμένους στόχους της επιχείρησης για την επόμενη διετία.
- τα αναγκαία μέσα για την πραγματοποίησή τους.
- τους σχετικούς προϋπολογισμούς, με την ανάλογη χρηματοδότηση.

Συγκεκριμένα :

1. Περιγραφή και ανάλυση των δραστηριοτήτων που θα υλοποιήσει και των υπηρεσιών που θα παρέχει η επιχείρηση, κατά τη διετή περίοδο και αιτιολόγηση της σύνδεσής τους με τις αρμοδιότητες και τις λειτουργίες του Ο.Τ.Α. που τη συνέστησε.
2. Ανάλυση των παραπάνω δραστηριοτήτων σε φυσικό αντικείμενο και κατανομή τους μέσα στη διετία.
3. Κοστολόγηση των δραστηριοτήτων και υπηρεσιών σε ετήσια βάση (προϋπολογισμοί επενδύσεων και λειτουργικών εξόδων).
4. Υπολογισμός των εσόδων της επιχείρησης (πωλήσεις, παροχή υπηρεσιών, επιχορηγήσεις, αποζημιώσεις για παροχή υπηρεσιών) και ειδικά των εσόδων που προκύπτουν από τις συγκεκριμένες δραστηριότητες σε ετήσια βάση.

5. Δημιουργία Πίνακα Χρηματοδότησης του Δήμου κατ' έτος με βάση την κοστολόγηση και τον υπολογισμό των εσόδων. Ανάλυση επίσης του προγράμματος χρηματοδότησης σε ετήσια βάση, ανάλογα με την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και των παρεχόμενων υπηρεσιών της επιχείρησης.
6. Περιγραφή του διετούς ταμιακού προγράμματος (χρηματικές εισροές και εκροές καθώς και η χρηματοδότηση από τον Ο.Τ.Α.).
7. Πρόβλεψη της διαδικασίας εκτέλεσης του προγράμματος χρηματοδότησης, των οργάνων παρακολούθησης αυτού και της εκτέλεσης της σύμβασης που συνάπτεται με το δήμο ή την κοινότητα.

Κατ' αναλογία με το επιχειρησιακό πρόγραμμα των Ο.Τ.Α., το επιχειρησιακό πρόγραμμα των επιχειρήσεων διακρίνεται σε Ετήσια Προγράμματα Δράσης, που προκύπτουν από την κατ' έτος εξειδίκευση του επιχειρησιακού προγράμματος. Το ετήσιο πρόγραμμα δράσης μπορεί να περιλαμβάνει και νέες δράσεις, οι οποίες δεν έχουν προβλεφθεί στο επιχειρησιακό πρόγραμμα, εφόσον εντάσσονται στη στρατηγική και στις αναπτυξιακές προτεραιότητες του Δήμου.

Το ετήσιο πρόγραμμα δράσης των επιχειρήσεων του Δήμου καταρτίζεται από τον Πρόεδρο και εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο αυτών.

Ειδικά σε ό,τι αφορά στις δράσεις των δημοτικών επιχειρήσεων, που είναι σε φάση προσαρμογής τους στο νέο θεσμικό πλαίσιο του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, τουλάχιστον ο οικονομικός τους προϋπολογισμός και οι επιπτώσεις που θα έχει η προσαρμογή στη γενικότερη δράση του Ο.Τ.Α. θα πρέπει να συμπεριληφθούν στο επιχειρησιακό πρόγραμμα του Ο.Τ.Α., αφού αποτελούν τμήμα της οργάνωσής του.

Αν και δεν ορίζεται ρητά το επιχειρησιακό πρόγραμμα θα πρέπει να περιλαμβάνει και τις δράσεις των Δ.Ε.Υ.Α., όπου υφίστανται, εφόσον πρόκειται για ν.π.ι.δ. με κοινωφελή χαρακτήρα. Θα πρέπει επίσης, να περιλαμβάνει και τις δράσεις των Επιχειρήσεων Ραδιοφωνίας-Τηλεόρασης, με κριτήριο το έργο που επιτελούν για την πληροφόρηση του δημότη και εφόσον χρηματοδοτούνται από τον οικείο Ο.Τ.Α..

Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειώσουμε ότι για τις κοινωφελείς επιχειρήσεις το διετές πρόγραμμα δράσης αποτελεί στην ουσία και το επιχειρησιακό τους πρόγραμμα. Στην πραγματικότητα όμως, το διετές πρόγραμμα δράσης περιλαμβάνει μόνο τις δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από τον Ο.Τ.Α.. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να συμπληρώνεται από επιπλέον στοιχεία, που θα αφορούν τις δράσεις που χρηματοδοτούνται από τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα και άλλες πηγές. Επίσης, σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση 18183/

2.4.2007 τα διετή προγράμματα δράσης των κοινωφελών επιχειρήσεων του άρθρου 259 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων υποκαθιστούν τα αντίστοιχα ετήσια προγράμματα δράσης.

Σημασία των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων για το Δήμο

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα ορίζει επακριβώς τις δραστηριότητες που έχει εκτελέσει ο Δήμος στο πλαίσιο των θεσμοθετημένων δραστηριοτήτων του και έτσι προσφέρει μία ακριβέστατη εικόνα της τρέχουσας κατάστασης, καθιστώντας σαφέστερους τους στόχους καθώς και την καλύτερη διαδρομή για να επιτευχθούν.

Αποτελεί επίσης, μια ολοκληρωμένη στρατηγική αντιμετώπισης των τοπικών προβλημάτων αποφεύγοντας τις αποσπασματικές ενέργειες. Καλύπτει όλες τις πτυχές της πόλης και εξυπηρετεί το σύνολο των αναγκών που προκύπτουν.

Ως εκ τούτου, το επιχειρησιακό πρόγραμμα των επιχειρήσεων εντάσσεται στη συνολική στρατηγική και πολιτική του Δήμου. Μέσα από αυτό εντοπίζονται τυχόν επικαλύψεις με άλλες δράσεις αλλά και πιθανά προβλήματα. Ο Ο.Τ.Α. λοιπόν, έχει τη δυνατότητα να αναθεωρήσει τη στρατηγική του και να επαναπρογραμματίσει τις δράσεις του, ώστε να μην υπάρχουν παράλληλες δομές στο Δήμο.

Σε κάποιες περιπτώσεις που εντοπίζονται προβλήματα σε ένα νομικό του πρόσωπο μπορεί να απαιτείται αύξηση της χρηματοδότησης ή η δημιουργία νέων δράσεων για την αποσυμφόρηση κάποιου φορέα. Όλα όμως αυτά είναι δυνατόν να εντοπιστούν μόνο μέσω των επιχειρησιακών προγραμμάτων και ειδικότερα μέσω των ετήσιων προγραμμάτων δράσης.

Τα επιχειρησιακά προγράμματα των επιχειρήσεων αποτελούν επίσης, ένα μέσο για την αποδοτικότερη κατανομή και αξιοποίηση των περιορισμένων πόρων του Ο.Τ.Α. αφού εντοπίζονται οι πραγματικές ανάγκες και αποφεύγεται η σπατάλη αυτών. Η ορθολογική οικονομική διαχείριση ενός Ο.Τ.Α. αποτελεί βασική παράμετρο επιτυχίας της στρατηγικής του αφού μέσω αυτής καθορίζονται οι δράσεις που τελικά θα υλοποιηθούν.

Ο επιχειρησιακός προγραμματισμός βελτιώνει την εσωτερική οργάνωση του Δήμου προσανατολίζοντας τις εσωτερικές λειτουργίες σε νέα πρότυπα εργασίας και εισάγοντας νέες τεχνικές και μεθοδολογίες. Λειτουργεί συνεκτικά και συντονίζει τις επιμέρους δράσεις του οργανισμού αλλά και των επιμέρους νομικών του προσώπων.

Η κατάρτιση επιχειρησιακών προγραμμάτων από τους επιμέρους φορείς ενισχύει την εμπλοκή και τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων σε κάθε πολιτική, εκφράζοντας

τις πραγματικές ανάγκες και επιθυμίες του τοπικού πληθυσμού και αποτελεί μέσο δημοκρατικού προγραμματισμού.

Τέλος, ένα επιχειρησιακό πρόγραμμα εισάγει τεχνικές ποσοτικοποίησης των στόχων, με αποτέλεσμα να αναφέρεται σε μετρήσιμα και ταυτόχρονα ελεγχόμενα στοιχεία τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε βάθος χρόνου για τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας των δράσεων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το προϊσχύσαν καθεστώς των επιχειρήσεων των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. έχει προκαλέσει αρκετές δυσλειτουργίες και σε κάποιες περιπτώσεις έχει οδηγήσει σε αδιέξοδα την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Τα φαινόμενα κακοδιοίκησης στους Ο.Τ.Α. επεκτάθηκαν και στις επιχειρήσεις τους αξιοποιώντας τους ευέλικτους όρους λειτουργίας αυτών. Ο θεσμός των επιχειρήσεων πολλές φορές χρησιμοποιήθηκε ως μηχανισμός πρόσληψης προσωπικού στο χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ο συνδυασμός της έλλειψης στρατηγικής σε ό,τι αφορά στην πολιτική πρόσληψης και αξιοποίησης προσωπικού και της απουσίας αναπτυξιακής προοπτικής, έχουν μετατρέψει ορισμένες, τουλάχιστον, από τις επιχειρήσεις αυτές, σε εστία καχεξίας και οικονομικής αιμορραγίας για τους Ο.Τ.Α.. Οι υπέρχρεες και ζημιογόνες αυτές επιχειρήσεις συντηρούνται, στην ουσία, με έκτακτες επιχορηγήσεις που «παίρνουν» μέσα από το Δήμο που τις έχει συστήσει, αποστερώντας τον έτσι από σημαντικούς πόρους.

Με τα δεδομένα αυτά, οι αντίστοιχοι Ο.Τ.Α. έχουν φτάσει στο σημείο αφενός να μην μπορούν πλέον ν' ανταποκριθούν στο κόστος της μισθοδοσίας και στις λοιπές λειτουργικές δαπάνες των δημοτικών επιχειρήσεων και αφετέρου, να μη μπορούν ν' αναλάβουν ουσιαστικές εξυγιαντικές πρωτοβουλίες. Επιπλέον, οι προβληματικές επιχειρήσεις δεν μπορούν να προσαρμοστούν στις διατάξεις του νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, προτού βρεθεί μια λύση για τη διαχείριση των χρεών τους.

Σημαντικό πρόβλημα αποτελεί και η διαχείριση του υπερβάλλοντος προσωπικού των δημοτικών ή κοινοτικών επιχειρήσεων. Το Δημοτικό Συμβούλιο πρέπει να καθορίσει πόσοι από τους εργαζομένους πρέπει να μεταφερθούν, σε ποιους φορείς, να συστήσει τις αντίστοιχες προσωποπαγείς θέσεις κλπ. Τα μεγαλύτερα προβλήματα πάντως διαπιστώνονται στις επιχειρήσεις των μεγάλων δήμων λόγω του μεγάλου αριθμού εργαζομένων που απασχολούν.

Σε κάποιες περιπτώσεις μάλιστα, οι εργαζόμενοι που χαρακτηρίζονται ως πλεονάζον προσωπικό καταλαμβάνουν σημαντικές θέσεις στην επιχείρηση και η απομάκρυνσή τους, μπορεί να δημιουργήσει σοβαρά προβλήματα στην καθημερινή λειτουργία αυτής.

Επιπλέον, το γεγονός ότι ο ίδιος σκοπός, π.χ. κάλυψη κοινωνικών αναγκών, υπηρετείται τόσο από δημοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις όσο και από υπηρεσίες του ίδιου Δήμου καθώς και από διαφορετικούς φορείς στα όρια του ίδιου Ο.Τ.Α., προκαλεί σύγχυση στους πολίτες αλλά και δυσχεραίνει τη διαδικασία καθορισμού στρατηγικής και κατανομής

των πόρων. Επικαλύψεις παρατηρούνται και στη διοικητική λειτουργία εντός της ίδιας δημοτικής ή κοινοτικής επιχείρησης.

Από τα στοιχεία της έρευνας η οποία διεξήχθη στο πλαίσιο αυτής της εργασίας διαπιστώθηκε ότι ένας μικρός μόνο αριθμός επιχειρήσεων έχει εναρμονιστεί με τις διατάξεις του νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, αν και η καταληκτική ημερομηνία για την προσαρμογή τους έχει οριστεί η 31^η Δεκεμβρίου 2008. Βέβαια, η ημερομηνία αυτή όπως προκύπτει από την προηγούμενη ανάλυση μάλλον θα παραταθεί. Οι λόγοι που έχουν διαμορφώσει αυτήν την κατάσταση είναι πολλοί. Κάποιες επιχειρήσεις δεν ξέρουν τι να κάνουν με κάποιες δραστηριότητές τους, π.χ. τουρισμός, οι οποίες δε μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο της νέας κοινωφελούς επιχείρησης. Προβληματισμό συνιστά και το τί θα γίνει με τα προγράμματα τα οποία διαχειρίζονται, π.χ. Βοήθεια στο σπίτι, δηλαδή ποιος θα τα διαχειρίζεται με το νέο καθεστώς, ποιος θα τα χρηματοδοτεί κλπ.

Αδυναμία συνιστά επίσης, η έλλειψη εκπαιδευμένων στελεχών στις επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. για να διαχειριστούν τις διαδικασίες μετατροπής και προσαρμογής των υφιστάμενων επιχειρήσεων στις νέες μορφές. Φρόνιμο θα ήταν να διοργανώνονται σεμινάρια και εκπαιδευτικές ημερίδες ώστε να προετοιμαστούν τα στελέχη και να αποκτήσουν τις αναγκαίες γνώσεις για την προώθηση των μεταρρυθμίσεων που επιτάσσει ο νέος Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων.

Η έλλειψη δημιουργίας και τήρησης Μητρώου Επιχειρήσεων Ο.Τ.Α. από την κεντρική διοίκηση και κατ' επέκταση από την περιφερειακή διοίκηση, δεν επιτρέπει την παρακολούθηση και εποπτεία της διαδικασίας προσαρμογής των αμιγών και άλλων μορφών επιχειρήσεων του π.δ. 410/1995 στις νέες μορφές. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να μην υπάρχει μια γενική και άμεση εικόνα της διαμορφούμενης κατάστασης. Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφέρουμε ότι, μέσα στις επόμενες ημέρες αναμένεται να εκδοθεί η Υπουργική Απόφαση για το περιεχόμενο και τη λειτουργία του Μητρώου Επιχειρήσεων Ο.Τ.Α.. Ωστόσο μέχρι να λειτουργήσει και να δούμε τα αποτελέσματά του αναμένεται να μεσολαβήσει ένα σημαντικό χρονικό διάστημα.

Αδυναμίες στην καταγραφή της παρούσας κατάστασης παρατηρούνται όχι μόνο λόγω της έλλειψης Μητρώου Επιχειρήσεων Ο.Τ.Α., αλλά και εξαιτίας της έλλειψης ενός μηχανισμού συστηματικής συλλογής επικαιροποιημένων στοιχείων. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την αδυναμία αποτύπωσης μιας ολοκληρωμένης εικόνας με ποσοτικοποιημένα στοιχεία, η οποία να επικαιροποιείται.

Τέλος, δεν έχει ακόμα εκδοθεί η απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομίας και Οικονομικών κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 269 παρ. 12 του Κ.Δ.Κ., που

αφορά στη λύση και εκκαθάριση των επιχειρήσεων που δεν προσαρμόζονται στις διατάξεις του ν. 3463/2006. Άλλωστε, όπως έχουμε αναφέρει, το θεσμικό πλαίσιο τελεί υπό διαμόρφωση αναφορικά με τη ρύθμιση ειδικότερων ζητημάτων του πεδίου των δημοτικών και κοινοτικών κοινωφελών επιχειρήσεων, γεγονός που σε κάποιες περιπτώσεις δημιουργεί συγχύσεις και προβλήματα.

Σχετικά με τα επιχειρησιακά προγράμματα των δημοτικών και κοινοτικών επιχειρήσεων πρέπει να σημειώσουμε ότι, οι επιχειρήσεις δεν έχουν ανταποκριθεί ικανοποιητικά στο επίπεδο ανάλυσης που απαιτούν οι Δήμοι. Σε μερικές περιπτώσεις οι Δήμοι αναζητούν στοιχεία στην οικονομοτεχνική μελέτη και στη μελέτη βιωσιμότητας, αλλά και αυτές πολλές φορές δεν υπάρχουν. Οι επιχειρήσεις δεν εκπονούν επιχειρησιακά προγράμματα, είτε διότι δεν γνωρίζουν ποια νομική μορφή θα έχουν μετά την προσαρμογή τους για να προγραμματίσουν τις δράσεις τους, είτε διότι δε διαθέτουν τις αναγκαίες ικανότητες προγραμματισμού.

Η εμπειρία από τις υφιστάμενες διαδικασίες προγραμματισμού στην πλειοψηφία των Ο.Τ.Α. έχει αναδείξει σημαντικές ελλείψεις, όπως:

- Αποσπασματικότητα και έλλειψη συνοχής στα προγραμματισμένα ή εκτελούμενα έργα και στη συνέχεια απουσία παρακολούθησης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων τους.
- Έλλειψη συμμετοχής του προσωπικού των Ο.Τ.Α. κατά το σχεδιασμό και προγραμματισμό της δράσης του, με ό,τι αυτό συνεπάγεται στη συνέχεια για το ενδιαφέρον και το βαθμό συμμετοχής του στην υλοποίηση των έργων.
- Έλλειψη δομών προγραμματισμού.

Η εμπειρία ετών από τη διαχείριση του δημοσίου χρήματος από τις τοπικές αρχές κατέδειξε ορισμένες αδυναμίες στην παρακολούθηση από την κεντρική διοίκηση, τις τοπικές αρχές και τις τοπικές κοινωνίες του συνόλου των χρηματοδοτήσεων που διαχειρίζονται οι Ο.Τ.Α. και τα νομικά πρόσωπα αυτών. Για να διασφαλισθεί, λοιπόν, η νομιμότητα και η διαφάνεια της δράσης τους, είναι απαραίτητη η μέτρηση της αποτελεσματικότητας μέσω της υιοθέτησης στόχων και της θέσπισης εργαλείων σχεδιασμού, παρακολούθησης, αξιολόγησης και διόρθωσης του προγραμματισμού της υλοποίησης των στόχων αυτών.

Με το νέο νομοθετικό πλαίσιο, που εισάγεται ιδίως με τα άρθρα 252-270 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, αναμορφώνεται και εξορθολογίζεται πλήρως το καθεστώς ίδρυσης και λειτουργίας των δημοτικών επιχειρήσεων. Γνώμονας υπήρξε η διασφάλιση της οικονομικής τους βιωσιμότητας, η συνεχής εποπτεία της λειτουργίας τους

από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο, η στελέχωσή τους με ικανό προσωπικό και η αποτροπή προσλήψεων καθ' υπέρβαση των λειτουργικών τους αναγκών.

Η προώθηση της κοινωνίας της πληροφορίας στο χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και η ψηφιακή στρατηγική της χώρας 2006-2013, η οποία ενισχύει τη δυναμική του σχεδιασμού και της υιοθέτησης νέων εφαρμογών Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών, που θα ανταποκρίνονται στις διοικητικές ιδιαιτερότητες, θα συμβάλει στην αναμόρφωση και στον εκσυγχρονισμό των δημοτικών και κοινοτικών επιχειρήσεων.

Είναι φανερό ότι για να επιβιώσουν και να αναπτυχθούν σήμερα οι δημοτικές επιχειρήσεις δικαιολογώντας την ύπαρξη τους, χρειάζεται να εφαρμόσουν ένα πρόγραμμα εκσυγχρονισμού που να περιλαμβάνει και την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού τους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΡΩΤΟΓΕΝΕΙΣ ΠΗΓΕΣ

- **N. 3463/2006**, (ΦΕΚ Α΄ 114/8.6.2006), «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων»
- **N. 3613/2007, Άρθρο 25**, (ΦΕΚ Α΄ 263/23.11.2007), «Ρυθμίσεις θεμάτων επιχειρήσεων Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού»
- **N. 3536/2007**, (ΦΕΚ Α΄ 42/23.2.2007), «Ειδικές ρυθμίσεις θεμάτων μεταναστευτικής πολιτικής και λοιπών ζητημάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης»
- **N. 2190/1920**, (ΦΕΚ Α΄ 144/30.6.1920), «Περί Ανωνύμων Εταιρειών»
- **Π.Δ. 410/1995**, (ΦΕΚ Α΄ 231/14.11.1995), «Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο νόμου, με τίτλο «Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας» των ισχυουσών διατάξεων του δημοτικού και κοινοτικού κώδικα όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν»
- **Π.Δ. 185/2007**, (ΦΕΚ Α΄ 221/12.9.2007), «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α΄ βαθμού»
- **Εγκύκλιος 16/2007**, (Α.Π. 10819/22.2.2007), «Νέο θεσμικό πλαίσιο των Επιχειρήσεων Ο.Τ.Α.»
- **Εγκύκλιος 77/2007**, (Α.Π. 71245/19.12.2007), «Διευκρινίσεις ζητημάτων που προκύπτουν από την εφαρμογή του νέου θεσμικού πλαισίου για τις δημοτικές και κοινοτικές επιχειρήσεις»
- **Εγκύκλιος 45/2006**, (Α.Π. 58939/25.10.2006), «Επιχειρησιακά Προγράμματα (Ε.Π) Ο.Τ.Α.»
- **Υπουργική Απόφαση 43254/31.7.2007**, «Κωλύματα, ασυμβίβαστα, συγκρότηση και λειτουργία διοικητικού συμβουλίου δημοτικών και κοινοτικών κοινωφελών επιχειρήσεων του ν. 3463/2006»
- **Υπουργική Απόφαση 43886/3.8.2007**, «Καθορισμός των αναγκαίων στοιχείων της οικονομοτεχνικής μελέτης για τη σύσταση ή μετατροπή Επιχειρήσεων ΟΤΑ και του ελέγχου αυτής»
- **Υπουργική Απόφαση 43887/3.8.2007**, «Περιεχόμενο διετούς προγράμματος δράσης κοινωφελούς δημοτικής ή κοινοτικής επιχείρησης»

- **Υπουργική Απόφαση 50891/10.9.2007**, «*Οικονομική Διοίκηση και Διαχείριση των Δημοτικών και Κοινοτικών Κοινοφελών Επιχειρήσεων του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006)*»
- **Υπουργική Απόφαση 61995/13.11.2007**, «*Καθορισμός των ανώτατων χρηματικών ορίων αποζημιώσεων προέδρων ή αντιπροέδρων, καθώς και μελών, των διοικητικών συμβουλίων κοινοφελών δημοτικών ή κοινοτικών επιχειρήσεων*»
- **Κ.Υ.Α. υπ' αριθμ. 5631/2007**, (ΦΕΚ Β' 103/30.1.2007), «*Καθορισμός εξόδων παράστασης των δημάρχων, προέδρων κοινοτήτων, αντιδημάρχων, προέδρων δημοτικών συμβουλίων και αντιπροέδρων κοινοτήτων*»
- **Υπουργική Απόφαση 18183/2.4.2007**, «*Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού*»
- **Υπουργική Απόφαση 45038/8.8.2007**, «*Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 18183/2.4.2007 Υπουργικής Απόφασης*»
- «*Οδηγός Εκπόνησης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ο.Τ.Α.*», Σεπτέμβριος 2007
- **Απόφαση Γ.Γ. Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας υπ' αριθμ. 7537/1524**, (ΦΕΚ Β' 331/29.2.2008), «*Διάσπαση-μετατροπή της Δημοτικής Αναπτυξιακής Επιχείρησης Πάτρας (ΑΔΕΠ) με τη σύσταση μιας Κοινοφελούς Επιχείρησης Δ. Πατρών (ΚΔΕΠ) και μιας Α.Ε. με την επωνυμία «Αναπτυξιακή Δημοτική Επιχείρηση Πατρών*»
- **Πράξη Νομάρχη Αχαΐας**, (ΦΕΚ ΑΕ-ΕΠΕ 2179/14.4.2008), «*Ανακοίνωση καταχώρησης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών της σύστασης Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία Αναπτυξιακή Δημοτική Επιχείρηση Πατρών Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α.*»
- **Απόφαση Γ.Γ. Περιφέρειας Αττικής υπ' αριθμ. 3312/18355**, (ΦΕΚ Β' 1684/21.8.2008), «*Μετατροπή της αμιγούς δημοτικής επιχείρησης Δημοτική Επιχείρηση Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας Ηρακλείου Αττικής σε κοινοφελή δημοτική επιχείρηση με την επωνυμία Κοινοφελής Επιχείρηση Κοινωνικής Πρόνοιας Ηρακλείου Αττικής*»
- **Πράξη Νομάρχη Αχαΐας**, (ΦΕΚ ΑΕ-ΕΠΕ 8067/23.7.2008), «*Ανακοίνωση καταχώρησης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών στοιχείων Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία Κέντρο Τοπικής Ανάπτυξης Δυτικής Αχαΐας -*

Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α. με διακριτικό τίτλο Κ.Τ.Α.Δ.Α. Αναπτυξιακή Α.Ε.»

- Οικονομοτεχνική μελέτη για την Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Πατρών (πρώην ΑΔΕΠ) σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/06).
- Οικονομοτεχνική μελέτη για τη Κοινοφελή Δημοτική Επιχείρηση Πατρών-Κ.Δ.Ε.Π. (πρώην ΑΔΕΠ) σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/06).
- Διετές Πρόγραμμα Δράσης Δημοτικής Κοινοφελούς Επιχείρησης Πατρών (ΚΔΕΠ).

ΒΙΒΛΙΑ

- **Γκανά Δ. (2008)**, *Επιχειρησιακά Προγράμματα και διαδικασίες επιχειρησιακού σχεδιασμού για τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης*, Αθήνα, Σημειώσεις Ε.Σ.Τ.Α.
- **Γούπιος Γ. (2007)**, *Η επιχειρηματική δραστηριότητα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Νέο Θεσμικό Πλαίσιο στο: Το νέο θεσμικό πλαίσιο για τις Δημοτικές Επιχειρήσεις. Υπεράσπιση των δικαιωμάτων των εργαζομένων*, σελ. 21-22, Αθήνα, Π.Ο.Ε. – Ο.Τ.Α.
- **Κουτσουλιάνος Χ. (2007)**, *Οδηγός συγχωνεύσεων – διασπάσεων των Επιχειρήσεων Ο.Τ.Α.*, Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Σάκκουλας
- **Κουτσουλιάνος Χ. (2006)**, *Δημοτικώς Επιχειρείν*, Θεσσαλονίκη, ILP Productions
- **Μπεσίλα-Βήκα Ε. (2006)**, *Νέος Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας – Κώδικας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης – Γ' έκδοση*, Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Σάκκουλας
- **Μπεσίλα-Βήκα Ε. (1998)**, *Οι οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης ως φορείς της επιχειρηματικής δραστηριότητας*, Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Σάκκουλας
- **Παπαδοπούλου Ε. (2008)**, *Μέσα και διαδικασίες υλοποίησης δράσεων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης*, Αθήνα, Εκδόσεις Ε.Σ.Τ.Α.
- **Τριανταφυλλοπούλου Α. (2004)**, *Οι Επιχειρήσεις των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης*, Αθήνα, Εκδόσεις Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε.
- **Τριανταφυλλοπούλου Α. (2007)**, *Το καθεστώς του προσωπικού των Επιχειρήσεων των Ο.Τ.Α. με το νέο Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα στο: Το*

νέο θεσμικό πλαίσιο για τις Δημοτικές Επιχειρήσεις. Υπεράσπιση των δικαιωμάτων των εργαζομένων, σελ 28-34, Αθήνα, Π.Ο.Ε. – Ο.Τ.Α.

ΑΡΘΡΑ

- **Βλάχου Α. και Καρβούνης Α. (2006)**, «Ο νέος Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας», *ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ Τ.Α.*, Φεβρουάριος 2007
- **Κουτσουλιάνος Χ. (2004)**, «Χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης στις Δημοτικές Επιχειρήσεις», *Ναυτεμπορική*, Ιούνιος 2004
- **Κουτσουλιάνος Χ. (2006)**, «Η εξυγίανση των δημοτικών επιχειρήσεων», *Η Καθημερινή*, 26 Φεβρουαρίου 2006
- **Παπαδοπούλου Ε. (2007)**, «Ο νέος Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων», *Φιλελεύθερη Έμφαση*, Τριμηνιαία Επιθεώρηση του Ινστιτούτου Δημοκρατίας Κωνσταντίνος Καραμανλής, Απρίλιος-Μάιος-Ιούνιος 2007

ΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

- <http://www.et.gr/>, Επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου, Τελευταία επίσκεψη 11 Νοεμβρίου 2008
- <http://www.ypes.gr/>, Επίσημη ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών, Τελευταία επίσκεψη 14 Νοεμβρίου 2008
- <http://www.eetaa.gr/>, Επίσημη ιστοσελίδα της Ελληνικής Εταιρείας Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης, Τελευταία επίσκεψη 12 Νοεμβρίου 2008
- <http://www.kedke.gr/>, Επίσημη ιστοσελίδα της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων, Τελευταία επίσκεψη 5 Νοεμβρίου 2008
- <http://www.ita.org.gr/>, Επίσημη ιστοσελίδα του Ινστιτούτου Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Τελευταία επίσκεψη 7 Νοεμβρίου 2008
- <http://www.info-peta.gr/>, Επίσημη ιστοσελίδα της Π.Ε.Τ.Α. Α.Ε., Τελευταία επίσκεψη 30 Οκτωβρίου 2008
- <http://www.eipa.eu/>, Επίσημη ιστοσελίδα του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Δημόσιας Διοίκησης, Τελευταία επίσκεψη 25 Οκτωβρίου 2008
- <http://www.adep.gr/>, Επίσημη ιστοσελίδα της Αναπτυξιακής Δημοτικής Επιχείρησης Πατρών, Τελευταία επίσκεψη 10 Νοεμβρίου 2008